

U d d r a g

af

Aarhus Byraads Forhandlinger

for

1878.

Aarhus.

Trykt hos Brødr. Bachhausen.

1879.

1941

1941

1941

1941

1941

1941

1941

Indhold.

	Side.
A. Fortegnelse over Medlemmerne af Byraadet og de særlige kommunale Kommissioner og Udvalg samt Kommunens Bestillingsmænd	1—10.
B. Byraadets Forhandlinger	11—130.
C. Tillæg	Tillæg 1—107.
Overslag over Aarhus Rådsheds Indtægter og Udgifter i 1879	Tillæg 3.
Beregning over hvad Aarhus Vandmølle som et med Aarhus Rådsheds forbundet Landdistrikt skal bidrage i 1879 til de af Rådshedsens Udgifter, som vedrøre Skole- og Fattigvæsenet	— 30.
Overslag over Indtægter og Udgifter i 1879 af Legatmidler under Aarhus Rådsheds Bestyrelse	— 31.
Regnskab over Aarhus Rådsheds Indtægter og Udgifter i Aaret 1878	— 33.
Regnskab for Aaret 1878 over Indtægter, der hidrøre fra, og Udgifter, der ere afholdte af det af Aarhus Kommune i Aaret 1874 med Forsørgelsesforeningen „Bikuben“ i Rådshavn kontraherede Laan, oprindelig stort 1,200,000 Kroner, forhøjet til 1,600,000 Kroner	— 55.
Regnskab over Indtægter og Udgifter i 1878 af Legatmidler under Aarhus Rådsheds Bestyrelse	— 59.
Oversigt over Aarhus Rådshedskommunes Formue og Gjæld ved Udgangen af Regnskabsaaret 1878 ...	— 61.
Uddrag af Havnens Regnskab for 1878	— 68.
Havnens Kapitalstatus til 1879	— 70.
Havnens Budget for 1879	— 71.
Opgjørelse af Udgifterne ved Opgjørelsen af Havnens føndre Møle	— 74.
Fortegnelse over de offentlige Biveje paa Aarhus Rådsheds Grund	— 76.

Deklaration angaaende Gangstien fra Vanegaardsvejen til den gamle Kirkegaard	Tillæg 77.
Bedtægt, hvorved bestemmes, hvad der er at anse som hunden Næring i Aarhus Rjøbstad	— 78.
Tillæg til Politivedtægten	— 80.
Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 13. August 1878 om en ny Sundhedsvedtægt for Aarhus Rjøbstad	— 81.
Instrug for Skatteopkræverne	— 98.
Oversigt over Indtægter og Udgifter ved Aarhus Vandværk i 1878	— 100.
Oversigt over Benyttelsen af Vandet fra Aarhus Vand- værk i Januar 1879	— 102.
Kommunens Afkomst paa Jordlobden Matr. Nr. 99 b af Markjorden (den ny Røddingsplads)	— 105.

Rettelser.

Side 81, 5 Linie f. o.: Drolægningsplanen, læs: Beslægningsplanen.

— 82, 5 — f. o.: Skolens, læs: Friskolens.

— 114, 15 — f. o.: 15. Novbr. b. A., læs: 15. Novbr. f. A.

1111111111

1111111111 1111111111 1111111111 1111111111
1111111111 1111111111 1111111111 1111111111
1111111111 1111111111 1111111111 1111111111

Portegnelse

over

Medlemmerne af Byraadet og de særlige kommunale Kommissioner og Udvalg samt Kommunens Bestillingsmænd.

Byraadet.

(3fr. Lov 26. Maj 1868.)

Generalkrigskommissær, Borgmester U. C. Schmidt, K., D. M.,
Formand.

Den større Halvdel, valgt den 5. Januar 1876 for 6 Aar:

Overlærer N. Kraiberg, D. M.,

Gjortler N. Hald,

Bankdirektør, Kjøbmand Harald Skovby,

Fabrikant A. B. Holm,

Farver J. Rjer,

Kjøbmand Otto Langballe,

Redaktør, Konsul J. M. Mørk, R.,

Overretssagsfører Chr. Rjer,

Fabrikant R. Christiansen,

Alædefabrikant P. B. Stampe, valgt d. 22. Avg. 1877 for 4 Aar.

Den mindre Halvdel, valgt den 6. Januar 1873 for 6 Aar:

Profesor Cl. Funch, R.,

Kammerraad, Sagsfører, Branddirektør J. B. Esmann,

Kjøbmand, Konsul J. P. Seiersen, R. St.,

Murmejer Chr. Lund,

Arkitekt Carl Lange,

Amtsvejinspektør H. J. Müller, valgt d. 20. Jan. 1874 for 5 Aar,

Prokurator A. G. B. Knudsen, valgt d. 19. Maj 1875 for 4 Aar,

Bryggeriejer L. Chr. Meulengracht, valgt d. 7. Juni 1876
for 3 Aar.

Kaptajn C. H. F. R. Baumann, R., valgt d. 6. Maj 1878 for
den tilbageværende Del af Aaret.

Sekretær: Sagsfører F. C. C. Holst.

Byraadets staaende Udvalg.

Udvalget for Havæbæsenet:

Borgmesteren, Formand,	} valgte af Byraadets Midte,
Rjøbmand D. Langballe,	
Konsul J. M. Mørk,	
Rjøbmand D. Bøch,	} valgte uden for Byraadet.
— Ehr. P. Spliid,	

Agent, Konsul P. Herfind, R. V., Sekretær og Regnskabsfører.
Ingeniør L. Hornemann, Havneingeniør.

Udvalget for Kasse- og Regnskabsæbæsenet:

Borgmesteren, Formand,
Bankdirektør Harald Skovby,
Prokurator Knudsen.

Suppleanter:

Kammerraad Esmann,
Overretssagsfører E. Rier.

Udvalget for Fattigæbæsenet:

Kammerraad Esmann, Formand,
Overlærer Kraiberg,
Fabrikant A. B. Holm,
Farver J. Rier,
Rjøbmand D. Langballe.

Exam. juris Hübner, konst. Sekretær og Regnskabsfører.
C. B. Mogensen, Inspektør paa Fattiggaarden.

Udvalget for Skoleæbæsenet:

Professur Funch, Formand,
Bankdirektør Harald Skovby,
Konsul J. P. Seiersen.

Udvalget for Brolægningæbæsenet:

Kaptajn Baumann, Formand,
Murmester C. Lund,
Arkitekt C. Lange.

Udvalget for Vejæbæsenet:

Vejinspektør Müller, Formand,

Kaptajn Baumann,
Bryggeriejer L. C. Meulengracht.

Udvalget for Markvæsenet:

Bryggeriejer L. C. Meulengracht, Formand,
Vejiinspektør Müller.

Udvalget for den offentlige Belysning:

Gjortler Hald, Formand,
Arkitekt C. Lange,
Fabrikant R. Christiansen.

Udvalget for Sygehuset og for Epidemilokalet:

Overlærer Kraiberg, Formand,
Konsul Seiersen,
Murmester Lund.

Alterdegn Madsen, Inspektør og Regnskabsfører.

Udvalget for Bygninger og Inventariesager:

Prokurator A. G. B. Knudsen, Formand,
Farver J. Rjør,
Fabrikant Stampe.

Udvalget for Regater:

Borgmesteren, Formand,
Prokurator Knudsen,
Konsul Mørk.

Udvalget for Skovvæsenet:

Kammerraad Esmann, Formand,
Farver Rjør,
Bryggeriejer L. C. Meulengracht.

Udvalget for Byens og dens Omegns Forstjænnelse:

Bankdirektør Harald Skovby, Formand,
Farver J. Rjør,
Konsul J. M. Mørk.

Udvalget for Vandværket:

Overretssagsfører C. Rjer, Formand,
 Fabrikant Holm,
 Kaptajn Baumann.

Stadsingeniør P. Sletting, Vandinspektør.

Skatteligningskommissionen:

Den større Halvdel, valgt den 28. August 1876 for 3 Aar:

Fabrikant H. Rjer,
 Boghandler Th. Thruue,
 Snedkermester S. Petersen,
 Kjøbmand Chr. Rosenstand,
 — H. Rolding,
 Lømmermester Thorbrøgger,
 Stiftskasserer J. D. Brammer,
 Kjøbmand L. B. Svendsen, valgt 27. Avg. 1877 for 2 Aar.

Den mindre Halvdel, valgt den 23. August 1878 for 3 Aar:

Kjøbmand Jens Ormslev,
 Ræmner A. Weng, Formand,
 Kjøbmand Fr. Narby,
 — H. Schourup,
 Brændevinsbrænder L. Raaber,
 Sadelmager Halling,
 Slagter Bendix Petersen.

Inspektionen for Aarhus Domkirke:

Stiftsprovst Sørensen, Formand,
 Borgmesteren (af Magistraten),
 Overretssagsfører C. Rjer, valgt af Byraadet den 15. Juni 1876 for
 3 Aar.
 Prokurator J. Winge, Kirkeværge.

Inspektionen for Frue Kirke:

Pastor C. Seidelin, R., Formand,
 Borgmesteren (af Magistraten),
 Gjortler Hald, valgt af Byraadet den 13. Jan. 1876 for 3 Aar.
 Kjøbmand M. G. Bech, Kirkeværge.

Skolekommissionen:

Pastor E. Seidelin, Formand,

Stiftsprovst Sørensen,

Profesor Funch,

Bankdirektør Skovby,

Konful Seierfen,

Kaptajn Baumann, valgt uden for Byraadet af dette f. D. for 3 Aar.

} valgte af Byraadet den 13. Jan. 1876 for
3 Aar,

Bygningakommisjonen:

Borgmesteren, Formand,

Politimesteren,

Bygnings- og Brandinspektøren,

Murmester Lund, valgt af Byraadet den 13. Jan. 1876 for 3 Aar,

Fabrikant Stampe, ligeledes den 6. Septbr. 1877 for 1 Aar,

Murmester R. Nielsen, valgt uden for Byraadet af dette den 13.

Jan. 1876 for 3 Aar,

Arkitekt B. Buch, ligeledes den 25. Jan. 1877 for 2 Aar.

Markdtrekationen:

Bryggeriejer E. C. Meulengracht, Formand,

Bejnspektør Müller,

Bognmand A. B. Dyhr, valgt af Fordejerne den 21. Febr. 1876 for 3 Aar.

} valgte af Byraadet,

Fhv. Vagtmester Theisen, Markbetjent.

Sundhedskommisjonen:

Politimesteren, Formand,

Stadslægen,

Gjortler Hald, valgt blandt Byraadets Medlemmer den 13. Jan.

1876 for 3 Aar,

Apotheker A. Meyer,

Storstensfejer Schawo,

Læge Bünker,

— Juul,

} valgte uden for Byraadet af dette den 13.
Jan. 1876 for 3 Aar,

} ligeledes den 29. Avg. 1878.

Indkvarteringskommisjonen:

Borgmesteren, Formand,

Fabrikant Holm, valgt blandt Byraadets Medlemmer den 13. Jan.

1876 for 3 Aar,

Sparekassefuldmægtig M. Sørensen, valgt uden for Byraadet af
dette den 20. Jan. 1876,
Intendant Truelsen, valgt af den Højstbefalende.

Fhv. Kjøbmand P. Paulsen, Villettør, Sekretær og Regnskabsfører.

Brandkommissionen:

(3fr. Lov af 21. Marts 1873 § 3)

Politimesteren, Formand,

Brandinspektøren,

Farver Kjer,

Gjortler Hald,

} valgte af Byraadet den 13. Jan. 1876 for 3 Aar.

Fabrikant Stampe, ligeledes den 6. Septbr. 1877.

Bestyrelsen for Malerisamlingen:

Overlærer Kleisdorff, R., Formand,

Apotheker A. Meyer,

Cand. E. Weis,

Borgmester Schmidten,

Redaktør, Konful Mørk,

} valgte af Kunstforeningen,

} valgte af Byraadet den 13. Jan. 1876
for 3 Aar.

Examenskommissionen for Navigationskolen:

Kjøbmand Worre, R., valgt den 10. Febr. 1876.

Kommunale Revisorer:

Overretsfagsfører Rud. Schwenn, valgt af den almindelige Bælger-
klasse den 26. Maj 1878 for 4 Aar,

Kjøbmand Wistoft, ligeledes den 27. April 1876 for 6 Aar.

Overligningskommisfør:

Profurator J. Winge, for 3 Aar fra 15. Jan. 1878.

Suppleant:

Kammerraad Esmann, ligeledes.

Bestyrelsen for de Fattiges Kasse:

(3fr. Lov af 8. Marts 1856)

For Domsfognet:

Stiftsprovst Sørensen,

Bankeinspektør H. Skovby,

Profurator A. Langballe,

} valgte 9. Septbr. 1878 for 3 Aar.

For Frue Sogn:

Pastor Seidelin, Doerlærer Kraiberg, Kjøbmand F. W. Høyer,	}	valgte 9. Septbr. 1878 for 3 Aar.
--	---	-----------------------------------

Kommunale Embeds- og Bestillingsmænd:

Sagfører F. C. C. Holst, Sekretær ved Byraadet;

— A. Weng, Ræmner;

— A. Byberg, Kommunebogholder;

Civilingeniør P. Sletting, Stadsingeniør;

— L. Hornemann, Havneingeniør;

Agent, Konsul P. Herfskind, Sekretær og Regnskabsfører ved Havnevæsenet;

Premier-Løjtnant Springborg, Bygnings- og Brandinspektør;

Proprietær Ryeland, Sekretær og Regnskabsfører ved Fattigvæsenet,

Exam. jur. F. C. J. Hübner, konst. ultimo Maj;

Fattigforstandere: 1. Distrikt: Kjøbmand H. Rolding,

2. do. — S. M. Holst,

3. do. — H. Schourup,

4. do. Snedker Christiansen,

5. do. Kjøbmand Th. Gall,

6. do. — A. Andersen,

7. do. — N. W. Møller,

8. do. — Carl Christensen,

9. do. — Termøhlen,

10. do. — Maskinmester Rielsen;

Netsvidner: Skomagermester L. Larsen,

Urmager Pallesen-Rohde;

fhv. Klubvært Roose og Kontorist S. Sørensen,	}	Suppleanter;
--	---	--------------

Fhv. Kjøbmand P. Paulsen, Billetfør, Sekretær og Regnskabsfører ved Indkvarteringskommissionen;

Overkanoner J. Hoppe, D. M., Haanesfoged;

Havnelodser: A. Nicolaisen,

A. Rasmussen,

D. L. Berg,

H. Offenberg,

A. Bang;

C. B. Mogenssen, Opsynsmand ved Fattiggaarden;

Alterdegn C. Madsen, Inspektør ved Sygehuset;

Simonsen, Økonom ved Sygehospital;
 Knudsen, Skovfoged;
 Jhv. Vagtmester Theisen, Markbetjent;
 Kontorist H. Hansen og Bogholder Tøttrup, Skatteopkrævere.

Ved Skolevæsenet ere fast ansatte:

Overlærer ved 1ste Borgerdrengeskole: N. N. Kraiberg, D. M.,
 — — 2den — E. Meyer, konst.,
 — — Borgerpigeskolen: Cand. theol. H. N. Nielsen,
 — — Friskolen: J. J. Olsen;

Lærerne:

B. J. G. Launh, D. M.,
 B. Friis,
 J. Michaelsen, D. M.,
 M. C. Handest,
 P. Jngerslev,
 F. A. Pape,
 A. L. C. C. Müller,
 H. C. Christensen,
 N. D. Sørensen,
 F. Nørgaard,
 L. Sørensen,
 S. Gundersen;

Lærerinderne:

E. Johansen,
 E. Møller,
 E. Nørsk,
 J. E. Becher;

Lærerinderne i Haandgjerning:

J. Hansen, ved Friskolen,
 E. Ramløjs, ved Borgerpigeskolen;

Medhjælperinderne i Haandgjerning:

J. Nielsen,
 P. Lunne,
 M. Svendsen,
 J. Iversen;

Bedellerne:

J. B. Spiller, ved Borgerstolen,
J. Holdensen, ved Friskolen.

Ved Politiet ere ansatte:

Exam. jur. D. Jørgensen, Politiasistent;

Politibetjente (til Dagtjenesten):

H. Rasmussen, D. M.,
H. Larsen,
H. Mortensen, D. M.,
J. Skougaard,
D. Supli,
J. Petersen,
J. Koch,
J. C. Sørensen, konst.,
C. Hansen, konst.;

Patrouillebetjente (til Nattjenesten):

B. Hansen,
H. H. Hjort,
H. J. Jørgensen,
L. Mikkelsen,
H. Høier,
C. Thomsen,
H. Larsen,
H. Ryed,
L. Mogensén,
Joh. Jensen,
C. Berthelsen,
H. Nielsen,
H. Mortensen,
H. Neuhäus,
M. Hansen;

J. Rasmussen, Taarnvægter;
Støckelbach, Arrestforvarer.

Af Byraadet valgte:

til Medlemmer af Aarhus Amts Skoleraad:

Konful Mørk, } valgte den 23. April 1874,
Profesor Funch, }
Bankdirektør Skovby, valgt den 27. Maj 1875;

til Medlem af Forligskommissionen for Aarhus Amts 1ste Forligstreds:

Auktionsholder Fr. Mellemann, valgt den 20. Jan. 1876;

til Boldgiftsmænd for Jagtafløsningen:

Overretssagsfører Chr. Rjer, } valgte den 12. Decbr. 1878;
Kammerraad Esmann,

til Medlem af Overformynderiets Laanebestyrelse for Aarhus Amt:

Kammerraad Esmann, valgt den 11. Marts 1875 for 6 Aar;

til Hegnssynsmænd efter Lov af 6. Marts 1869 § 14, samt til Burderingsmænd efter Lov om Vej- og Markfred af 25. Marts 1872 (valgte af Byraadet den 22. August 1878 for 3 Aar):

Kammerraad Esmann,

Rjøbmand J. S. Lottrup,

Bognmand Dyhr;

Rjøbmand J. Ormslev, Suppleant;

til at afgive Botum til Kapitelstaden:

Rjøbmand C. P. Spliid, valgt den 22. Avg. 1878 for 3 Aar;

til Taxationsmænd i Genhold til Lov af 19. Marts 1869 (valgte den 22. Avg. 1878):

Murmestrene R. Nielsen, C. Lund og J. Jensen,

Lømmestrene J. Jensen Broue, S. W. Bang og A. E. Andersen,

Smedemestrene J. E. Peterfen og H. P. Jensen,

Bognmand C. Stjer,

Rjøbmand J. S. Lottrup,

Forpagter Faurfhou, Højbang,

Jernstøber Frich;

til Jordboniteringsmænd efter Lov af 4. Juli 1850 (valgte den 3. Jan. 1878 for 3 Aar):

Kammerraad Esmann, Formand,

Gartner Møllerup,

Bognmand C. Stjer;

til Strandssynsmænd efter Lov af 23. Jan. 1862 (valgte den 3. Jan. 1878 for 3 Aar):

Kammerraad Esmann,

Rjøbmand H. Raae;

til Bandsynsmænd for de mindre Bandleb efter Lov af 29. Juli 1846, Lov af 16. Marts 1851 og 17. Jan. 1859:

Bejnspektør Müller,

Lømmestere Andersen;

Rjøbmand C. P. Spliid, Suppleant.

Mødet den 3. Januar.

Raadets midlertidige Udvalg (for 1 Aar) besattes saaledes:

- til at tiltræde som Medlem af Bestyrelsen for Landssthingsvalg:
Borgmesteren;
- til at forestaa de kommunale Valg:
Borgmesteren, Mørk og Kraiberg;
- til at forfatte Lister til de kommunale Valg og til Rigsdagsvalgene:
Mørk, Christianfen og Lund;
- til at redigere Udbraget af Byraadets Forhandlinger:
Borgmesteren og Funch;
- til at tiltræde Kasseudvalget som Budgetmedlemmer:
Mørk og Rjer;
- til at foreslaa Kapitelstartvota:
Langballe;
- til at revidere Skatterestancelisterne og gjøre Ansættelser af Offerpligt:
Rjer, Kraiberg og Lund;
- til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse:
Knudsen, Rjer og Holm;
- til Udvalget for Repartitionen af forskjellige Udgifter paa Amtets
Kjøbstæder:
Knudsen og Skovby;
- til Udvalget for Omdannelsen af Byens Borger- og Almuestolevæsen:
Skoleudvalget, Mørk og Kraiberg;
- til Udvalget for Kasernebygninger:
Borgmesteren, Holm, Langballe og Stampe (en Plads for-
bliver endnu ubesat);
- til Udvalget for Aaens Forsyning med Stenbolværker:
Gsmann, Skovby og Stampe;

til Udvalget for at varetage Kommunens Interesser med Hensyn til
Silleborg-Herning Jernbanen:

Esmann;

til Udvalget for den projekterede Bro fra Søndergade til St. Klemens
Torv:

Udvalgene for Byens Udvidelse og Bebyggelse og for Brolæg-
ningen i Forening;

til Udvalget for Hovedvandløb:

E. Rjer, Møller og Lund;

til Udvalget for Ordningen af Afgiften til Byens Kasse efter Frdn.
18. Oktbr. 1811:

Esmann;

til Udvalget for Prostitutionsvæsenets Ordning:

Mørk, Rjer og Kraiberg;

til Udvalget for Sygehusets Udvidelse:

Sygehusudvalget i Forening med Rjer og Lange;

til Udvalget for Grindbrugsstavlens Anbringelse:

Legatudvalget og Lange;

til Udvalget for at afgive Erklæring om Andragender angaaende Ind-
fødsret, Fuldmægtighed og Hjemstedsbeviser:

Kraiberg og Mørk;

til Medlemmer af Expropriationskommissionen for Aarhus-Nyomgaard
Jernbanen:

Rjer og Langballe;

til Udvalget for Flytningen af den mosaiske Kirkegaard:

Borgmesteren, Skovby og Kraiberg;

til Udvalget for Omordningen af Byens kirkelige Forhold:

Borgmesteren, Rjer, Funch, Skovby og Mørk;

til Udvalget for Tilvejebringelsen af nye Panteregistre:

Rjer og Mørk;

til Udvalget for Stadslægeembedets Omordning:

Borgmesteren, Kraiberg og Mørk;

til Udvalget for at foretage Foranstaltninger til at lindre Nøden hos
Arbejdsklassen:

Borgmesteren, Kraiberg, Møller, Seiersen og Hald.

Dernæst valgtes

til Rettsvidner:

Skomager Larsen og Urmager Pallesen Røhde;

til Suppleanter:

fhv. Klubvært Roose og Fæstemand E. Sørensen;

til Jordboniteringsmænd efter Lov af 4. Juli 1850 for 3 Aar fra den 1. ds.:

Rammerraad Esmann, Gartner Møllerup og Bognmand E.

Stjær;

til Strandsynsmænd efter Lov af 23. Jan. 1862 for 3 Aar fra 1. ds.:

Rammerraad Esmann og Sparekassedirektør H. Raae;

til Burderingsmænd ved Taxationsforretninger med Hensyn til Grund-
afstaaelse til Aarhus-Nyomgaard Jernbanen:

Kammerherre Wimpffen og Sparekassedirektør H. Raae;

til Suppleant:

Kollektor A. Hansen.

^{45/74}. Formanden aflagde Beretning om, at der under 20. f. M. fra Amtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse af 15. f. M., hvorved Indenrigsministeriet tilbagesender det til samme indsendte Udkast til en ny Skattevedtægt for Kjøbstadens faste Ejendomme med Forlangende om Foretagelse af forskjellige — dog mindre betydende — Ændringer i Udkastets Indhold og Affattelse, forinden Approbation meddeles.

Paa Grund af det Ønskelige i, at Vedtægten kunde blive gjældende fra den 1. Jan. 1879, havde Formanden tilstillet vedkommende Udvalg Sagen til Foranstaltning, og efter at dette ved Landinspektør Honum havde foranlediget Udkastet ændret i de angivne Retninger, var Sagen under 27. f. M. tilbagesendt Ministeriet, idet Byraadets Understrift paa det nye Udkast enkeltvis var indsamlet hos Medlemmerne. (Se Byraadsforhdl. for 1877 S. 26 m. fl. Steder samt Mødet den 17. ds.)

^{118/74}. Under 11. Juni 1874 har Byraadet vedtaget at yde et aarligt Tilskud af 400 Rdl. i 5 Aar eller i alt 2000 Rdl., altsaa nu 4000 Kroner, til Driften af Silkeborg-Herning Jernbanen (se Byraadsforhdl. for samme Aar, Side 49), hvorhos bemærkes, at lignende Driftstilskud vare lovede Banen foruden af Aarhus Handelsforening af flere Kommuner i Hammerum Herred. For disse sidste havde Koncessionshaveren, Rammerraad Møller i Ringkjøbing, fremsat Forslag om, mod Erlæggelse af en — nedsat — Wederlagssum en Gang for alle at frigjøre sig for de aarlige Tilskud, og i Anledning heraf havde Rind-Herning Sogneraad under 20. f. M. forespurgt, om Byraadet var villigt til at deltage i de Forhandlinger, der paa-tænktes indlede i dette Øjemed. Efter at Sagen havde været for-handlet for luffede Døre den 20. f. M., hvor dog Byraadet, i Overensstemmelse med vedkommende Udvalgs Indstilling, fandt Betænk-lighed ved at afsende nogen Delegeret til disse Forhandlinger, afgaves nu Betænkning af Esmann paa vedkommende Udvalgs Begne, hvor-

efter man ikke fandt Anledning til at foretage videre herved. (Se Mødet den 31. ds.)

^{71/77}. En Skrivelse, vedkommende Indsendelsen til Ministeriet af Forslaget til den ny Sundhedsvedtægt, saa lydende:

„Århus By's Sundhedsforhold have allerede længe været Gjenstand for særlig Opmærksomhed. Navnlig skulde vi Stiftsfysikus, Justitsraad Weis, Læge for den Flid og Omhu, hvormed han har behandlet disse Forhold, og den Interesse, der har drevet ham til at henlede Byraadets Opmærksomhed derpaa.

Under 15. Juni 1876 henvendte han en Skrivelse til Byraadet, som dette har ladet lithografere og hvoraf man derfor tillader sig at fremsende et Aftryk. Paa Grund af de deri oplyste Forhold, og da Vandværkets Bestyrelse yderligere henlede Opmærksomheden paa de fra Frederiksbjerg kommende Vandafløb ned mod Mølleengen, blev Sundhedskommissionen opfordret til i Forening med Vandværksudvalget og Markudvalget at afgive Erklæring, idet man vedtog at henlede Opmærksomheden paa, at der formentlig ogsaa vilde kunne komme forskellige andre Momenter end de af Fysikus anførte i Betragtning til Forklaring af Byens mindre gode Sundhedstilstand. Disse Udvalg bleve kort Tid efter supplerede ved Tiltrædelsen af Dhr. Læge Bønger her af Byen og Holm fra Sindsygeanstalten.

Paa Forslag af dette forenede Udvalg er Byens Møddingsplads eller offentlige Latrinbeholder flyttet længere fra Byen. Det gav Anledning til den Indstilling, hvori man anholdt om Ministeriets Medvirkning til Tilvejebringelsen af en Lov, hvorved der ydes kommunale Vandværker uden for Kjøbenhavn en lignende Beskyttelse som den, der ved Lov af 30. Novbr. 1857 er givet Staden Kjøbenhavns Vandværker, hvilken Indstilling er besvaret ved Indenrigsministeriets Skrivelse til Århus Stiftamtshus af 20. Juni 1877. Det har taget Initiativet til en ny Sundhedsvedtægt for Byen, og endelig har det gjort det Driftevand, der benyttes i Byens Vandværk, til Gjenstand for en omhyggelig Undersøgelse, hvilket har ledet til en Indstilling under 23. Maj 1877, hvoraf man ligeledes ser sig i Stand til at fremsende en lithograferet Gjenpart. De heri indeholdte Forslag ere endnu Gjenstand for fortsatte Undersøgelser og for Byraadets Forhandlinger. Udvalgets Forslag til en ny Sundhedsvedtægt, der fremkom allerede i Begyndelsen af Marts Maaned 1877, har været Gjenstand for to vidtløftige Behandlinger i Byraadet, en i Foraaret og en efter indfaldte Endringsforslag i Efteraaret, og i

samtligte Møder har Byens daværende Politimester, nuværende Birkedommer Hammerich i Helsingør, deltaget. Resultatet af disse Forhandlinger foreligge i det hermed følgende „Forflag til Sundhedsvedtægt for Aarhus Kjøbstad“, hvilket man tillader sig at indstille til Ministeriets Approbation. Skjønt Meningerne, som naturligt er med Hensyn til et saadant større Arbejde, i mange Retninger have været delte, er der dog opnaaet fuld Enighed til alle Sider og Anerkjendelse af, at en Vedtægt som den foreslaaede vil med Hensyn til Byens sanitære Forhold i det Hele være et stort Fremstridt fra den under 29. Maj 1861 approberede Sundhedsvedtægt, der jo allerede i flere væsentlige Retninger er forandret, saasom ved Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 21. Februar 1872 (Hr. Lovtidenden for 1872 Nr. 7) med Hensyn til Post 6 § 1, Bekjendtgjørelse af 14. Decbr. 1876 (Lovtidenden Pag. 372) med Hensyn til Post 11 § 2 og Bekjendtgjørelse af 7. Februar 1876 (Lovtidenden Pag. 43) med Hensyn til den i Post 1 § 1 fastsatte Grænselinie for Sundhedsvedtægtens Omraade.

Man ser sig ikke i Stand til at motivere de mange Forandringer fra den ældre, nu gjældende Sundhedsvedtægt, som det nye Forflag indeholder, men man skal kun i Almindelighed anføre, at de ere fremgaaede dels af Hensyn til de lokale Forhold, dels som Udvidelse og Skærpelse af den Myndighed, man har ønsket Sundhedskommissionen tillagt“.

blev forsynet med Underkrift, hvorefter Sagen afgaar til Ministeriet. (Se Byraadsforhbl. for 1877, S. 63, samt Mødet den 7. Febr. d. A.)

^{136/77}. Fra Amtet forelaa en Kommunikation af en Skrivelse af 22. f. M., hvori Indenrigsministeriet, foranlediget af, at der ikke i Byraadets Indstilling om den nye Ordning af Ræmnervæsenet m. v. samtidig foreslaas nogen Forandring ved den i Byvedtægtens §§ 34 og 35 omhandlede Post som Sekretær og Regnskabsfører ved Havnevæsenet, fordrer nærmere Redegjørelse med Hensyn til, at det i denne er foreslaaet, at Ræmneren og Kommune-Bogholderen eventuelt tillige skulle overtage Regnskabs- og Kassereforretningerne ved Havnen.

Man vedtog at svare, at det ikke har været Meningen allerede nu at foreslaa nogen Forandring i den sidstnævnte Post, men at, naar den blev ledig, kunde en Del af dens Forretninger overgaa til Ræmneren og Kommune-Bogholderen, og for at fastslaa, at dette kunde ske uden forøget Vederlag til disse Bestillingsmænd, havde man troet det hensigtsmæssigt at tage fornødent Forbehold, allerede forinden

de paagjældende Ansættelser vare fæste. En i Overensstemmelse hermed affattet Skrivelse til Ministeriet forsynedes med Underskrift. (Se Byrådsforhdl. for f. A. paa flere Steder — ffr. Registret — og Mødet den 7. Marts.)

^{277/77.} Den i Byrådets Møde den 29. Noobr. f. A. (se Byrådsforhdl. S. 88) af Esmann og Bartels som Udvalg begjærede Erklæring om, med hvilken retslig Hjemmel Telegrafstænger kunne fordres anbragte paa fremmed Grund, var nu modtagen og forelaa, hvorefter Raadet bemyndigede Esmann til i Forening med Brolægningsudvalget at indlede Forhandlinger med Telegrafvesenets Bestyrelse om Borttagelse eller dog i alt Fald Flytning af de i Sønderallé anbragte Telegrafstænger. (Se Mødet den 14. Febr.)

^{289/77.} Der fremlagdes en Kommunikation af Indenrigsministeriets Resolution af 20. f. M., hvorved det af Murer S. Jørgensen i Vejlsby indgivne, i de trykte Forhandlinger for f. A. S. 89 ommeldte Andragende om Bevilling til Værtshushold ved Ris Skov Holdeplads afflaas.

Toges til Efterretning.

^{1/78.} Fra Kjøbmand C. C. Andersen forelaa Andragende om at faa anbragt en offentlig Gaslygte uden for Gaarden Nr. 7 paa Store Torv.

Henvistes til Erklæring af Udvalget for den offentlige Belysning. (Se Mødet den 17. ds.)

^{2/78.} De til Burdering af den Kommune tilkommende Erstatning for Militæretatens Afbenyttelse i afoigte Aar af de Kommunes tilhørende Græserpladser ved Skejby Led og paa Galgebakken udmeldte Mænd, nemlig hfr. Proprietær Faurischou af Brendstrup og Mølle-ejer J. C. Trolldahl, havde ved en den 29. f. M. afholdt Forretning ansat denne for den første Pladses Vedkommende, der er ca. 52 Tdr. Land stor, til 40 Kroner, og for den sidste, der er ca. 8 Tdr. Land, til 60 Kroner pr. Tønde Land. Med denne Ansættelse erklærede Byrådet sig for sit Vedkommende tilfreds. (Se Mødet den 7. Febr.)

^{3/78.} Gjennem Amtet var fra det statistiske Bureau modtaget Schemata til en Høststatistik for Aaret 1877, hvilke man besluttede at afgive til Markudvalget til videre Foranstaltning. (Se Mødet den 28. Febr.)

— Der fremlagdes en Kommunikation af en Skrivelse af 18. f. M. fra Indenrigsministeriet, hvormed var modtaget tilbage Byens Regnskab for 1876, der havde været indsendt til Ministeriets Gjennemsyn.

— Fra den i Mødet den 20. f. M. til at complimentere

General Wilster i Anledning af hans Afreise her fra Byen valgte Deputation modtoges Beretning om Udførelsen af det den overdragne Hverv.

— Formanden gav Raadet en Meddelelse om de Sager, der endnu staa tilbage til Afgjørelse fra forrige og tidligere Aar.

— Efter Forslag af Borgmesteren valgte Byraadet Sagsfører, Borgmesterfuldmægtig F. C. C. Holst til sin Sekretær paa samme Vilkaar som den tidligere Sekretær.

Mødet den 10. Januar.

— Efter Forslag af Fattigudvalget vedtog Byraadet en forandret Inddeling af Byen i Fattigdistrikter og beskiftede Forstandere i disse. Den nye Ordning er denne:

1. Distrikt.

Fistergade, Fistergyde og Frederiksgade.

Forstander: Kjøbmand H. Rolding.

2. Distrikt.

Vestergade, Søndergade, Amaliegade, Fredensgade, Fredenstorb, Mindegade, Dynkarken, Ridderstræde, Spanien, Grønland, Ryesgade, Rosenfrankgade og Sønderallé.

Forstander: Kjøbmand S. M. Holst.

3. Distrikt.

Køvet, Havnegade, Skolegade, Skolegyde, Rannitegade, St. Clemens Torv, den sydlige Side af Domkirkegaarden og Store Torv, den østlige Side af Jommervad, Maren Smeds Gyde, Barbergyde og Nagade.

Forstander: Kjøbmand H. Schourup.

4. Distrikt.

Den nordlige Side af Domkirkegaarden og Store Torv, Mejlgade, Rosensgade, Bolden, Graven, Smedegyde, Havggyde og Tværgade.

Forstander: Snedker N. Christiansen.

5. Distrikt.

Nørrebrogade, Knudrisgade, Guldbergsgade, Sandgraven og Skovvejen.

Forstander: Kjøbmand Th. Gall.

6. Distrikt.

Babstugade, den nordlige Side af Lille Torv, Guldsmedgade, Tangen,
Frue Kirkerist, Klostergade og Munkegade.

Forstander: Kjøbmand A. Andersen.

7. Distrikt.

Den vestlige Side af Immervad og Lille Torv, Vestergade, Møllegade,
Vesterbrogade, Garvergade, Møllestien, Vesterbro, den saakaldte Hjortensgade, Grønnegade og Nygade.

Forstander: Brændevinsbrænder L. Raaber.

8. Distrikt.

Studsøgade, Paradisgade, Nørsgade, den saakaldte Ølsens Vej, Teglgårdsgade og Nørregade.

Forstander: Kjøbmand Carl Christensen.

9. Distrikt.

Frederiksbjerg, nord for Jernbanen.

Forstander: Kjøbmand Termøhlen.

10. Distrikt.

Frederiksbjerg, syd for Jernbanen.

Forstander: Maskinmester Nielsen paa Palmefjærnefabrikken.

Den fornødne Bekjendtgjørelse om den saaledes vedtagne Ordning finder Sted gennem Byens Aviser.

^{37/77.} Med en Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 28. Novbr. f. A. vare Antegnelser til Havneregnskabet for 1876 modtagne og derefter tilstillede Havnens Regnskabsfører til Besvarelse. De vare nu afgivne af denne, og da Raadet intet sandt at erindre mod Besvarelsen, blev denne godkjendt. (Se Byraadsf. hbl. fra A. S. 20, 22, 26 og 27.)

^{120/77.} Efter at 3. Dragon-Regiment i Anledning af det i Byraads Møde d. 25. Oktbr. f. A. (se Byraadsf. hbl. S. 44 og 78) godkjendte Forslag til Hegn om Rytteretablisementet i Skrivelse af 22. Decbr. næstefter bl. A. havde udtalt, at der ikke i Forslaget var paaregnet noget Hegn imellem Etablisementet og den vestlige (nordlige) Ridebane, hvilket maatte anses for nødvendigt, medens dette dog formentlig kun behøvede at være Stakit, og der saavel i Anledning heraf som ogsaa af Hensyn til nogle af Oberst Glahn foreslaaede Endringer

var anmodet om Forelæggelse af et hel nyt Forslag, fremlagde Kasernebygningsudvalget nu et saadant, der indbefattede de af Militæret forlangte Forøgelse og Forandringer, navnlig Anbringelse af et 2 A. højt ferniseret Stakit fra Estadronstaldens vestre Gavt til Latrinbygningen og fra Gaarden ved Beslagsmedjen til Hegnet om Fattigaarden. Ved disse Tillæg til det oprindelige Forslag er Overlagssummen forøget med i alt 3,752 Kroner.

Man godkjendte det foreliggende Forslag, og Sagen bliver nu at afgive til Regimentet. (Se Mødet den 28. Febr.)

^{177/77}. Efter at den i Mødet den 6. Decbr. f. A. (se Byraadsforhbl. for f. A. S. 56 og 88) forelagte, reviderede Fortegnelse over Kommunens offentlige Biveje havde fremligget til det befalede offentlige Eftersyn, meddeltes nu, at der imod samme ingen Indsigelser vare fremkomne.

Med Bemærkning herom bliver Listen at tilstille Amtet. (Listen er optagen i Tillægget.)

^{220/77}. Fra 3. Dragon-Regiment var under 4. ds. modtaget Meddelelse om, at Krigsministeriet den 27. f. M. for sit Vedkommende havde approberet de af Byraadet indsendte Forslag, vedrørende dels Regulerings-, Bro-lægnings- og Grusningsarbejder, Rørledninger m. v. ved Rytteretablissementets sydlige Del (Overlagssum 28,000 Kroner), dels Anlæggelse af et brolagt Fortov i de nye Gader ved Etablissementset (Overlagssum 2000 Kroner), dog med Forbehold af de af Oberst Glahn i en af ham indgiven Skrivelse af 23. Novbr. anbefalede Ændringer, hvornæst Ministeriet havde tilladt, at den virkelige Udgift inden for et Maximum af 30,000 Kroner indgaar i det Beløb, hvoraf Statskassens Lejeafgift til Kommunen bliver at beregne. Det meddeltes derhos, at Ministeriet havde indrømmet Forplejningskorpsen Ret til inden for det anførte Maximum at godkjende mindre Ændringer i det approberede Forslag, og at denne Bemyndigelse af Korpsen igjen var overdraget til Oberst Glahn.

Byraadet vedtog for sit Vedkommende de af Ministeriet foreslaede Ændringer, idet man navnlig intet havde at erindre imod Anlægget af Fortovet fra Frederiksalé til Baldemarsgade; dog opfordredes Kaserneudvalget til at drage Omforg for, at Spildevandsledningen, saa vidt gjørligt, føres til Aaen neden for Slusebroen.

^{276/77}. Fra vedkommenne Udvalg (se Byraadsforhbl. for f. A. S. 88) forelaa Forslag til Ændringer i Byens Vedtægt for bunden Ræring, men videre Forhandling udsattes til næste Møde.

^{4/78}. Fra Havneudvalget forelaa Meddelelse om, at det Holvært af Granit og Beton, som i Aaret 1871 blev opført paa Rjølhale-

pladsen, er frebet ud ad og sunket noget, hvorfor en større Istandsættelse her vil være nødvendig. (Se Mødet den 24. ds.)

^{5/78.} Paa Andragende af forhenværende Vægter P. P. Soumand tilstodes ham for Aaret 1878 den sædoanlige Understøttelse af 80 Kroner, som udbetales fjerdingaarlig.

Mødet den 17. Januar.

-- Der fremlagdes en Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 4. ds., hvorved meddeles, at Prokurator Winge og Kammerraad, Sagsfører Esmann, i Henhold til Kommunallovens § 24, for et Tidsrum af 3 Aar fra den 15. ds. af Ministeriet ere udnævnte henholdsvis til Overligningskommisær og Suppleant for Aarhus Kjøbstad.

— Rodemestre bleve bestiftede for Aaret 1878.

^{45/74.} Der fremlagdes en Kommunikation af en Skrivelse af 12. ds., hvorved Indenrigsministeriet stadfæster, som gjældende fra den 1. ds., det af Byraadet vedtagne Udkast til en kommunal Skattevedtægt for de faste Ejendomme her i Byen. (Se Mødet den 3. ds.)

Man vedtog at lade Vedtægten trykke og fornøden Omdeling finde Sted. (Vedtægten findes i Byraadsforhdl. for 1877, særligt Tillæg 1—8.)

^{221/75.} Paa Foranledning af det kombinerede Udvalg for en Udvidelse af Byens Sygehus (se Byraadsforhdl. for 1875 S. 134) vedtog Byraadet i Betragtning af, at Sygehuset i sin nuværende Skikkelse under alle Omstændigheder maa anses for utilstrækkeligt for By og Amt i Forening, at opfordre Amtsrådet til at lade Delegerede træde sammen med et Udvalg af Byraadet til Forhandling om en Omordning af Sygehusforholdene i det hele og eventuelt tillige om Ophævelse af den mellem By og Amt under 29. Septbr. 1854 afsluttede Kontrakt, der er Grundlaget for det nuværende Fællesskab.

Til for Byraadets Vedkommende at føre disse Forhandlinger udvalgte Borgmesteren, C. Rjer og Kraiberg. (Se Mødet den 7de Marts.)

^{276/77.} Det i forrige Møde fremlagte Forslag til en forandret Vedtægt for bunden Næring her i Byen vedtoges, som det forelaa, alene med den Endring, at Næring som Eddikebrygger sættes i 2. Klasse, og at Slagter og Bager forblive staaende, henholdsvis i 3. og 4. Klasse. (Se Mødet den 11. April.)

^{1/78.} I Overensstemmelse med Belysningsudvalgets derover afgivne Erklæring bevilgede man Rådmand C. C. Andersens i Mødet den 3. ds. fremlagte Andragende om at erholde en offentlig Gaslygte anbragt uden for den af ham behøvede Ejendom Nr. 7 paa Store Torv, mod at Andrageren selv afholder de dermed forbundne Udgifter og svarer den sædvanlige aarlige Afgift.

^{6/78.} Der fremlagdes en Skrivelse af 4. ds., hvorved Amtet næst at tilbagefende den for Aaret 1876 affattede Fordeling af Delinkvent- m. fl. Omkostninger mellem Amtets Rådsteder — hvorefter Aarhus Ræmmerkasse skal have godtgjort 1,527 Kroner 55 Øre af Horsens Ræmmerkasse — meddeler, at Horsens Byraad har vægret sig ved at betale Bidrag efter en Fordeling, hvori Aarhus Rådsted er medtagen, og begjært sig sagsøgt til Udbetaling af sit Bidrag, for at Spørgsmaalet kan blive undergivet Domstolens Afgjørelse, og at Amtet derfor, i Medfør af Kommunallovens § 24, har indstillet Sagen til Afgjørelse af Indenrigsministeriet.

Meddelelsen toges til Efterretning.

^{7/78.} I Anledning af et fra en Del Grundejere i Sønderallé indkommet Andragende til Byraadet om, at dette vilde frasælge sin tidligere tagne Beslutning om Brolægning af den Del af Gaden, som ligger imellem Fredensgade og Nyesgade, hvilken Strækning af Andragerne ønskedes afsluttet, vedtog Byraadet at fastholde den engang tagne Bestemmelse.

^{8/78.} Fra en Del Grundejere i den ved privat Foranstaltning anlagte Gade over Slagter Kaempes Loft paa Frederiksbjerg forelaa Andragende om at faa Gaden tillagt offentligt Navn og forsynet med en Lygte.

Man vedtog at indhente Erklæring, henholdsvis fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse og fra Belysningsudvalget. (Se Mødet den 18. Juli.)

^{9b/78.} Fra 8 Grundejere i Valdemarsgade forelaa Andragende om at erholde et Aars Henstand med Betalingen af det dem paa-ligende Bidrag til Udgifterne ved Gadens Vandforsyning fra Byens Vandværk.

I Overensstemmelse med Vandværksudvalgets derover afgivne Erklæring kunde Byraadet ikke indrømme den forlangte Henstand.

— Endnu dels behandledes og dels afgjordes 3 Andragender om Udstykning og Stjælnet af forskellige Ejendomme paa Bygrunden.

Mødet den 24. Januar.

^{27/77.} Støttet paa Sundhedskommissionens Erklæring om, at samme „ikke har anset sig kompetent til at afgjøre, hvorvidt den Omstændighed, at Mølleengen i mange Aar har staaet under Vand, i en længere Fremtid vilde udøve en i sanitær Henseende skadelig Indflydelse paa de eventuelle Beboere“, havde Udvalget for Byens Udbidelse og Bebyggelse indstillet, at der gennem Justitsministeriet erhverves Erklæring fra Sundhedskollegiet om, hvorvidt det nævnte Terræn, paa hvis Bebyggelse Møllejejer Weiss havde ansøgt om Byraadets Approbation (se Byraadsforhbl. for f. A. S. 70 og Till. S. 103), maatte anses for egnet til saadan Bebyggelse.

Byraadet vedtog Udvalgets Indstilling. (Se Mødet den 4. Juli.)

^{87/77.} Et Andragende fra Tobaksfabrikant Sørensen paa Bolden om Dispensation fra Byggeloven med den deraf af et tidligere nedsat Udvalg afgivne Betænkning blev henvist til Erklæring af Bygningskommissionen. (Se Mødet den 28. Febr.)

^{201/77.} Fra Justitsministeriet var gennem Amtet modtaget en Skrivelse af 17de dennes, hvori Samme i Anledning af det i Byraadsforhbl. for f. A. S. 72 optagne Andragende om Forandring i de offentlige Lægeforhold her i Kommunen udtaler, at det vel anser det for meget ønskeligt, at der sker en Formindstelse af de Stadslægens nu paahvilende Forretninger, men at Ministeriet dog efter det under Behandlingen af Finantslovforslaget for Aaret 1864—65 Passerede gaar ud fra, at der ikke med Nytte vil kunne stilles Forslag om Bevilling af en Distriktslægegage af Statskassen til Stadslægens, hvisaarlag en yderligere Erklæring forlanges meddelt. Med Ministeriets Skrivelse fulgte derhos Gjenparter af de af Fysikus og det kgl. Sundhedskollegium afgivne Embedserklæringer.

I Anledning heraf besluttede Byraadet at indhente Erklæring fra det bestaaende Udvalg. (Se Mødet den 14. Febr.)

^{271/77.} Efter at Byraadet i Mødet den 15. Novbr. f. A. paa Foranledning af et af dets Medlemmer havde nedsat et Udvalg, bestaaende af Langballe, Skovby og Müller, til at undersøge, om Trøjborg Grund er at faa til Rjæbs og da paa hvilke Vilkaar, fremlagdes nu efter Anmodning af dette Udvalg en af Justitsraad Tegner udarbejdet Plan for den eventuelle Benyttelse af det under Trøjborg udgravede Terræn, hvorefter Byraadet anmodede Udvalget om at fortsætte Forhandlingerne med de paagjældende Ejere, Rjæbmand Th.

Møller, Kaptajn Vache paa Trøjborg samt Rhomgaard Jernbaneselskabet, om Afstaaelse af de paagjældende Arealer.

^{4/78}. Med Hensyn til den i Mødet den 10. ds. ommeldte Istandsættelse af Bolværket paa Kjølhalepladsen var fra Havneudvalget modtaget Havneingeniørens Plan og Overflag, hvorefter Reparationen vil koste c. 7000 Kroner, hvori dog er indbefattet det paa Budgettet for indeværende Aar under Udgifts-Konto 7 c 5 opførte Beløb af 2,400 Kroner til Ombygning af 80 Fod af Bolværket ved den nævnte Plads, saa at Merudgiften kun beløber sig til 4,600 Kroner.

Byraadet godkjendte for sit Vedkommende Planen og Overflaget og vedtog at indhente Ministeriets Samtykke til Arbejds Foretagelse. (Se Mødet den 4. April.)

^{10/78}. Et af Navigationslærer Møller til vedkommende Ministerium rettet Andragende om Statstilskud til Navigationsfløten her i Byen meddelte Byraadet sin anbefaling.

^{11/78}. Paa derom indgivet Andragende bevilgede Byraadet Bærtshusholder M. Rasmussen Genstand i 10 Aar — i Stedet for 5 Aar — med Betalingen af det ham paahvilende Brolægningssbidrag 882 Kroner 1 Ore, men isvrigt paa de samme Vilkaar, som bleve vedtagne ved Indrømmelsen af den ham tidligere meddelte Genstand. (Se Sagen ^{264/77} i Byraadsforh. for f. A. S. 82.)

^{12/78}. Et Andragende fra en Detaillist om Estergivelse af skyldig Brændevinsafgift for sidste Fjerdingaar 1877 blev bevilget.

^{13/78}. Et lignende Andragende, ogsaa fra en Detaillist, kunde derimod ikke bevilges, da Vedkommende stadig fortsætter Næringen som Brændevinshandlende.

— ^{14/78}. En fra Adjunkt E. Høegh-Guldborg, der er Opsynshavende i Museumsbygningen, fremkommen Indsigelse imod, at der, som sket var, paalignes ham Formue- og Lejlighedsafgift til Kommunen efter de samme Regler som dennes andre Beboere, blev, i Overensstemmelse med den af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse derved afgivne Erklæring, afgjort saaledes, at Klageren, der hører under Landdistriktet „Aarhus Mølle“, hvorefter der svares et fast samlet Bidrag til Kommunen, ikke kan anses rettelig inddragen under den lagte Ligning.

Mødet den 31. Januar.

^{118/74}. Angaaende Afsløsningen af det aarlige Driftstilskud til Silkeborg-Herning Jernbanen (se Mødet den 3. ds.) besluttede Raadet

gjennem Esmann at svare Vedkommende, at Kommunen her var villig til at afløse Tilfludet med en Aversionsfum en Gang for alle imod Meddelelse af fyldestgjørende Tilfåaelse for Forpligtelsens Opfyldelse. (Se Mødet den 14. Febr.)

^{76/77}. Efter at Møllejer A. Weis under en afholdt Udpantningsforretning havde vægret sig ved at betale det Landdistriktet „Marhus Mølle“ for Aaret 1877 paalignede og ham i Overensstemmelse med den hidtil fulgte Praxis personlig afkrævede Bidrag til forskellige kommunale Fornødenheder, og han ydermere havde appelleret den afholdte Forretning, besluttede man at anmode det nedfatte Udvalg (se Byraadsforh. for f. A. S. 85) om at tage under Overvejelse, hvorledes en Ordning for 1877 kunde tilvejebringes. (Se Mødet den 11. April.)

^{304/77}. Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa, i Genhold til det samme i Mødet den 20. f. M. overdragne Hverv, Forslag til Kjøb mod en Pris af 3 Kroner 50 Øre pr. □ Aken, og saaledes at Udstykning og Stjøde betales af Kommunen, af et Areal af omtrent 200 □ Aken af det Murmester N. Jensen tilhørende Matr.-Nr. 1323 e for derigjennem at tilvejebringe en Forbindelse mellem Banegaardsvejen og den gamle Kirkegaard. Vejen hegnes mod Øst ved et Stakit, hvorigjennem der dog tillades Ejerne af de tilstødende Grunde, Matr.-Nr. 1323 a og 1321 e, at have Udgang gjennem Laager til Banegaardsvejen.

Udvalgets Forslag blev vedtaget. (Det vedkommende Aftomstidokument er optaget i Tillægget.)

^{15/78}. Fra Nyborg Byraad var modtaget en Skrivelse, hvori opfordres til Deltagelse i et paatænkt Møde af Delegerede fra samtlige Garnisonsbyer til Drøftelse af Indkvarteringsforholdene.

Man besluttede at svare, at saaledes som Forholdene i den nævnte Retning allerede vare ordnede her i Byen, fandt man ikke Anledning til at deltage i det foreslaaede Møde.

— Fra Bigningskommissionen var, angaaende de af samme foretagne Redfættelser i den paalignede Stat for 1878, modtaget en Skrivelse, som toges til Efterretning.

Mødet den 7. Februar.

^{71/77}. Fra Amtet var til Betænkning modtaget den af Fysikus angaaende Forslaget til den nye Sundhedsvedtægt afgivne Embedsberfløring. (Se Mødet den 3. f. M.)

Man besluttede at overgive Sagen til de Medlemmer, der tidligere have været Medlemmer af det kombinerede Sundhedsudvalg, med Rier som Formand. Hvis det skjønnes formaalstjenligt, er Udvalget bemyndiget til at tilkalde de Læger, der ligeledes have været Medlemmer af det kombinerede Udvalg, saa vel som ogsaa Sundhedskommissionens øvrige Medlemmer. (Se næste Møde.)

^{83/77.} Fra Kasernebygningsudvalget var fremkommet Indstilling om Opførelsen af de til Fodfolket's Kaserneetablissement hørende, endnu tilbagestaaende Bygninger, se Mødet den 22. Marts f. A., tillige med en Oversigt over Status af Laanet af 1874.

Sagens videre Behandling blev udsat til næste Møde.

^{2/78.} I Følge en fremlagt Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 28. f. M. afviser Ministeriet for Statskassens Vedkommende ved den i Mødet den 3. f. M. ommeldte Lagationsforretning vedrørende Erstatningen til Kommunen for Militærets Benyttelse af de tvende Exerцерpladser, dog saaledes, at der i den ansatte Erstatning, 2,560 Kroner, afdrages den Indtægt, der indvindes ved Græsningsleje eller anden Afbenyttelse.

^{16/78.} Fra Legatudvalget forelaa Indstilling om Bortgivelse af 1 Portion af Peder Sørensen Loft's og 6 Portioner af Maren Jensen, født Rjærulff's Legat, hvilken Indstilling toges til Følge.

^{18/78.} Efter Vandværksudvalgets Indstilling meddeltes Kobberfmed Chr. Hjernø Autorisation som Vandmester.

^{19/78.} Foranlediget ved et af 222 Beboere paa Frederiksbjerg indgivet Andragende om Oprettelse af et Apothek der, besluttede Byraadet enstemmig — da det maatte erkjendes, at de to tilstedeværende Apotheker ikke ere fyldestgørende efter de stedlige Forhold, idet det er ubilligt at forlange, at saa mange tilbørlige fattige Folk skulle søge Medicinen saa fjernt fra — at andrage hos Justitsministeriet om Oprettelse af endnu et Apothek her i Byen, som kommer til at ligge i den sydlige Del af Byen. (Om tidligere Bestræbelser af Byraadet i lignende Retning se Byraadsforh. for 1874 S. 25 og 31.) — (Se Mødet den 6. Juni.)

^{22/78.} Fra Rjebmand og Kulhandler Johansen var fremkommet Tilbud om Rjeb af den til Fedeøvægsmarked indrettede Plads.

Man besluttede herover at indhente Brolægningsudvalgets Erklæring. (Se Mødet den 4. April.)

^{58/78.} Møllejer A. Weis af Marslev-Stovgaard havde for Byraadet ladet forkynde en af ham udtagen Appellævning, hvorved en af Herredsfogeden i Hasle m. fl. Herreder den 25. Juli 1877 afsagt Udpantningskjendelse er indstævnet for Overretten til Underfjen-

delse og Forandring for saa vidt Fogeden derved har defreteret, at der hos Citanten kunde foretages Udpantning for det Landdistriktet „Aarhus Vandmølle“ som saadant for Aaret 1877 paahvilende Bidrag til Kommunens Udgifter.

Den af Formanden herom givne Meddelelse toges til Efterretning. (Se Mødet den 21. Marts.)

— Desuden behandlede i dette Møde et Andragende om Fuldmyndighedsbevilling, 3 Udstyfningsager og et Andragende om Eftergivelse af styldige Skolepenge.

Mødet den 14. Februar.

¹¹⁸/₇₄. Til Efterretning toges en Skrivelse af 6. ds., hvori Rind-Herning Sogneraad meddeler, at Sagen om Afløsningen af de aarlige Driststilbud til Silkeborg-Herning Jernbanen maa anses bortfalden, da Koncessionshaveren ikke har kunnet opnaa Ministeriets Samtykke til den paatænkte Transaktion. (Se Mødet den 31. f. M.)

⁷¹/₇₇. Angaaende Fysici Erklæring over Udkastet til den nye Sundhedsvedtægt var fra det i forrige Møde nedsatte Udvalg modtaget en Indstilling, som man besluttede at følge i sit Soar til Ministeriet.

Dernæst fremlagdes en gennem Amtet til Erklæring modtagen Skrivelse af 10. ds. fra Møllejer A. Weis og Cand. E. Weis, hvori den første som Grundejer i og den anden som Beboer af Landdistriktet „Aarhus Vandmølle“ protestere mod Vedtagelsen af Bestemmelserne i §§ 10 og 13 i det foreliggende Udkast.

Man anmodede ovennævnte Udvalg om ogsaa at udtale sig herover. (Se Mødet den 28. Febr.)

⁸³/₇₇. Den fra forrige Møde udsatte Kaserne sag blev foretaget, men paany udsat til næste Møde.

²⁰¹/₇₇. Fra Udvalget for en Omordning af de offentlige Vægeforhold her i Kommunen var fremkommet Betænkning i Anledning af den i Mødet den 24. f. M. fremlagte Skrivelse fra Justitsministeriet.

Man udsatte Sagens Behandling til næste Møde.

²⁷⁷/₇₇. I Henhold til en af Esmann givne Beretning om Resultatet af de af ham — se Mødet den 3. f. M. — desangaaende førte Forhandlinger besluttede man, i alt Fald for Tiden, ikke at forlange Telegrafstængerne i Fredensgade flyttede.

²³/₇₈. I Anledning af Indenrigsministeriets fra Amtet mod-

tagne Cirkulære af 10. f. M. besluttede man paa sædvanlig Maade at tilvejebringe og til Ministeriet fremsende de deri forlangte Dplysninger om her i Byen bestaaende Syge- og Begravelseskassers Virksomhed i forrige Aar.

²⁴/₇₈. Indenrigsministeriets Cirkulære af 13. f. M. angaaende Ansøgninger om Andele i det Beløb, der paa Statsbudgettet bevilges til Rejseunderstøttelser til „Industriens Fremme“, der var modtaget fra Amtet til videre Foranstaltning, besluttede man at tilstille Byens Haandværkersforening til fornøden Underretning.

²⁶/₇₈. Havnens Regnskab for 1877, der fremlagdes, besluttede man at henlægge til offentligt Eftersyn paa Raadhuset. (Se Mødet den 7. Marts.)

³⁰/₇₈. Paa Andragende af Overretssagsfører Høegh-Guldberg om at blive fritagen for sit mangeaarige Hverv som kommunal Revisor besluttede man at indrømme den begjærte Fritagelse, idet man samtidig udtalte sin Paastjønneelse af Andragerens hidtil ydede Tjeneste.

³⁴/₇₈. Fra Bygningsinspektøren forelaa Beretning om den sandsynlige Grund til, at Gavlen til et under Opsørelse værende 2-Etages Hus i Nørsgade pludselig en Nat var styrtet sammen. I Anledning heraf vedtog man at opfordre Bygningskommissionen til, ved en Revision af de bestaaende Vedtægter at overveje, om der ikke bør søges paalagt Bygningsinspektøren yderligere Pligter med Hensyn til Tilsynet med Materialier og Arbejde ved Bygningers Opsørelse.

— Desuden behandlede i dette Møde 2 Andragender om Fuldmyndighedsbevilling, 1 Andragende vedrørende et Statte spørgsmål, 3 Andragender om Eftergivelse, henholdsvis af skyldig Brændevinskat og af resterende Skolepenge, 3 Offerlister, 1 Andragende om Udskykning og 1 Andragende om Væresoprejsning.

Mødet den 21. Februar.

⁸³/₇₇. I Sagen angaaende Opsørelsen af Kasernebygningen, udsat fra forrige Møde, tog Byraadet endelig Beslutning, der dels findes udtrykt i en Skrivelse af 22. ds. til den Højstbesalende, saa lydende:

„Byraadet har i sit Møde G. D. vedtaget at fremsende de medfølgende af Stadsingeniøren og Arkitekten forfattede Planer med Overslag og Bygningstegninger over 2 Mandstabskaserne, 2 Underofficerskaserne og en Vagt- og Arrestbygning, bestemte til Opsørelse paa Fodsolets Kaserneplads til Krigsbestyrelsens

Gødsjendelse, med Bemærkning, at der i Overslagene intet er beregnet for Grundafstaaelse, at man forbeholder sig at besørge Brolægningen paa en simplere Maade, saa at den ikke bliver saa kostbar, som Stadsingeniørens Forslag forudsætter, og at man ligeledes forbeholder sig at beregne Procenter af de Udbetalinger, der ske, indtil Bygningerne tages i Brug.

Naar Ministeriet har approberet de indsendte Planer m. v., vil Byraadet lade Bygningen af den ene Fodfolkskaserne samt Vagt- og Arrestbygningen udbyde i Entreprise og opføre", dels indeholdes i den i næste Møde fremlagte Skrivelse til Krigsministeriet.

— ^{201/77}. I Overensstemmelse med vedkommende Udvalgs i forrige Møde forelagte Indstilling vedtog Byraadet at affende følgende Skrivelse til Justitsministeriet angaaende de offentlige Lægeforhold her i Byen:

„Ved Skrivelse af 17. f. M. har Ministeriet gennem Stiftamtet, som Svar paa den fra Byraadet gjorte Indstilling af 23. Oktbr. f. A. i Anledning af den nuværende Ledighed i Stads-lægeembedet i Aarhus, tilkjendegivet Byraadet, „at Ministeriet maa anse det for meget ønskeligt, at der sker en Formindskelse af de Stadslægen nu paahvilende Forretninger, men at man, efter det under Behandlingen af Finantslovforslaget 1864—65 Passerede, gaar ud fra, at der ikke med nogen Nytte vil kunne stilles Forslag om Bevilgelse af en Distriktslægegage af Statskassen til Stadslægen“.

Uagtet Byraadet ikke skjønner rettere, end at den Ordning af Stadslægeforholdet, som sandt Sted i 1865, var bygget paa den Forudsætning, at netop fordi Stadslægen dengang af Ministeriet antoges at kunne bestride baade de fra det delte Distrikts-lægeembede udsøndrede Forretninger (nemlig hvad der vedrørte Aarhus Kjøbstad) og tillige Virksomheden som Læge for Kommunens Sygehospital, blev det kommunale Bederlag for sidstnævnte Embede benyttet til at danne Stamgage for Stadslægen, og at deraf maatte følge, at naar Stadslægegjerningen forøgedes saaledes, at den dengang tilvejebragte Sammenfæltning af Stats- og Kommunehverv ikke længer var ønskelig, saa blev ligeledes den kommunale Del af Stadslægens Indtægt fri — har Byraadet, efter det fra Ministeriet modtagne Svar, sølt sig saa gennemtrængt af Vigtigheden af at opnaa praktiske Resultater, at det har rettet sin Overvejelse paa det Spørgsmaal: hvorledes

en Ordning passende kunde træffes paa Grundlag af, at der ikke erholdes noget Tilskud fra Statens Side.

I den Henseende maatte da Byraadet nærmest gaa ud fra, at Stadslægens virkelige Lønning forbliver som hidtil, at altsaa de ham fra Kæmnerkassen som Stamgage tillagte 200 Rdl. eller 400 Kr. (foruden de 100 Kr. fra Aarhus (Lemme-) Hospital) fremdeles tilfalde ham uden Hensyn til, hvilket kommunalt Arbejde han bestrider, og at der staffles ham Løttelse i sin Gjerning ved at fritage ham for Hverv, som Kommunen da selv paa anden Maade skal staffe bestridte.

I denne Henseende maa Byraadet holde for, at det ikke kan betragtes som det Bedste at udfille Fattigplejen fra Stads-lægeembedet, og derimod lade Sygehospitalet blive hos ham. Foruden den Betragtning, at Fattigplejen dog netop overalt henhører under Distriktslægernes Virksomhed, og at derimod Kommunehospitalet er en virkelig kommunal Institution, der kun lejlighedsvis og ikke uden Betænkelighed fra Kommunens Side i 1865 blev lagt ind under det kongelige Embede, saa gjør sig ogsaa et Hensyn til Stads-lægeembedets Formaal her gjældende. Hvad Byraadet nemlig ganske særlig maa lægge Vægt paa for Stadslægens Vedkommende — noget, der ogsaa stærkt betones af Hygieus — det er hans Vejledning og Hjælp til at bringe og holde Byens hygiejniske Tilstand paa en heldig Fod. Byraadet har allerede tidligere fremhævet og tillader sig gjentagende at anmode om, at der ved Beskikkelsen af dette Embede særlig maa blive valgt en Mand, som ikke alene har virkelig Interesse for den offentlige Hygiejne og om muligt har gjort denne Gren af Videnskaben til Gjenstand for mere indgaaende Studium, men som tillige med Hensyn til de for vor By ejendommelige Forhold og til de Midler, Kommunen er i Stand til at raade over, kan ventes at gjøre virkelig Nytte ved at fremkomme med praktiske, vel afpassede og overkommelige Forslag i det Smaa, som i det Større. Foruden den særlige praktiske Sans, som her bliver en Betingelse, udfordres formentlig ganske særlig et stadigt Indblik i de Fattiges Levevis og hygiejniske Vilkaar overalt i Byen, og til at erhverve et saadant Indblik er uden Tvivl Stillingen som Fattiglæge en af de vigtigste Faktorer i en By som Aarhus. Derimod er Virksomheden som Hospitalslæge knyttet til et enkelt centralt Punkt, hvilket det maa være ønskeligt at en Læge omfatter med den mest eksklusive Interesse. Endelig maa Byraadet formene, at naar man, som anført, meget ønsker at faa en frem-

ragende Hygiejnifer i offentlig Virksomhed her, og selvselgelig tillige for Kommunens Hospital maa ønske en Personlighed, der særlig egner sig for denne helt forskellige Virksomhed, vilde det være lidet sandsynligt, at man kunde finde en Mand, der forenede begge disse Egenskaber, hvorimod de hver for sig flere maa kunne paaregnes. Medens saaledes Fattiglægevirksomheden formentlig med mest Nytte bør ligge hos Stadslægen, bør formentlig Soignering af veneriske Syge, da denne foregaar paa Sygehospitalet, ligge hos Hospitalslægen, og ligeledes Tilsynet med offentlige Fruentimmer eller i det Hele Virksomheden som offentlig Politilæge, idet navnlig de nævnte Kvinders Visitation bedst kan foretages i Sygehospitalets Lokale, og det ikke vilde være heldigt at lægge Dele af dette under anden Mand. De Sygestuer, som findes paa Fattiggaarden, bør ogsaa sortere under Hospitalslægen, da der finder en jævnlig Begelvirkning Sted imellem Hospitalet og Fattiggaardens Sygestuer som Følge af, at paa den ene Side Patienter, hvis Sygdom er af smitsom Natur, ikke maa ligge paa Fattiggaarden, og paa den anden Side Syge fra Fattiggaarden, indlagte paa Kommunehospitalet, bortflyttes fra dette tilbage saa tidlig, som det skønnes tilstedeligt.

Derimod bør formentlig det nyoprettede Epidemihospital forblive under Stadslægen, allerede af den Grund, at ved Lider, hvor det stærkt blev taget i Anvendelse, Kommunehospitalets Læge vil have mere end almindeligt at tage Vare paa sidstnævnte Hospital.

J Henhold til disse Betragtninger tillader Byraadet sig derfor at indstille:

at der fremdeles til Stadslægens Lønning af Kommunens Kasse udredes et Bidrag af 500 Kr. (de oprindelige 400 Kr. samt 100 Kr. Tillæg efter Indlemmelsen af Frederiksbjerg-Distriktet fra Biby Sogn) og af Aarhus Hospital (henhørende under Stiftsøvrigheden) 100 Kr., samt for Epidemilokalet 60 Kr. aarlig og 2 Kr. daglig, saa længe der er Syge i Lokalet; at derimod Stadslægen fritages for at være Læge ved Aarhus Sygehospital, og at Kommunen selv dertil beskifter og lønner en Læge, hvis Udnævnelse undertages Justitsministeriets Approbation, hvilken Læge tillige overtager Behandlingen af veneriske Syge og oppebærer det derfor bestemte vederlag, ligesom han i det Hele iflædes Stilling som offentlig Politilæge. Saafermt under en videre Udvikling Hospitalslægen trænger til Assistance, vil man ved Dannelsen af en Kandidat-

post ved Hospitalet uden stor Udgift, og dog paa en tilfredsstillende Maade, kunne skaffe ham Lættelse i sin Gjerning.

Med den foreslaaede Ordning vil Stadslægen, ved Siden af at være befriet for hvad der vel kan anslaaes for Halvdelen af hans nuværende Gjerning, have en Indtægt fra de nævnte Kilder af 750 à 800 Kroner aarlig eller lig yngst Distriktslægegage, foruden lovbestemte Embedsindtægter af Lighyn, som Kvarantænelæge etc., samt fra Statskassen Alderstillæg og Pensionsret.

Kommunen vil med et Tilskud af 6 à 800 Kr. samt en billig eller fri Bolig kunne bringe Politis- og Sygehuslægens Gage op til ca. 1500 Kroner, om fornødent med noget Alderstillæg, men uden Pensionsret.

Denne Ordning tillader man sig at indstille til gunstig Approbation og Udviirkning af en kongelig Resolution, der forandrer de hidtil fastslaaede afvigende Forhold.

Schmidten. N. Hald. J. Rjer. K. Christensen.

Chr. Lund. P. B. Stampe. J. P. Seiersen. H. J. Müller.

Carl Lange. Kraiberg. L. Chr. Meulengracht.

Otto Langballe. A. B. Holm. Esmann. Chr. Rjer.

A. G. B. Knudsen. J. M. Mørk. Cl. Funch.

Skoooby."

(Se Mødet den 20. Juni.)

— Paa mundtlig Forslag af Fattigudvalget oedtog Byraadet at forhøje det paa indbeværende Aars Budget under Udgifts-Konto III 4 c til Forhøjelse af Ringmuren omkring Fattiggården bevilgede Beløb af 438 Kroner med 900 Kroner.

Mødet den 28. Februar.

^{71/77}. Fra det i Mødet den 14. ds. til at afgive Erklæring over en af Møllejer Weiss og Cand. E. Weiss indgiven Protest mod Affattelsen af forskjellige Bestemmelser i Udkastet til den nye Sundhedsvedtægt nedsatte Udvalg oar fremkommet Betænkning, hvortil Byraadet besluttede at henholde sig i sit Svar til Amtet. (Se Mødet den 6. Juni.)

— ^{83/77}. Med Hensyn til den i forrige Møde vedtagne Beslutning angaaende Rafernesagen fremlagdes og underskredes nu følgende Skrivelse til Krigsministeriet:

„J Henhold til Overenskomsten med Krigsbestyrrelsen af 5.

August 1873 har Byraadet gennem den Højstbefalende her i Byen tilfjældt Ministeriet Planer og Overslag over Kaserne m. v. for Fodfolket, der omfattede den væsentligste Del af de Byen endnu paahvilende Forpligtelser om Tilvejebringelse af Militæretablissementer; — Raadet har derved fundet sig foranlediget til at anfjælde en nærmere Undersøgelse af Kommunens Status og de Midler, man har at raade over, navnlig Kisten af det Laan, som til forskjellige vigtige Formaal blev stiftet i 1874, og hvoraf 800,000 Kroner oprindeligt vare forudsatte at skulle anvendes til Militær-Etablissementer.

I den Henseende er man kommen til det Resultat, at naar een af Fodfolkskaserne samt Vagt- og Arrestlokalet ere opførte, og de Udgifter, som dermed nødvendig staa i Forbindelse, ere afholdte, vil den sidste disponible Del af Laanet være forbrugt og Kommunen allerede have anvendt en Totaludgift af c. 900,000 Kr. Videre Bygningsarbejde for Tiden vilde saaledes nødvendigt forudsætte Stiftelsen af et nyt særligt Laan; men uden Hensyn til Vanskeligheden ved overhovedet netop for Tiden at opnaa et saadant paa rimelige Vilkaar, har Byraadet iffe kunnet se bort fra, at netop i de senere Aar Kommunens Indtægter og Udgifter have haft Vanskelighed ved at bevare Balance, uagtet Skatteprocenten i Aar er stegen til 5 $\frac{1}{2}$ pCt., samtids med, at Forholdene ingenlunde kunne siges at være gunstige for at bære forøget Skattebyrde.

Under disse Omstændigheder er Byraadet — der forøvrigt erklærer sig villigt til i enhver Henseende at ville imødekomme Militæretatens Krav saa prompte, som det er foreneligt med dets Pligt iffe at bringe Kommunens finansielle Stilling i Fare, — kommen til den Erkjendelse, at det vil være nødsaget til at paafalde Ministeriets Imødekommen med Hensyn til videre Gjennemførelse af Overenskomsten af 1873. Denne Erkjendelse har fundet sit Udtryk i følgende Vedtagelse, samtids med, at de ovennævnte Planer beslattedes indsendte til Ministeriet:

„Byraadet vedtager, at det, naar Ministeriets Approbation paa disse Planer er indløben, vil lade Bygningen af den ene Fodfolkskaserne samt Vagt- og Arrestlokale udbyde i Entreprise og udsøre. Derhos vedtoges, at da det af Kommunen optagne betydelige Laan viser sig utilstrækkeligt til at bestride de paatagne Forpligtelser, navnlig den endnu tilbagestaaende Del af Overenskomsten med Militæretaten, og da det i Djeblikket maa anses for baade vanskeligt

„og betænkeligt at optage nyt Laan, maa Byraadet søge at opnaa Udsættelse med tilbageværende Byggearbejder og at erholde Ministeriets Samtykke til, at disse standses, saa snart der er tilvejebragt den oven omhandlede ene af de projekterede Kasernebygninger for Fodfolket samt Vagt- og Arrestlokalet, hvilke ville medtage den sidste disponible Del af det til forskjellige vigtige Formaal stiftede Laan.“

Idet Byraadet tillader sig direkte at gjøre denne Meddelelse, hengiver man sig til det Haab, at det høje Ministerium vil tilstaa Kommunen de efter det Udviklede nødvendige Lempelser.“

(Se Mødet den 6. Juni.)

^{87/77.} Efter at Byraadet fra Bygningskommissionen havde modtaget den i dets Møde den 24. f. M. forlangte Erklæring angaaende Tobaksfabrikant Sørensens Byggeandragende samt derhos en Skrivelse af 19. ds. fra Andrageren, vedtoges den af Bygningskommissionen sidst approberede Byggelinie mod Volden, hvorved Gaden Bredde vilde blive 12°/₁₀. Men, som den endelig bestemmende, idet man derhos besluttede, saa vidt muligt og naar Lejlighed dertil gaves, at gennemføre denne Linie i hele Gaden Længde ned mod Store Torv. Af Lænsyn til, at Andrageren skulde gratis afgive det fornødne Terræn til Gadeudvidelsen, blev det derhos lovet, at Anlæggene af Fortovet med Fliser ud for Andragerens Ejendom skulde ske paa Kommunens Bekostning. (Se Mødet den 21. Marts.)

^{120/77.} Fra 3. Dragon-Regiment var under 21. ds. modtaget en Skrivelse, hvori meddeles, at Krigsministeriet under 14. d. M. for sit Vedkommende bl. A. har bisaldet, at den virkelige Udgift ved Opførelsen af det i Mødet den 10. f. M. godkjendte Hægn omkring Ryttarstablisementet, inden for et Maximum af 3,752 Kroner, indgaar i det Beløb, i Henhold til hvilket den Leje bliver at beregne, som Krigsbestyrelsen i Følge § 6 c af Overenskomsten af 1873 skal spare af de Lokaler i Etablisementet, der ikke efter Indtægteringsanordningen tilvejebringes af Kommunen.

Meddelelsen bliver at kommunikere Kasernebygningsudvalget til videre Foranstaltning. (Se Mødet den 21. Marts.)

^{172/77.} I Henhold til det i Byraadets Møde den 26. Juli f. A. Vedtagne (se Byraadsforhandlingerne Side 57) paa fra Vandløbsudvalget fremkommet Forflag til et Vandafledningssystem for den vestlige Del af Frederiksbjerg med Udløb i Aaen neden for Skolebroen. Efter Stadsingeniørens Overslag vil Planens Udførelse, ved et Alet af dels lukkede og dels aabne Kanaler, medføre en Bekostning af 11,800 Kroner; men i dette Beløb vil der dog indtræde forskellige For-

højelser, saafremt visse i Planen allerede paaapegede Ændringer i Retning af mere formaalstjenlige Ledninger og disses forandrede Løb skulde blive vedtagne.

Byraadet besluttede at undergive Sagen endnu en Behandling i næste Møde.

^{219/77}. I Genhold til det i Byraadets Møde den 13. Septbr. f. A. Vedtagne meddelte Vandløbsudvalget Beretning om, hvad der hidtil var passeret med Hensyn til Borrebættens Kloakering; men da man dog endnu ikke havde opnaaet Enighed med samtlige Lodbjere, og Detailbestemmelser desuden heller ikke vare vedtagne med Hensyn til de Ejere, for hvis Vedkommende Overenskomst allerede forelaa, forbeholdt Udvalget sig senere at fremkomme med nærmere Indstilling.

(Se Mødet den 2. Maj.)

^{3/78}. Fra Markudvalget forelaa de af samme i Genhold til Byraadets Beslutning i Mødet den 3. f. M. tilvejebragte statistiske Oplysninger om Høstens Udsalb her i Kommunen forrige Aar. Disse blive nu i Genhold til det derom stillede Forlangende at indsende til det statistiske Bureau.

^{36/78}. Fra 3. Dragon-Regiment var modtaget Skoleetablissermentets Budgetregnskab og Inventarieliste for forrige Aar. Genlægges i Skabet til næste Møde.

^{37/78}. Udvalget for Opsørelsen af en Museumsbygning i Aarhus har i en Skrivelse af 15. d. M. henvendt sig til Byraadet angaaende denne Sags Fremme. Det oplyser, at der af de oprindelige Indbydere til Opsørelsen af en Museumsbygning under 21. Marts 1872 var fattet den Beslutning, „at Museet skulde være en offentlig Stiftelse, som ejer sig selv, og hvis økonomiske Bestyrelse skulde bestaa af 3 Medlemmer, valgte af de enkelte Samlingers Bestyrelser, hvilke Byraadet og Amtsrådet desuden skulde opfordres til at tilforordne hvert et Medlem, alt under Forudsætning af, at de enkelte Samlingers Bestyrelser vedbleve som hidtil“, og andrager nu paa, at Byraadet for Aarhus Kommunes Vedkommende vil imødekomme den Forudsætning, under hvilken den ovennævnte Bestemmelse var tagen, nemlig at Byen og Amtet i Forening skulde afholde de med Museet forbundne Udgifter, for saa vidt disse ikke vedkom Samlingernes Vedligeholdelse og Forøgelse, idet Udvalget tillige opfordrer Byraadet til at foretage Valg til den Plads i Museets endelige Bestyrelse, hvis Besættelse var forbeholdt det. De Udgifter, hvortil Kommunen skulde bidrage, ere anslaaede til en aarlig Sum af 1,384 Kroner 18 Ore, af hvilke Udvalget forventer at Byraadet vil bevilge Halvdelen.

Sagens videre Behandling blev udsat til næste Møde.

^{42/78}. Formanden meddelte, at Indkvarterings-Regnskabet for 2. Halvaar 1877 var indsendt til Ministeriet.

^{45/78}. Det fra Politimesteren modtagne Regnskab for Politiskassens Indtægter og Udgifter i Aaret 1876 blev fremlagt til Eftersyn for Medlemmerne.

— Der fremlagdes en fra Fru Maren Marie Schucany, sødt Buhmann, i Fredericia modtagen Skrivelse af 7. ds., hvori hun erklærer Modtagelsen af Byraadets Skrivelse af 22. Novbr. f. A. angaaende det af hende oprettede Legat.

— Desuden blev i dette Møde behandlet et Andragende om en Byggeloosdispensation og toende Udstykningsager.

Mødet den 7. Marts.

^{221/75}. Fra Amtet forelaa Meddelelse om, at Amtsraadet for sit Vedkommende havde valgt Delegerede til at forhandle med Byraadets Udvalg om en forandret Ordning af det for By og Land fælles Sygehus.

^{136/77}. Følgende Skrivelse angaaende den i Mødet den 3. Jan. ommeldte eventuelle Fordeling af Forretningerne ved den nuværende Sekretær- og Regnskabsførerpost ved Havnen imellem Købmanden og Kommunebogholderen fremlagdes og toges til Efterretning. Den er saalydende:

„Aarhus Stiftamt. — Indenrigsministeriet har under 2. d. M. tilskrevet Amtet saaledes:

„Efter med Amtets behagelige Skrivelse af 8. Jan. d. A. at have modtaget Aarhus Byraads nærmere Udtalelse om, hvorledes det har tænkt sig Forholdet mellem dets Forslag til en ny Affattelse af Post 4 i §§ 34 og 35 i Vedtægten for Styrelsen af Købstadens kommunale Anliggender og de Bestemmelser, der i Post 2 i de samme Paragrafer af Vedtægten indeholdes om Ansættelsen af en Sekretær og Regnskabsfører ved Havnævæsenet og denne Bestillingsmands Lønning med 800 Kroner, skulde man til behagelig Efterretning og videre fornøden Bekjendtgjørelse tjenstligt melde, at Ministeriet har fundet det rettest, for at tilvejebringe Overensstemmelse mellem de foreslaaede nye Bestemmelser og Bestemmelserne i Post 2 i de paagjældende Vedtægtsparagrafer, i hvilke sidste Bestemmelser Byraadet ikke for Tiden ønsker nogen Forandring, af hine Bestemmelser at udelade de Havnens Kasse- og Regnskabsvæsen vedrørende Passus, hvorimod man intet har at erindre imod, at der med Hensyn til Overtagelsen af Kassefører-

og Bogholderforretningerne for Havnen tages et Forbehold i de eventuelle Beskikkelser for Kommunens Kasserer og Bogholder under Forudsætning af, at der, naar denue Overtagelse maatte blive iværksat, af Byraadet tilstilles Ministeriet Forslag til de heraf flydende Forandringer i otmeldte Vedtægtsparagrafer.

Med denne Endring og derhos med Udeladelse af den i Byraadets Forslag indeholdte Henviisning til Instruxer, der ville være at udfærdige for Kommunens Kasserer og Bogholder, hvilken Henviisning ifølge den almindelige Bestemmelse i Slutningen af Vedtægts § 34 maa anses for overflødig, stadfæster Ministeriet herved bemeldte Forslag og bifalder altsaa, at otnævnte Vedtægts § 34 Post 4 affattes saaledes:

„4. a. en Ræmner og en Kasserer, der, foruden at besørge Skatteopkrævningen og de øvrige i denne Vedtægt ham paalagte Forretninger, har at foranstalte de Auktioner og Licitationer, som hans Forretninger medføre, med fornøden Hjælp at skaffe tilstede de Oplysninger, som Kommunallovens § 32 paalægger Byraadet at tilvejebringe, og at holde Byens Fordebog og Matriful i Orden, hvorhos det skal paaligge ham, naar forlanges, at møde i Ligningskommissionen;

b. en Bogholder, hvem Bogføringen og Regnskabsaflægningen vil paahvile“,

og at Vedtægts § 35 Post 4 affattes saaledes:

„4. a. Ræmneren aarlig 2,000 Kr.
med Tillæg af respektive 300, 300 og 400 Kr.,
for hvert 5te Aars Tjeneste;

b. Bogholderen aarlig 1,600 —
med Tillæg af respektive 200, 200 og 400 Kr.
for hvert 5te Aars Tjeneste.

Udgifterne til Kontorhold efter Regning.“

Hvilket jeg ikke undlader tjenstlig at meddele.

Standerborg, den 4. Marts 1878.

A. Regenburg.“

^{172/77.} Med Hensyn til den i forrige Møde fremlagte Plan til en Klokkeledning for den vestlige Del af Frederiksbjerg vedtoges det foreløbig gennem Kasernebygningsudvalget at fremskaffe Oplysning om, med hvilket Beløb det kunde paaregnes, at Kasernebygningsfontoen vilde kunne deltage i de paagjældende Udgifter, saa vel som ogsaa i de eventuelle Udgifter ved en Klokkeledning forbi Fattiggården til den her omhandlede Ledning.

^{26/78.} Til som kritisk Udvalg at gennemgaa Havnens Regnskab for 1877, der blev fremlagt i Byraadets Møde den 14. f. M., valgtes Seiersen og Stampe. (Se Mødet den 21. ds.)

^{36/78.} Det i forrige Møde fremlagte Budgetregnskab og Inventarielisten for Nyttetablissementet besluttede man at tilfælde Ræmneren til Optagelse i Byens Regnskaber.

^{37/78.} Med Hensyn til det i forrige Møde fremlagte Andragende om Tilskud til fremtidig Vedligeholdelse af Museumsbygningen m. v. nedfattes et Udvalg, bestaaende af Mørk, Skovby og C. Rier. (Se Mødet den 9. Maj.)

^{40/78.} Fra Arbejdsmand J. Sørensen m. fl. Beboere af den saakaldte Skt. Annagade var modtaget et Andragende om Gadenes Belysning ved offentlig Foranstaltning og om Renovationens Bortførelse ved Byens Entreprenør.

J Anledning heraf besluttede Byraadet at svare, at forinden denne Vej, der er privat, er i behørig Orden, kan der fra Kommunens Side ikke foretages noget i de foreslåede Retninger. (Se Mødet den 4. April.)

^{41/78.} J Anledning af et af P. J. Gortsen m. fl. Ejere af Fisterboderne indgivet Andragende om, at det ved Byraadets Foranstaltning maatte blive forbudt at omføre og sælge Jaff i Gaderne, og de vedkommende Forhandlere derimod henviste til bestemte Pladser for Udsalget, vedtog Byraadet, efter at have modtaget Politimesterens Erklæring over Sagen, at svare, at det ikke var i Stand til at bevirke noget med Hensyn til Andragendet.

^{47/78.} En af Udvalget for Byens Forstjænnelse forelagt Plan med Overflag til et Anlæg paa St. Olufs Kirkegaard vedtoges. Udgiften, ca. 400 Kroner, opføres paa Kontoen for uforudsete Udgifter.

^{48/78.} J Overensstemmelse med Rasfeudvalgets Indstilling vedtog Byraadet, at det Beløb af 3000 Kroner, som den 1. April d. A. skal betales Restavratør Thomsen for Bygningerne paa Ferdinandspladsen i Nis Skov, tilvejebringes ved tilsvarende Salg af Kommunens Beholdning af tgl. Obligationer, dog saaledes, at det forbrugte Kapitalbeløb efterhaanden restitueres ved aarlig Genlæggelse af 600 Kroner af Bygningernes Lejersgift.

^{51/78.} Fra Skoleudvalget forelaa Meddelelse om, at konstitueret Lærer ved Byens Skolevæsen Hans Rissen var kaldet til Lærer ved Lørring Skole, hvorhos Udvalget indstillede, at den saaledes ledig værende Plads maatte blive besat ved Konstitution, fra den 1. Maj d. A. at regne.

Udvalgets Indstilling toges til Følge. (Se Mødet den 2. Maj.)

— I dette Møde blev desuden behandlet 2 Offerlister, 2 Andragender om Byggelovsdispensation, 2 Andragender om Eftergivelse af resterende Skatter og Afgifter, 1 Sag om Skattepligt samt 3 af Ræmneren fremsendte Afgangslister for Skat, Skolepenge og Brændevinsafgift for Aaret 1876.

Mødet den 14. Marts.

¹/₇₆. Fra Indenrigsministeriet var gennem Amtet modtaget en Skrivelse af 20. f. M., hvori der forlanges Byraadets Udtalelse om, hvorvidt den Reserveløge, der skal have Bolig paa det nye Garnisonsbygghus, vil kunne fritages for at yde Bederlag herfor gennem Lønningsafdrag, saaledes som forudsat i Overenskomsten mellem Krigsbestyrelsen og Byraadet af 1873 § 6 e.

I Anledning heraf vedtog Byraadet at svare, at naar Kommunen jaar den i Indenrigsministeriets Skrivelse af 26. August 1876 nævnte Godtgjærelse (se Byraadsforhbl. for 1876 Side 152), formener man ikke at have yderligere Krav at stille i denne Retning. (Se Mødet den 9. Maj.)

²⁵⁰/₇₇. Fra Nationalbanken i Kjøbenhavn fremlagdes en Skrivelse af 11. ds., hvorefter Banken i Genhold til forudgaaende Forhandlinger erklærer sig villig til at lade sig sit hos Kommunen efter Obligation af 15. April 1856 tilgodehavende Kapitalbeløb af 50,000 Kroner restituere ved afdragsvis Betaling i 10 Aar med 5000 Kroner aarlig, saaledes at Afdragene erlægges inden Udgangen af hvert Aar og første Gang inden Udgangen af indeværende Aar.

Dette Tilbud maatte Byraadet paa Kommunens Begne med Tak modtage, og vil Banken herom være at underrette (se Byraadsforhbl. for forrige Aar Side 77, 78, 81 og 87).

⁵²/₇₈. Paa Foranledning af et fra Kasernebygningssubvalget fremkommet, paa Beregninger af Stadsingeniøren grundet Forslag til Chaufferingsarbejder m. m. i Gaderne omkring Rytteretablissementet og det militære Sygehus vedtog Byraadet, at der til de efternævnte Gader kun anvendes Chauffering, og at der hertil kan forbruges følgende Beløb, nemlig:

1. til Baldemarsgade foran Sygehuset, Fortov og Vej 2,400 Kr.
2. til Gaden foran Sygehuset mod Ridebanen, dog kun til lige forbi Jndkjørfelen, Fortov og Vej 800 —
3. til Gaden fra Sygehuset forbi Underofficerskaseren 1,400 —
4. til Gaden fra Underofficerskaseren til Frederiksalé

— foruden de 2000 Kroner, som tidligere ere bevilgede til Fortov 2,300 —
 hvorimod man foreløbig ikke var stemt for at foretage noget ved Gaden fra Sygehuset til Frederiksalé. (Se Mødet den 13de Juni, Sagen ^{130/78}.)

^{53/78}. I Anledning af en fra Kommunebogholderen fremkommen Indberetning om, at Udgiftskonto XVIII. 7 paa indeværende Aars Budget (Udgifter i Anledning af Balg) allerede var overskreden, forhøjede Byraadet denne Konto med 400 Kroner.

^{54/78}. Paa indeværende Aars Havnebudget, Udgiftskonto 12 b, er der til Anskaffelse af en Damp-Bugterbaad for Mudderpramme opført 17,000 Kroner. I Genhold til denne Bevilling forelaa fra Havneudvalget Forslag til Anskaffelse af et saadant Fartøj; men da Udvalget ved nærmere Overvejelse havde fundet det tjenligt at indrette dette saaledes, at det tillige kan bruges til Stenfiskeri samt under Havlægsforhold som Isbryder, indstilles Anskaffelsessummen ansat til 30,000 Kroner, idet man da for det overskydende Beløbs Bedkommende vil have at indhente Ministeriets Samtykke. Det viste sig imidlertid, at Udvalget ved Vedtagelsen af dette Forslag ikke havde været bekendt med Vandbygningsdirektørens og Havneingeniør Bruhns Bemærkninger om Anskaffelsen af en saadan Baad, hvilke man først havde modtaget fra Ministeriet ved Tilbagefødselsen af Havnebudgettet, og Byraadet vedtog derfor at lade Sagen gaa tilbage til Udvalget til fornøjet Overvejelse og Indstilling. (Se Mødet den 4. April.)

^{56/78}. En Meddelelse fra Amtet om Størrelsen af det Bidrag, Kommunen vil have at udrede til Landevejsgadernes Bedligeholdelse i Finantsaaret 1877—78, toges til Efterretning.

^{57/78}. Fra Landinspektør Honum forelaa Forslag til Anskaffelse af minorerede Kort over Bygrunden, men man fandt ikke for Tiden Anledning til at lade saadanne Arbejder foretage.

— Formanden fremlagde Meddelelse fra Overligningskommissionen om de af den afgivne Kjendelser i Anledning af Klager over Skattepaaligningen for indeværende Aar.

— Endvidere behandlede i dette Møde et Andragende om Eftergivelse af en skyldig Brændevinsafgift og en Offerliste.

Mødet den 21. Marts.

^{87/77}. Tobaksfabrikant Sørensen paa Bolden havde skriftlig meddelt Byraadet sin Vægring ved at indgaa paa de af Byraadet i

Mødet den 28. Febr. opstillede Betingelser for dets anbefaling af hans *Byggeandragende*.

Man vedtog paa ny at indhente Bygningskommissionens Erklæring.

^{120/77}. Ved en den 20. ds. skriftlig afholdt Citation over *Opførelse af Bøgn omkring Rytteretablissementet* og det nye militære *Bygehus* var det laveste Bud gjort af Snekter L. Johansen med 3,269 Kroner 60 Ore, hvilket Byraadet approberede. (Se Mødet den 28. f. M.)

^{126/78}. Efter at have modtaget Beretning af det i Mødet den 9. ds. til at gennemgaa Havnens Regnskaber nedsatte kritiske Udvalg meddelte Byraadet Havnens Regnskaber for 1877 de sædvanlige Paa-tegninger, inden deres Indsendelse til Ministeriet finder Sted.

^{153/78}. Byraadet bemyndigede Rjer til at engagere Overrets-procurator Møller i Viborg til paa Kommunens Vegne at føre den for Viborg Landsoverret indkomne Sag med Møllejer Weis angaaende en hos ham foretagen Udpantning. (Se Mødet den 7. Februar.)

^{159/78}. Indkvarteringskommissionens Besvarelser til Revisions-antegnelserne til Indkvarteringsregnskabet for 1ste Halvaar 1877 frem-lægges og godkjendes, hvorefter Sagen bliver at indsende til Inden-agsministeriet. (Se Mødet den 20. Juni.)

^{160/78}. I Anledning af en fra nogle Lodsejere ved Aarhus Mølleaa indkommen Klage over Vandstanden i Aaen havde Amts-raadet delegeret tvende af dets Medlemmer, dhrr. Jægermester Neer-gaard til Aafjær og Jægermester Friis til Lynghygaard, til at søge ved Forhandling med Byraadet at opnaa Forandring i Henseende til Klapfluferne i Møllebroen.

Paa Foranledning af de nævnte Herrer besluttede Byraadet at antage Vandværksudvalget om i Forening med Stadsingeniøren at give Møde ved og paa Kommunens Vegne deltage i de ønskede Forhandlinger. (Se næste Møde.)

^{162/78}. Der fremlægges et Andragende fra Byens Netsvidner om at erholde et Tillæg til deres Løn for i Aar. (Se næste Møde.)

Byraadet afgjorde de Klager, der vare indkomne i Anled-ning af Rigsdagvalglister for 1878—79.

— Desuden behandlede i dette Møde Afgangslister for for-skjellige Skatter og Afgifter for 1876, et Andragende om Eftergivelse af Brændevinsafgift, 2 Udstykningsager, et Andragende om Myn-dighedsbevilgning og et Andragende om Dispensation fra Bygningsloven.

Mødet den 28. Marts.

^{87/77}. Efter at have modtaget Bygningskommissionens Erklæring over den i Byraadets forrige Møde fremlagte Skrivelse fra Tobaksfabrikant Sørensen overdrog man til Knudsen og Hals paa ny at forhandle med Andrageren om en projekteret ny Bygningslinie. (Se Mødet den 11. April.)

^{60/78}. Fra Vandværksudvalget forelaa Beretning om den i forrige Møde ommeldte Forhandling med Amtsraadets Delegerede angaaende Klapsluserne. Da Udvalget over for Amtsraadets Delegerede havde høvdet, at den faktisk bestaaende Tilstand hvilede paa et kontraktmæssigt Grundlag, og Amtsradet ikke havde kunnet paa-vise en Ordning, der afgjort bedre end den nuværende skaffede Vandet friere Afløb, samtidig med at den forhindrede det salte Vand fra at trænge op til Vandværket, havde man erkjendt, at en anden Ordning ikke for Tiden kunde tilvejebringes.

^{62/78}. Ved 2. Behandling af det i forrige Møde fremlagte Andragende fra Byens Retsvidner bevilgedes hver af disse for i Aar et midlertidigt Tillæg til Lønningen af 50 Kroner.

^{67/78}. Fra Skomager Josephsen i Valdemarsgade fremlagdes et Andragende om at erholde Magelæg af et vist, nærmere betegnet Stykke af Grunden til det nye Garnisonsfygehus, Matr. Nr. 1294, mod et Stykke af den ham tilhørende Grund, Matr. Nr. 190 c fra Marselisborg.

Sagen udfattes til Mødet den 11. April.

^{68/78}. Indenrigsministeriet havde under 8. d.s. forlangt Byraadets Erklæring over et Andragende fra Smedemester J. H. Jørgensen, hvori han som Formand for Smedelavet i Aarhus anholder om allerhøjeste Stadfæstelse paa nye Vedtægter for dette Lav.

Man besluttede at søge nærmere Oplysninger, forinden Erklæring afgives. (Se Mødet den 11. April.)

-- Desuden behandlede i dette Møde et Udstykningsandragende, et Andragende om Myndighedsbevilling og vedtoges Afgangslister for forskellige Restancer af Kommuneskatter i Regnskabet for 1877.

Mødet den 4. April.

^{61/76}. Fra Formanden for Rigsdagens Folketing var modtaget Aftryk af vedkommende Udvalgs Betænkning angaaende det af Byraadet

i Forening med Byraadet i Kalundborg til Tinget indgivne Andragende om en dobbelt daglig Postdampffibsforbindelse mellem Kalundborg og Aarhus, med Underretning om, at Folketinget for sit Vedkommende havde ladet det bero herved (se Byraadsforh. for f. A. Side 22, 65, 66, 80, 82 og 86). Idet der i den nævnte Udvalgsbetænkning henvises til en tidligere Erklæring over et lignende Andragende fra de to Byer, udtales det, at det maa forekomme Udvalget uvist, om de Fordele, Nuten frembyder, opveje de Ofre, den kræver, hvorfor Udvalget ikke har fundet Anledning til at foretage nogen Indstilling.

Byraadet besluttede ikke for Tiden at foretage videre i denne Sag.

^{17/77.} Efter Indstilling af Skoleudvalget besluttede man at andrage hos Kirke- og Undervisningsministeriet om Samtykke til fremdeles at maatte lade Overlærerembedet ved 2. Borgerdrengeskole henstaa ubesat indtil det ved den forestaaende Skolereform bliver afgjort, om Skolen skal nedlægges eller ikke. (Se Mødet den 17. Novbr. f. A. og den 23. Maj d. A.)

^{40/77.} Fra Udvalget for en Omordning af de kirkelige Forhold (se Mødet den 4. Oktbr. f. A.) var fremkommet Udkast til en Indstilling til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, hvilket Udkast Byraadet godkjendte, hvorefter Indstilling vil være at underskrive i næste Møde.

^{260/77.} Fra Havneudvalget forelaa Indstilling om Besvarelsen af Indenrigsministeriets Bemærkninger til Havnens Budget for 1878.

Byraadet henholdt sig til Udvalgets Forslag, idet man samtidig approberede, at der fremtidig beregnes Havnebudet en fast aarlig Løn af 240 Kroner.

^{283/77.} Angaaende den i Mødet den 12. Juli f. A. omhandlede Smøge imellem Søndergade og Østergade var fra Bygningskommissionen modtaget følgende Erklæring af 13. Febr. d. A.:

„I Anledning af at Byraadet var blevet opmærksomt paa, at der for nylig var blevet opført en 2 Etages Bygning med Udgang til den Smøge, der fra Østergade strækker sig bag Husene mod Gaden til Søndergade, og da Samme maatte anse en saadan Bebyggelse af Smøgen for uheldig, tog Byraadet i sit Møde den 12. Juli 1877 Beslutning om at udbede sig Bygningskommissionens Erklæring meddelt, om der ikke maatte have Midler til at forhindre en yderligere Bebyggelse af den nævnte Smøge med Udgang til denne.

Bygningskommissionen, der deler Byraadets Ønske i saa Henseende, har gjentagende dels undersøgt Forholdene paa Stedet,

dels forhandlet om Sagen. Smøgen maa jo anses for privat, d. e. de Grundejere, der have Grunde stødende til den, maa anses for Ejere af Smøgen med Forpligtelse til at vedligeholde den, men paa den anden Side kunne de end ikke enes om at nedlægge den, da det Offentlige maa anses for at have Hævd paa Passage derigjennem. Men af de private Ejeres Ret fremgaar, at de maa kunne bebygge deres op til Smøgen stødende Baggrunde. Efter dette umiddelbart i Byggelinien mellem den tilstødende Grund og Smøgen, anser Bygningskommissionen sig for berettiget til at forbyde Anbringelse af Udgang, ja endog Vinduer imod Smøgen i den nye Bygning; men træffes denne blot 1 Alen ind paa egen Grund, ser man ikke, at Byggeloven giver Ret til at forbyde saadan Anbringelse, hvorimod der mulig af Bygningsvedtægten af 3. April 1868 § 1 kan udledes en Ret for Bygningskommissionen til at forbyde Anbringelse af Stakit eller Plankeværk i Skjellinien, forudsat at det mellem denne og Bygningen ledige Areal benyttes som Have eller Gaardsplads. Lades det uden saadan Benyttelse, bortfalder Bygningskommissionens Ret i saa Henseende.

Vi gaa ved Foranstaaende ud fra den Forudsætning, at da alle Grunde mod Smøgen høre til Bygninger, der vende ud mod anden Gade, kan der ikke være Tale om Udstykning af disse Grunde saaledes, at der skulde opstaa selvstændige Byggegrunde mod Smøgen, med andre Ord, at der kun kan være Tale om Opførelse af Bagbygninger til Forbygninger, der vende mod anden Gade, hvad ogsaa er Tilfældet med Hensyn til den allerede opførte Bygning. I andet Fald vil Bebyggelse let kunne forhindres saavel i Genhold til Byggelovens § 2 og § 20 som Byvedtægten § 47."

Man besluttede paa ny at henvende sig til Kommissionen med Forespørgsel om, hvorvidt en Bagbygning, der vender ud til den omhandlede Smøge og udelukkende har Udgang fra denne af, kan bevare Karakter som saadan. (Se Mødet den 6. Juni.)

^{4/78.} Fra Indenrigsministeriet var gennem Amtet modtaget en Skrivelse af 10. f. M., hvori Kammerraad, Ingeniør J. Bruhn fremsætter forskjellige Bemærkninger til det i Følge Beslutning i Mødet af 24. Jan. til Approbation indsendte Forslag til Udbedring af den skete Skade paa Bolværket ved Rjølhalepladsen.

I Genhold til Havneudvalgets paa Havneingeniørens Erklæring støttede Indstilling, der navnlig indbefatter Foretagelsen af afstiklige af Kammerraad Bruhn foreslaaede Forstærkninger af det nye

Bæft, besluttede man at andrage om Ministeriets Samtykke til, at den tidligere beregnede Udgift forhøjes med 500 Kroner eller til i alt 7,500 Kroner. (Se Mødet den 23. Maj.)

^{22/78.} I Overensstemmelse med en af Brolægningsudvalget over Kjøbmand Johansens i Mødet den 7. Febr. fremlagte Tilbud om Kjøb af Markedspladsen for Fjedetvæg afgiven Erklæring vedtog Byraadet for Tiden ikke at ville afhænde denne Plads, hvorhos man — paa dertil under Forhandlingernes Gang givne Anledning — tillod det nævnte Udvalg, efter nærmere Forhandling og Overenskomst med Forskjønnelsesudvalget, at benytte en Del af den Plads, der ligger sønden for Spanien, til Dplag af Sten.

^{40/78.} Politimesteren havde ved Fremfendelsen af en optagen Politirapport klaget over den Tilstand, hvori Overtjørnerne fra Jægergaardsøen til den saakaldte Skt. Annagade og til Gaden i Willes Loft for Tiden befinde sig.

Sagen overgaves til Vejudvalget. (Se Mødet den 7. f. M.)

^{54/78.} Efter Modtagelsen af Havneudvalgets i Mødet den 14. f. M. forlangte nærmere Erklæring over Anstæffelsen af en Dampbugferbaad til Havnen besluttede Byraadet i Overensstemmelse med Udvalgets fornyede, med den tidligere stemmende Indstilling at søge Ministeriets Samtykke til, at det til en saadan Baad budgetterede Beløb forhøjes til 30,000 Kroner. (Se Mødet den 20. Juni.)

^{74/78.} Under 5. Juli 1873 blev det overdraget Skoleudvalget i Forening med Nørø og Kraiberg at tage Spørgsmaalet om en Omordning af Byens Borger- og Almueskolevæsen under Overvejelse (se Byraadsforhbl. for f. A. S. 74). Fra dette Udvalg, i hvilket under 11. Marts 1875 Mørk var indsat i Stedet for den da afdøde Nørø, forelaa nu en Indstilling, som her følger fuldstændig, tillige med 3. Bilag:

„Det af Byraadet i dets Møde den 5. Juli 1873 nedsatte Udvalg til at tage under Overvejelse en Omordning af Byens Borger- og Almueskolevæsen, bestaaende foruden Skoleudvalget af Byraadsmedlemmerne Rancelliraad Nørø og Overlærer Kraiberg, traadte sammen den 13. Septbr. f. A. og valgte Funch til Formand. Efter at have indhentet Oplysninger fra Kjøbenhavn, Odense, Viborg og Svendborg, hvilke Byers Skolevæsen uhyg var omordnet eller i Færd med at omordnes, begyndte Udvalget sine Forhandlinger den 27. Marts 1874, og i en Række Møder fremmedes Sagen saa vidt, at der opnaaedes Enighed om adskillige Hovedpunkter; men ved Nørø's i samme Efteraar indtraadte Sygdom og i Februar n. A. paafølgende Død af-

brødes Forhandlingerne, som atter optoges, da Konsul Mørk af Byraadet den 11. Marts var udvalgt til at indtræde i hans Sted, men fremmedes paa Grund af forskellige Forhindringer egentlig først ret ved en Række Møder i 1876 og afsluttedes foreløbig (den 26. Oktbr.) ved Vedtagelsen af et Udkast til „Grundtræk til en Omordning af Aarhus Kjøbstads Borger- og Almueskolevæsen“. Derefter tilkaldtes efter den Udvalget af Byraadet givne Bemyndigelse under 12. Januar 1877 Skolekommissionens øvrige Medlemmer, nemlig Pastor Seidelin, Stiftsprovst Boesen og Kaptajn Baumann tillige med Overlærerne Olsen, H. Nielsen og E. Meyer. Af det saaledes forstærkede Udvalg diskuteredes dernæst i en Række Møder fra 24. Jan. til 16. Maj 1877 ovennævnte Grundtræk og vedtoges i en noget forandret Stikfæls, hvilke derefter overgaves til Underudvalg til Udarbejdelse af noget nærmere bestemte Planer for de enkelte Skoler. Da disse endelig vare komne tilstede i Februar 1878, holdtes afsluttende Fællesmøde den 11. og 13. Marts, hvori Grundtrækkene og Underudvalgsbetænkningerne væsentlig godkjendtes.

I disse „Grundtræk til en Omordning af Aarhus Kjøbstads Borger- og Almueskolevæsen“ findes altsaa Udrykket for Resultaterne af det nedsatte Udvalgs Forhandlinger, og det er de deri indeholdte Forslag, vi herved skulle tillade os at forelægge Byraadet.

De ere saa lydende:

1.

„2den Borger-Drengeskole ophæves med 1—2 Aars Varfel, og Eleverne gaa ved Reformens Irafttræden efter Forældrenes Valg over til den ene eller anden af Kommunens Skoler.

2.

Der oprettes „Forstoler“, Forberedelsesskoler, for Børn fra 7 (6) til 9 Aars Alder i forskellige Dele af Byen.

Undervisningen i disse, ca. 3 Timer om Dagen, gives af Lærere, og Tallet af Elever maa ikke overstige 30 i hver Klasse.

Eleverne skulle i Regelen være adskilte efter Køn. Nogle af disse Skoler skulle være Betalingskoler.

Fra disse Skoler gaas efter en Prøve over til den ene eller den anden af Kommunens Skoler efter Forældrenes Valg.

3.

Friskolen, som i Fremtiden kaldes „Byskolen“, bliver fremdeles Skole med Halvdagsundervisning og uden Betaling, for Børn fra (8) 9 til 14 Aars Alder, men forbedres ved Udvidelse af Skoletiden indtil 4 daglige Undervisningstimer foruden Gymnastik og Sang, ved Optagelse af tilbuds nye Fag [Historie, Geografi, Naturhistorie, Tegning og Naturlære (i øverste Klasse)] og ved Indskrænkning af Elevantallet i hver af Klasserne til i Regelen 30.

4.

1ste Borger-Drengeskole, der i Fremtiden kaldes „Aarhus Realskole“, for Børn i 9 til 15 Aars Alder, for Betaling, faar det Formaal igjennem 6 etaarige Klasser at føre Disciplene saa vidt, at de ved Udgangen af Skolen kunne fyldestgøre Fordringerne ved Realafgangsexamen af lavere Grad. Planen for denne Skole bør derhos lægges saaledes, at der gjennem de 5 yngste Klasser — eller efter Omstændighederne gjennem de 4 yngste Klasser og en særlig afsluttende 5te Klasse — bibringes de Elever, som udtræde i 14 Aars Alder, en afrundet, for det borgerlige Liv passende Realdannelse.

5.

Borgerpigeskolen, der i Fremtiden kaldes „Betalings-skolen for Piger“, for Børn i (8) 9 til 14 Aars Alder, bliver i det Væsentlige den samme som hidtil, men med nogen Udvidelse af Undervisningen i Historie og Geografi, Tilføjelse af Naturlære (i øverste Klasse) og (maaſte) Udeløbelse af Lyſt.

6.

Undervisningen i Haandgjerning i Pigeskolerne bliver forpligtende for alle Elever, indlemmes i den almindelige Undervisningsplan og meddeles af Lærere (i Haandgjerning), som i Regelen ogsaa bør kunne give Undervisning i andre Fag.

7.

Ligesom der overhovedet bliver at henvende særdeles Opmærksomhed paa Undervisningen i Gymnastik, saaledes bliver der at stræbe hen til ogsaa at gjøre Pigebørnene delagtige i denne.

8.

For alle Skolerne, med Undtagelse af den nuværende Friskole, blive efterhaanden nye Lokaler at opføre, som svare til Undervisningens og Sundhedens Løb.

9.

For alle Skoler bliver at indrette og anstaffe saa meget som muligt af, hvad der i den nyere Tid er opfundet af Apparater og desl. til Undervisningens Fremme.

10.

For at føre Lister over skolepligtige Børn og vaage over, at disse søge Skole, for at have Tilsyn med de private Skoler og for overhovedet at gaa Skoleudvalg og Skolekommission til Haande ved Udførelsen af deres Forretninger ansættes en „Skoleinspektør“, som vælges af Byraadet med Skoledirektionens Samtykke.“

Hertil skulle vi knytte nogle oplysende og orienterende Bemærkninger.

Der har fra første Færd været fuldstændig Enighed i Udvalget om, at Hovedvægten bør lægges paa Forbedring af den egentlige Almueskole, den hidtil saakaldte „Friskole“, ved hvilken Kommunen skyldsiges den ifølge Lovgivningen Kommunen paa-liggende Forpligtelse til at sørge for den opvoksende Slægts Undervisning og Opdragelse. Hvad der hidtil har været til Hinder for at naa et tilfredsstillende Maal i denne Henseende er paa den ene Side, at der her i Byen bestaar en Mangfoldighed af Skoler for Smaa børn, som i usunde Lokaler saa en højt mangelfuld Begyndelsesundervisning af Individer, der til-dels mangle alle Betingelser for at være Lærere og Lærerinder. Den rette Grundvold for senere Fremgang kommer derved for mange Børns Vedkommende til at mangle paa en som oftest uoprettelig Maade. Til at modarbejde denne Brøst figter Oprettelsen af „Friskolerne“, Forberedelsesskoler for Børn i Alderen fra 7 til 9 Aar, i forskellige Dele af Byen, som skulle ledes af Lærerinder. Paa den anden Side har de ældre Børns Fremgang (i Friskolen) været hæmmet ved Overfyldning med Elever i Klasserne og ved den altfor indskrænkede Skoletid. Paa begge disse Mangler raades Bod i den omordnede „Byfskole“ ved Indskrænkning af Elevantallet i de enkelte Klasser og Udvidelse af

Undervisningstiden, hvorved det gjøres muligt haade at gjøre Undervisningen frugtbare for alle Elever og dels at gjøre den fyldigere i tidligere optagne Fag (Modersmaalet, Historie og Geografi), dels at optage nye Fag (Naturkundskab og Tegning), som ikke hør savnes. For at særdeles begavede Børn ikke skulle savne Lejlighed til yderligere Uddannelse, er det paatænkt at gjøre Overgangen til højere Undervisningsanstalter mulig for Saadanne. — For Pigeskolens Bedkommende vil en væsentlig Fordel være vunden derved, at Undervisningen i Haandgjerning, som hidtil næppe Halvdelen af Eleverne har nydt godt af, gjøres forpligtende for alle, medens den samtidigt optages i den almindelige Undervisningsplan og indskrænkes til en rimelig Tid.

For Børn, hvis Forældres Vilkaar tillade dem haade at undvære Børnenes Bidrag til deres Underhold ved eget Arbejde og at anvende noget til Skolepenge og Skolemateriale, anser Udvalget det for billigt og tjenligt, at der aabnes Afgang til at opnaa en højere Undervisning paa lempeligere Vilkaar, end dette er muligt gennem de private Skoler, fordi Samsundets aandelige og materielle Udvikling derved fremmes. Det anbefaler derfor Bedligeholdelsen af „Betalingsskolen for Piger“, ved hvilken der tilsigtes en efter fornuftigt Hensyn til det Nyttige og visse Samsundslags Livsvilkaar aspaaet noget udvidet Undervisning, og af den højere Borger-Drengeskole, „Realskolen“, hvis Formaaes Opnaaelse i større Omfang formentlig vil støttes derved, at der gives Skolen en saadan Indretning, at den kan spdbestgjøre Fordringerne ved „Realskoleeksamen af lavere Grad“. At Antallet af Elever i disse Skoler bliver begrænset, betragtes som en berettiget Følge af, at der paa dette Punkt ikke foreligger nogen Forpligtelse for Kommunen. Til at vedligeholde den nu bestaaende „2den Borger-Drengeskole“ finder Udvalget ikke at der er den mindste Grund, da denne Skole, som giver Halvdagsundervisning, allerede nu efter den Forbedring, som „Frittskolen“ efterhaanden har modtaget, ikke kan siges at staa over denne og i alt Fald vil komme til at staa betydelig tilbage for den omordnede „Bysskole“.

J Tillid til, at det ærede Byraad vil bisalde de forelagte Grundtræk i Almindelighed, skulle vi med Hensyn til Gjennemførelsen i det Enkelte tillade os at foreslaa følgende:

1. Byraadet vedtager at erhverve Undervisningsministeriets Sambytte til Nedlæggelse af 2den Borger-Drengeskole,

- fra 1. Novbr. 1879, hvis daværende Elever efter Forældrenes Valg gaa over til Bygstolen eller den nuværende 1ste Borger-Drengeskole, paa Betingelser, som blive nærmere at bestemme.
2. Byraadet vedtager at opføre en ny Bygstolebygning med Overlærerbolig og Gymnasikhus paa Frederiksbjerg til Optagelse af skolepligtige Børn i den syb for Aaen beliggende Del af Byen, hvilken Bygning skal kunne tages i Brug den 1. Novbr. 1879.
 3. Byraadet vedtager, at der betimelig træffes de fornødne Foranstaltninger til, at Bestemmelserne om den nye Ordning af Bygstolen og dennes Forstole kunne træde i Kraft fra samme Tidspunkt.

De mere detaljerede Planer for disse Skoler medfølge som Bilag (se Bilag 1 og 2). De for de to andre Skoler udarbejdede detaljerede Planer ville blive forelagte, naar der bliver at tage Beslutning med Hensyn til disse.

I det udvidede Udvalg blev der gjort Forslag til at udarbejde en Plan for Byens Skolevæsen, navnlig Almueskolevæsenets, Forbindelse med det lærde Skolevæsen, og til en Forbedring af Lærerlønningerne; men Udvalget har med Hensyn til det Første henholdt sig til den Betragtning, at en Ordning af dette Forhold ikke kan ske uden Lovgivningens Medvirken og derfor rettest bør forbeholdes Lovgivningsmagtens Initiativ, og indskrænker sig med Hensyn til det Sidste til at udtale sig for Ønskeligheden af, at Lærernes Aar til Skolevæsenets Løb yderligere forbedredes.

Et Tilbud fra Hr. Cand. theol. Skolebestyrer Fenger om Optagelse til Videreuddannelse af Elever fra Bygstolen i hans „private Realskole“ fremsendes hermed efter hans Begjæring til Byraadet. (Se Bilag 3.)

Aarhus i Udvalget for en Omordning af Kjøbstadens Borger- og Almueskolevæsen den 28. Marts 1878.

El. Funch. J. P. Seierfen. Skovby. J. M. Mørt.
Kraiberg.“

Plan
til
Forberedelsesskoler i Aarhus Kommune.

1.

Der oprettes 4 Forskoler, Forberedelsesskoler, for Børn i Alderen fra 7 (6) til 9 Aar i Aarhus By, som maaſte bedſt, iſær af økonomiſte Henſyn, kunne have Bygning tilfælles med de øvrige kommunale Skoler, men dog i ſærſkilte Afdelinger af Bygningen og med ſærſkilt Gaard.

2.

Det anſes nødvendigt, at en af Skolerne lægges i den nordlige, og en i den ſydlige Del af Byen.

3.

Diſſe 2 Skoler blive Friſkoler, de 2 andre Betalingsſkoler, og Betalingen i de ſidſte ſættes til 1 Krone om Maaneden.

4.

De 4 Forberedelsesskoler ſkulle kunne optage 600 Børn, ſaaledes at de 2 Friſkoler rumme hver 180 Børn, de 2 Betalingsſkoler hver 120 Børn.

5.

I hver Klaſſe maa være indtil 30 Børn, ſaa at Skolerne ſaa henholdsvis 6 og 4 Klaſſer.

6.

I Betalingsſkolerne optages Børn i Regelen kun 2 Gange om Aaret, i Friſkolerne ſaa vidt muligt ligesaa.

7.

Med Henſyn til Børnenes Fremgang og Oprykning deles Klaſſerne kun i: nederſte og øverſte Klaſſe. I den førſte undervies 3 Timer daglig, i den ſidſte 4 Timer.

8.

Underviſningsgjenſtandene ere: Religion, Læsning og Retſkrivning, Regning, Skrivning ſamt nogle Timer ugentlig Forſtandsøvelſer, og i øverſte Pigeklaſſe Haandgjerning.

9.

Skolens Formaal er:

- i Religion, at Børnene lære at kjende de vigtigste Personer og Begivenheder af den gamle og den nye Pagt, de 10 Bud, Trosartiklerne og Fadervor;
- i Læsning, at de læse rigtig og tydelig;
- i Rettskrivning, at de skrive nogenledes rigtig efter Bog og Diktat;
- i Regning, at de kunne lægge sammen, trække fra, multiplicere og dividere, det Sidste dog kun med eet Ziffer;
- i Skrivning, at de kunne skrive Sammenskrift med latinske Bogstaver.

10.

Der afholdes aarlig en Prøve over Børnene, og de, som bestaa Prøven, have Ret til at optages i de andre kommunale Skoler.

11.

Ved disse Skoler undervises af Lærere, og ved hver Skole ansættes en i Regelen examineret Lærerinde som Bestyrerinde.

Plan for Byskolen i Aarhus.

1.

Byskolen er bestemt for alle skolepligtige Børn fra (8) 9 til 14 Aars Alder, som ikke paa anden Maade modtage lobbefalet Undervisning.

2.

Optagelse i Skolen finder i Regelen Sted 2 Gange om Aaret, i Begyndelsen af Maj og November, for Børn i Forberedelsesskolen ifølge den der afholdte Prøve, for Børn, som ikke have søgt denne, efter Udsalbet af en i Skolen foretagen Prøve.

3.

Skolen bestaar af 4 fremstridende Klasser, — efter Elevernes Antal med flere jævnsides løbende Afdelinger, — de 3 nederste etaarige, den øverste toaarig.

4.

I hver Klasse maa kun optages indtil 35 Elever, og Gjennemsnittallet for alle Klasser skal være 30.

5.

Undervisningstiden er i de 4 Vintermaaneder, fra November til Marts, fra Kl. 8—12 og fra 1—5, i den øvrige Del af Aaret fra Kl. 7—11 (12) og fra 1—5 (6). Løverdag Eftermiddag gives ingen Undervisning.

6.

Skolen bestyres af en Overlærer. Undervisningen besørges af faste Lærere og Lærerinder, som ansættes med Forpligtelse til at læse 36 ugentlige Timer, ved Drengeskolen udelukkende af Lærere, ved Pigeskolen fortrinsvis af Lærerinder. Antallet af de faste Lærere og Lærerinder skal være lige med det halve Antal af de definitivt oprettede Klasser. De Timer, der efter Planen skulle læses ud over 36 Timer ugentlig, besørges enten af de faste Lærere, for saa vidt disse dertil ere dygtige og villige, dog ikke ud over 44 ugentlige Timer, eller af Timelærere og Time-lærerinder.

7.

Undervisningsgjenstandene ere: Religion, Dansk, Historie, Geografi, Naturkundskab (Naturhistorie og Naturlære), Regning, Skrivning, Tegning, Gymnastik og Sang; for Pigeskolen tillige Haandgjerning.

8.

Skolens Formaal er betegnet ved følgende Angivelse af Undervisningens Omfang i de forskjellige Fag:

Drengeskolen:

Religion. Kristendomsundskab efter Balslevs Lærebog. Bibelhistorie efter Samme, men noget udvidet ved tilføjet Fortælling, med en Fremstilling af Hovedbegivenhederne af Kirkens Historie. Bibellæsning. Salmer.

Dansk. Tydelig og smuk Dplæsning af Prosa og Poesi. Sprog-lære. Noget Kjendskab til Hovedforfatterne, navnlig Digterne, ved Dplæsning af udvalgte Stykker. Skriftlig Brug af Mordersmaalet med Sikkerhed i Aetfskrivning og Skille-tegneses Brug ved Gjenfortælling o. desl., Dvelse i Af-fattelse af Breve, Regninger o. desl. Skriftlæsning.

Geografi. Oversigt over hele Geografien efter en kort Lærebog.
Historie. Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Bog, samt Danmarkshistorie saa udførlig som muligt.

Naturhistorie. Et ved Forevisning af Naturgjenstande og Afbildninger erhvervet Kjenndskab til endel Dyr, fornemmelig af de højere Klasser, navnlig indenlandske, og Planter, ligeledes navnlig indenlandske og saadanne udenlandske Kulturplanter, som ere bleve almindelig bekjendte i vore Husholdninger.

Naturlære. Ved Fortælling og Forevisning vækkes Opmærksomheden for Natursforhold og Naturlove.

Regning. Reguladetri med hele og brudne Tal, Procentregning, Decimalbrøkt, Fladers og Legemers Beregning.

Tegning. Frihaandstegning efter Fortegninger, simple Ornamente og fritstaaende Klobser. Eleverne lære at bruge Lineal, Passer og Ridsesjer til simple, for dem forstaaelige Konstruktioner.

Skrivning. En tydelig og smuk latinsk Haandskrift.

Sang. Eleverne lære at synge endel Salmer og Folkesange lære Noderne saaledes, at de i øverste Klasse kunne synge flerstemmige Sange.

Pigeskolen:

Da Timetallet i de sælles Fag omtrent er det samme som i Drengeskolen, tilfigtes ogsaa her væsentlig det samme Maal som i denne.

Haandgjerning. Strikning og Linnesyning saavel af grovere som finere Art. Navnesyning. Lapning og Stopning. Tilfæring af et Stykke Linneb.

9.

Undervisningstiden er delt mellem de forskellige Fag paa følgende Maade:

Drengeskolen:

Fagene:	1. Kl. (8) 9—10 Aar.	2. Kl. 10—11 Aar.	3. Kl. 11—12 Aar.	4. Kl. 12—14 Aar.	D-Klassen.
Religion	3 Timer	3 Tim.	3 Tim.	2 Tim.	4 Timer
Danst	(6) 7 —	(6) 7 —	(6) 7 —	7 —	9 —
Regning	4 —	4 —	4 —	4 —	4 —
Skrivning	(3) 4 —	3 —	2 —	2 —	3 —
Tegning	" —	(„) 1 —	(„) 1 —	(„) 2 —	" —
Historie	(„) 1 —	(„) 1 —	3 —	3 —	2 —
Geografi	(„) 1 —	(„) 1 —	2 —	2 —	2 —
Naturhistorie	" —	" —	} („) 2 —	} („) 2 —	" —
Naturlære	" —	" —			" —
Ugentlig ...	20 Timer	20 Tim.	24 Tim.	24 Tim.	24 Timer

Desuden Gymnastik og Sang 4 Timer ugentlig.

Anm. I Wintermaanederne sker følgende Indskrænkning i Fagene: Naturhistorie og Tegning falde bort i 4. og 3. samt 1 Time Danst i 3. Klasse; Historie og Geografi bortfalde i de øvrige Klasser, samt 1 Time Danst og 1 Time Tegning i 2., 1 Time Danst og 1 Time Skrivning i 1. Klasse.

Pigeskolen:

Fagene:	1. Kl. (8) 9—10 Aar.	2. Kl. 10—11 Aar.	3. Kl. 11—12 Aar.	4. Kl. 12—14 Aar.	D-Klassen.
Religion	3 Timer	3 Tim.	3 Tim.	2 Tim.	4 Tim.
Danst	(6) 7 —	6 —	(6) 7 —	6 —	(7) 8 —
Regning	(3) 4 —	3 —	3 —	3 —	(3) 4 —
Skrivning	(2) 3 —	3 —	2 —	2 —	3 —
Tegning	" —	" —	(„) 1 —	(„) 2 —	" —
Historie	" —	(„) 1 —	2 —	2 —	(„) 1 —
Geografi	(„) 1 —	(„) 1 —	2 —	2 —	(„) 1 —
Naturhistorie	" —	" —	1 —	} 2 —	" —
Naturlære	" —	" —	" —		" —
Haandarbejde	(4) 5 —	(4) 5 —	5 —	5 —	5 —
Ugentlig ...	23 Timer	22 Tim.	26 Tim.	26 Tim.	26 Tim.

Desuden Sang 2 Timer ugentlig.

Anm. I Vintermaanederne bortfalde Naturhistorie og Tegning, samt Historie og Geografi i 1. og 2. Klasse og i D-Klassen; desuden 1 Time for hvert Fag, hvor der er tilføjet et Tal i Klammer.

10.

Undervisningen i Haandgjerning er forpligtende for alle Elever og gives af faste Lærerinder og Timelærerinder, ved hvis Valg der især tages Hensyn til Dygtighed i dette Fag, men som dog i Regelen bør være i Besiddelse af en saadan Dannelse, at de ogsaa kunne overtage Undervisningen i andre Fag.

11.

For Børn, som antages ikke at kunne gennemgaa Skolen i den sædvanlige Tid, indrettes ved Overgangen til 3. Klasse en egen Klasse med en efter deres Arbejd ændret Undervisningsplan (paa Fagtabellen kaldet D-Klassen).

12.

Særdeles begavede og flinke Elever i Byfskolen, der i 12 Aars Alderen have været 1—2 Aar i øverste Klasse, aabnes der efter Indstilling af Skolekommissionen Afgang til en højere Undervisning, dels ved Fripladser i Realskolen ud over de for denne normerede, dels ved Understøttelse til at kunne søge Latinskolen. Paa lignende Maade bør der kunne finde Overgang Sted fra Byfskolens Pigeafdeling til „Betalingsskolen for Piger.“

13.

Da Antallet af Børn i Friskolen allerede nu er mellem 11—1200, og der ved Ophævelsen af den nuværende 2den Borger-Drengeskole hertil endvidere vil komme et Antal af mindst 100 Børn, er det indlysende, at der, naar Elevantallet i Klasserne skal indskrænktes efter den nye Plan, ikke vil blive tilstrækkelig Plads i den nuværende Friskolebygning, hvor for Tiden endogsaa Overlærerboligen har maattet tages i Brug til Klasseværelser, og det vil derfor være nødvendigt, forinden Planen kan træde i Kraft, at opføre endnu en Bygning for Byfskolen med Bolig for denne Afdelings Overlærer og et Gymnastikhus, hvilken Bygning formentlig bør henlægges til Frederiksbjerg.

Til

Udvalget for det kommunale Skolevæsen

i Aarhus.

Da jeg har bragt i Erfaring, at det ærede Udvalg har en Plan under Udarbejdelse, der tilfigter en Omdannelse af den nuværende højere Borger-skole til en Realskole ved Siden af en Udvidelse og Forbedring i forskellige Retninger af Almueskolen, mener jeg, at det mulig kunde faa Betydning, at jeg, inden den ny Plan er forelagt Byraadet, kommer frem med et Tilbud, som jeg længe har haft under Overvejelse, men paa Grund af forskellige Forhold først nu ser mig i Stand til at komme frem med.

Jeg maa da først udtale som min Overbevisning, at Oprettelsen af en Kommune-Realskole, hvorved der for en særdeles moderat Betaling aabnedes ubemlede Forældre Udgang til en fylldigere Undervisning for deres Børn, staar for mig som noget særdeles attraaelsesværdigt. Det maa derfor ikke opfattes, som om det er min Mening at modarbejde en Plan, der gaar ud derpaa — tværtimod, jeg ønsker den alt muligt held, og det skulde paa Grund af min Interesse for Skolevæsenet, særlig i Aarhus, glæde mig meget, om den kunde føres igjennem.

Men for mig stiller det sig som tvivlsomt, om ikke en Plan, der, saa vidt mig bekjendt, gaar ud paa: 1) Oprettelse af Forberedelsesskoler med nye Bygninger og med tilhørende Lærerpersonale, 2) en Forøgelse af Timetallet i Almueskolen, navnlig saa at man kommer bort fra Halvdags Undervisningen, en Indskrænkning af Klasfernes Elevantal, en deraf følgende Forøgelse af Lærerpersonalet og en maasse meget omfangsrig Ombygning af den nuværende Friskole, hvis Lokaler ere beregnede paa et betydeligt større Elevantal i Klasferne, og endelig 3) Oprettelse af en Realskole, en ny Bygning til den, et Lærerpersonale, der i Forhold til Skolens højere Maal og fylldigere Undervisning vel ogsaa maatte lønnes højere, og dette uden Forhøjelse af de nuværende lave Skolepenge, — at alt dette, endda bortset fra Pige-Borger-skolen, vil medføre saa store Pengeskrav, at den hele Plan risikerer at strandre paa de Betæneligheder, et saa betydelig forøget Tilskud til Skolevæsenet vil fremkalde.

Det er Tanken herom, der leder mig, naar jeg, da jeg netop for Tiden har Udsigt til at faa tilvejebragt et nyt og tidsvarende Lokale til den af mig bestyrede Realskole, tillader mig at henstille nedenstaaende til det ærede Udvalgs Overvejelse.

Jeg gaar nemlig ud fra, at den Plan, der, naar den forelægges i sin Helhed, maatte vil synes uovertommelig, kan søres stykkevis igjennem. Jeg tænker mig da, at man skulde begynde med Almueskolen, og dette saa meget mere, som det jo kun er lige over for denne, at Kommunen har lovmæssige Forpligtelser, og lade Realskolen foreløbig træde i Baggrunden, og naar det saa havde vist sig, at man, efter at have fuldført den Del af Planen, der vedrører Almueskolen, endnu havde mere Raad, da tage fat paa Realskolen. Jeg vilde saa tilbyde Kommunen at besætte en Del Pladser i min Skole mod en modereret Betaling, og herved vilde den i og for sig rimelige Tanke, at begavede Børn, hvis Forældre ikke have Raad til at betale de af mig fordrede Skolepenge, kunde sættes i Stand til at opnaa en fuldigere Undervisning, der, naar Overgangen blev gjort i Tide, kunde endes omtrent ved Konfirmationsalderen, formentlig ske Fyldest.

Hvor mange Pladser der skulde tages, og hvor megen Moderation der skulde gives, maatte jo saa undergives nærmere Undersøgelse og Forhandling.

J Tilføje af, at man skulde foretrække, at lade den nuværende højere Borger-skole blive staaende, medens man omordnede Almueskolen og afoentede Realisationen af den herhen hørende Plan og saa' de dermed følgende Udgifter, skulde jeg være villig til at modtage Elever, der skulde indstilles til den almindelige Forberedelsesexamen af lavere Grad, ligeledes for moderat Betaling, hvorved formentlig i det mindste en Klasse og de med denne følgende Udgifter vilde spares.

Jdet jeg beder det ærede Udvalg overveje ovenstaaende, tør jeg maatte ogsaa anmode det om at lade dette mit Forslag følge med den Indstilling til Byraadet, der i denne Sag agtes afgivet.

Aarhus den 20. Marts 1877.

Erhødigst

B. B. Fenger,
Cand. theol.,
Skolebestyrer."

Man besluttede at lade Sagen henligge i Skabet til Eftersyn for Medlemmerne. (Se Mødet den 2. Maj.)

^{75/78}. Fra Gaandværkerforeningen forelaa et Andragende til Indenrigsministeriet om at maatte erholde en Andel af det Beløb, der paa indværende Aars Finanslov er bevilget til Rejseunderstøttelser for

Haandværkere til Besøg paa Pariserudstillingen, for at Foreningen kunde foretage en Fordeling efter sit Skjøn.

Man vedtog at anbefale Andragendet.

— Endvidere behandlede i dette Møde et Andragende fra en Gjer af en af Kommunens Jordlobber om at erholde Kontraktforholdet hævet, et Andragende fra en Politibetjents Enke om Huslejhjælp og en Udskyfningsag.

Modet den 11. April.

^{40/77}. Byraadet understrev den i forrige Møde vedtagne Indstilling til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Indstillingen er saa lydende:

„Af Finantsloven for indeværende Aar har Byraadet med Beflagelse erfaret, at Ministeriet ikke har set sig i Stand til at gennemføre for i Aar Bevillingen til den paatænkte ny Kirke for den i Byen Aarhus nu indlemmede Del af Landdistriktet Frederiksbjerg. Vi haabe imidlertid, at Ministeriet ikke derfor vil tabe denne Sag af Sigte, og skulle tillade os, forhaabentlig i den nærmere Fremtid, at vende tilbage hertil med fornyet Andragende i saa Henseende.

Sammen med Spørgsmaalet om Kirken staar imidlertid Spørgsmaalet om et tredje Sogn og en femte Præst, hvilken udelukkende kunde hellige sine Kræfter til de højst uheldige kirkelige Forhold paa Frederiksbjerg, og i Byraadets tidligere Andragende til Ministeriet ere disse Punkter derfor ogsaa medtagne, idet vi dels tillode os at henlede Opmærksomheden paa, at Tidspunktet for en eventuel Forandring ved Sognenes Grænser netop iaar paa Grund af de mange Bakancer vilde være særdeles heldig valgt, og dels tillige at andrage paa et midlertidigt Bidrag til Forbedring af denne femte Præsts Lønning fra Statens Side eller fra kirkelige Fonds, i hvilken sidste Henseende vi særlig rettede Opmærksomheden paa de fra de større Præstefald inddragne geistlige Fonds, hvoraf der nu ved indeværende Aars Finanslov er stillet til Ministeriets Raadighed 25,000 Kroner.

Byraadet formener ikke for sit Vedkommende længere at turde udstyre disse efter vor Anskuelse særdeles vigtige og særdeles paatrængende Spørgsmaal, og er tillige enigt i det højst Ønskelige i, at den i Bero stillede Sag angaaende Omregulering af Grænsen imellem Domsognet og Frue Sogn norden for

Aaen samtidig bliver fremmet til Afgjørelse. Paa den anden Side vilde man nødig foretage de yderligere hertil sigtende Skridt og Forhandlinger, forinden Ministeriets Bifald til disse Spørgsmaals Afgjørelse paa Sagens nuværende Standpunkt var sikret; men naar dette modtoges, skulde man uopholdelig paabegynde og forhaabentlig snart afslutte disse Spørgsmaal til endelig Indstilling til Ministeriet. Med Hensyn til de Forpligtelser, der ere paalagte Domsognet i Anledning af det til Domkirkenes Restauration optagne Laan, maa Byraadet anse det som en Selvsølge, at den nye Ordning bør træffes saaledes, at disse Forpligtelser i enhver Henseende kunne efterkommes."

(Se Mødet den 8. Avg.)

⁷⁶/₇₇. Efter at der var opnaaet Enighed mellem vedkommende Udvalg (se Mødet den 31. Jan.) og Amtsraadets Delegerede om, at det Bidrag, som af det med Kjøbstaden forbundne Landdistrikt Aarhus Mølle skal ydes til Kjøbstaden, for Aarene 1878—80 fastsættes til ¹/₂₁₀ Del af Byens samtlige Udgifter til Skole- og Fattigvæsenet, foruden den Andel, som Landdistriktet efter Justitsministeriets Erklæring af 24. Decbr. 1876 skal bære af Brandvæsens-Udgifterne, godkjendte Byraadet efter Udvalgets derom foreliggende Indstilling den saaledes trufne Ordning, hvorhos man vedtog at forespørge hos Amtsraadet, hvilken Autoritet det er, der skal foretage Signeringen paa Landdistriktets Behoere, og i hvilket Forhold Bidraget fra Formue og Beslighed skal staa til Bidraget fra Hartkornet. (Se Mødet den 6. Jnni.)

⁸⁷/₇₇. Efter at der var ført Forhandling med Tobaksfabrikant Sørensen gennem de i Mødet den 28. f. M. dertil delegerede Udvalgsmedlemmer og paa ny modtaget Erklæring fra Bygningskommissionen, vedtog Byraadet til Ministeriet at indstille, at der gives Andrageren Tilbælgelse til at bygge efter den paa Bygningsinspektørens Plan dragne Linie a—b, imod at det afstaaede Terræn tilfalder Byen uden Erstatning, og at han udsteder en Deklaration om, at hvad der ikke strax bebygges efter denne Linie skal indrykkes — ligeledes uden Erstatning for det afgivne Terræn — naar Ombygning af nogen Del af det tilbageblivende sker.

Ved Indrykningen vil Gaden erholde en Bredde af 11 Aln.

¹⁷⁹/₇₇. Fra Byens Ingeniører forelaa i Genhold til det dem i Mødet den 13. Decbr. f. A. overdragne Hverv Beretning om den af dem foretagne Undersøgelse af Forholdene ved Vandværket tillige med Vandværksudvalgets Indstilling.

Ingeniørernes Forflag gaar ud paa at anbefale:

1. at der træffes Foranstaltning til at holde saa meget som muligt af de inficerende Tilløb borte fra Aaen;
2. at Bundsældningsbassinerne forsynes med Afløb og med Belægning i Bunden og 3 Fod op ad Siderne, samt at der træffes Foranstaltning til i en ikke fjern Fremtid at tilvejebringe et 3dje Bundsældningsbassin;
3. at der foretages artefiske Boringer paa visse nærmere betegnede Steder;
4. at der, saafremt disse ikke føre til noget Resultat i den kommende Sommer, anlægges et 4de Filter efter en fremsendt Plan, og
5. at der træffes Foranstaltning til at anstaffe en 3dje Dampmaskine til Vandets Oppumpning.

Udvalget, der iøvrigt slutter sig til Ingeniørernes Erklæring, anbefaler først og fremmest en snarlig Anbringelse af et 4de Filter og en Udskylningslinie til Aaen.

Byraadet besluttede at lade Bundsældningsbassinerne snarest muligt forsyne med Afløbsrør og at lade de foreslaaede artefiske Boringer foretage. Udgifterne, der til den første Foranstaltning ere anslaaede til 1500 Kroner og til Boringerne til 600 Kroner, paasføres Vandværkets Konto for iaar. Med Hensyn til Tilvejebringelsen af et 4de Filter, der er kalkuleret til 7,900 Kroner, opfordrede man Rasfe- og Regnskabsudvalget til at ytre sig over, hvorledes Midlerne dertil kunne tilvejebringes. (Se Mødet den 23. Maj.)

^{276/77.} Der fremlagdes en Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 20. f. M., hvorved fremsendes den af Byraadet i dets Møde den 17. Jan. vedtagne og nu af Ministeriet godkjendte Bedtægt for hvad der er at anse som bunden Ræring her i Byen. (Bedtægten er trykt i Tillægget.)

^{67/78.} I Anledning af det i Mødet den 28. f. M. fremlagte Andragende fra Skomager Josephsen var en Udtalelse fra Stadsingeniøren fremkommen for Muligheden af at tilvejebringe en Gadeforbindelse fra Mølleengen til Baldemarsgade paa Terrænet imellem Andragerens Sted og det nye Garnisonsfygehus.

Sagens Forhandling blev udsat til den 2den Maj.

^{68/78.} I Genhold til modtagne nærmere Oplysninger i Anledning af den af Smedelavet ansøgte, i Mødet den 28. f. M. ommeldte Konfirmation paa nye Lavsvedtægter, besluttede man at anbefale Andragendet. (Se Mødet den 6. Juni.)

^{72/78}. Borgmesteren og Byfogeden i Horsens havde under 29. Febr. d. A. hos Amtet andraget om, at Personer, som straffes med Tvangsarbejde, maatte, for saa vidt Straffen itjendes af Politimestrene eller Fattigkommissionerne i Aarhus Amt, til Straffens Afsoning anbringes paa Aarhus Fattiggaard.

Da denne imidlertid efter Reglementet (der findes trykt i Byraadsforhandlingerne for 1871, Tillæg Pag. 47) ikke er nogen Tvangsarbejdsanstalt, maatte Byraadet i Doerensstemmelse med Fattigudvalgets Erklæring modsætte sig det foreliggende Andragende, tilmed da Anstalten, der udelukkende er tilvejebragt for Byens egen Regning, stadig er overfyldt. (Se næste Møde.)

^{78/78}. Fra Ræmneren forelaa Forslag til Konditioner for Portleje af 8 Byen tilhørende Pladser ved Havnen, hvorover man besluttede at indhente Erklæring fra Udvalget for Bygninger og Inventar. (Se næste Møde.)

^{79/78}. Med Hensyn til det i Udbraget af forrige Aars Forhandling Side 14, 52 og 62 ommeldte Grundstykke i Sønderallé havde de paagjældende tilstødende Grundejere, der for en Sum af 600 Kroner havde affjæbt Oberst, Baron Rosenfrank samme, anholdt om, at dette Beløb maatte blive udredet af Ræmnerkassen og dens likvideret i deres Brolægningsbidrag til Kommunen.

Byraadet indvilgede i, at den halve Del af denne Udgift eller 300 Kroner overtages af Ræmnerkassen paa den foreslaaede Maade.

^{80/78}. Til at tiltræde Kommiteen for Uddelingen af Fru Oliva Jensen's Legat valgtes D. Langballe.

— Desuden behandlede i dette Møde 4 Andragender om Dispensation fra Byggeloven, de kommunale Valglister afgaves, hvorefter man tog Bestemmelse om snarest at lade foretage Valg af et Byraadsmedlem og en Revisor og endelig godkjendte Byraadet for sit Bedkommende Skanderborg Kjøbstads Delinkvent-Omkostninger m. fl. Repartitionsudgifter for forrige Aar.

Mødet den 25. April.

I Borgmesterens Forsald indtoges Forsædet af Rammerraad Gsmann.

^{122/77}. I Anledning af, at den nye Latrinbeholder paa Marken nu er færdig til at tages i Brug, approberede Byraadet, paa Forslag

af Markudvalget, at den nye Møddingplads og Latrinplads strax tages i Brug, at de gamle Møddingpladser nedlægges fra den 25. i næste Maaned, at Udvalget bemyndiges til at bortleje de ledige Beholdere i Latrinbygningen, hvorfor det maatte vise sig at de autoriserede Renovationsmænd ikke have Brug, og at Udvalget ligeledes bemyndiges til at meddele Renovationsmændene de fornødne Forfrister for Benyttelsen af Beholderne, indtil et Reglement for denne kan blive udfærdiget. Man henledede derhos Udvalgets Opmærksomhed paa den med Renovationsmændene sluttede Kontrakt.

^{72/78}. Der fremlagdes en Skrivelse af 16. ds. fra Amtet om, at Samme intet har kunnet foretage til Fremme af det i forrige Møde ommeldte Andragende fra Borgmesteren og Byfogeden i Horsens om, at Aarhus Fattiggaard skulde kunne afbenyttes som Tvangsanstalt.

^{76/78}. Paa Forslag af Byraadets Delegerede i Fællesudvalget for Raad- og Arresthuset bevilgede Byraadet for Kommunens Vedkommende, at der anbringes endnu en Trappegang for 2. og 3. Etage i Arresthusbygningen, samt at der anskaffes et galvanisk Ringeapparat sammesteds. Den beregnede Udgift, der for Byens Vedkommende beløber sig til ialt 725 Kroner, afholdes af Kontoen for uforudsete Udgifter.

^{78/78}. I Overensstemmelse med Bygnings- og Inventarieudvalgets nu foreliggende, i forrige Møde æffede Erklæring over det af Ræmneren udarbejdede Udkast til Konditioner for Bortleje af 8 Byen tilhørende Pladser ved Havnen approberede Byraadet dette Udkast. Ræmneren vil have at foranledige Afholdelsen af den paagjældende Auktion, men dog først i kommende Juli Maaned. (Se Mødet den 1. Avg.)

^{89/78}. Fra Gartner E. Bannow var modtaget en Klage over, at Baldemarsgade bliver nivelleret saaledes, at hans Ejendom kommer til at ligge i en Sænkning.

Det vedtoges at indhente Vejudvalgets og Stadsingeniørens Erklæring. (Se Mødet den 6. Juni.)

^{90/78}. Aarhus Stiftamtshus havde under 17. ds. tilstillet Byraadet Gjenpart af en til vedkommende Delegerede af Amtsraadet fra hErr. A. Weis, E. Weis og T. Jacobsen som Grundejere og Beboere af Landdistriktet „Aarhus Vandmølle“ rettet Skrivelse af 13. f. M., hvori Brevskriverne minde om, at Ministeriet i sin Tid har henvist Aarhus Byraad til Forhandling med Distriktets Beboere om Distriktets Forhold til Rjøbstaden, uden at Byraadet har fundet sig foranlediget til at søge saadan Forhandling indledet, medens der

ingenfinde fra Distriktets Side har været fremsat nogen principiel Indvending mod en eventuel Forening.

Idet Byraadet i Anledning heraf formente, at der derved sigtedes til Indenrigsministeriets Strivelse af 30. Decbr. 1867 til Aarhus Stiftamtshus, kommuniceret Kommunalbestyrelsen 10. Jan. 1868, hvori det bl. A. tilkjendegives denne, at, for saa vidt Indlemmelsen skal kunne ske ved administrativ Bestemmelse, vil det være nødvendigt, at Ejerens Samtykke til Indlemmelsen erhverves, hvorfor Ministeriet opfordrer Kommunalbestyrelsen til ved fornøjet Forhandling at søge saadant Samtykke tilvejebragt, og idet Raadet fastholdt, at, naar det ikke hidtil, støttet til denne Opfordring, har søgt at indlede Forhandlinger med Mølle-distriktets tidligere eneste Grundejer, Hr. Møllejer A. Weis, om Indlemmelsen, har det været i Overbevisningen om det aldeles Frugtesløse heri, fordi Hr. Weis ikke fandt det i sin Interesse at give Samtykke til Indlemmelsen, der derimod stadig har været attraaet fra Byens Side, — besluttede man at tilkjendegive dHr., at, hvis en anden Stemning i Distriktet nu maatte gjøre sig gjældende, var man villig til, paa nærmere udtalt Ønske af dem, at nedsætte et Udvalg til Forhandling om Sagen.

(Se Mødet den 16. Maj.)

^{91/78.} Et fra Husejerne i Teglgårdsgade mellem den saa kaldte Olsens Vej og Sølystgade fremkommet Andragende om at erholde Gaden brolagt blev i Overensstemmelse med Brolægningssubvalgets derover afgivne Erklæring bevilget saaledes, at Udgifterne derved refunderes Kommunen af de tilstødende Grundejere med $\frac{1}{5}$ Del den 1. Oktbr. d. A. og fremdeles $\frac{1}{5}$ den 1. Oktbr. i hvert af de paafølgende 4 Aar, samt at Byens Forstod paa sædvanlig Maade forrentes, og at Kommunens Tilgodehavende sikres ved en paa de respektive Ejendomme tinglæst Deklaration.

— I dette Møde blev der fremdeles behandlet et Andragende om Myndighedsbevilling, et Andragende om Estergivelse af flydige Skolepenge, hvorhos der paa Andragende blev indrømmet Skibshygger Høyer en temporær Moderation i Lejeafgiften af Skibshyggerpladsen med Hensyn til det der for Tiden henstaaende, usuldbende Skib.

Mødet den 2. Maj.

^{87/77.} Et af Tobaksfabrikant Sørensen paa Bolden i Overensstemmelse med Byraadets Beslutning i Mødet den 11. f. M. indleveret Andragende om Dispensation fra Byggelovens § 10 og 21

mod Hensyn til Ombygning af den ham tilhørende Ejendom paa Bolden blev fremlagt og forsynet med Byraadets Anbefaling. (Se Mødet den 6. Juni.)

^{219/77.} I Genhold til Vandløbs-Udvalgets derom foreliggende Indstilling vedtog Byraadet, at Borrebækken, dog foreløbig kun fra Kjøbmand N. Laasens Enkes Ejendom, denne medindbefattet, forandres til en lukket Kloak efter det af Stadsingeniøren under 2. Juli 1877 afgivne Forslag, paa Vilkaar, at de til Bækken stødende Lodsejere, med hvilke Udvalget har sluttet Overenskomst, inden Udgangen af 1881 i 4 aarlige Terminer tilskyde i alt 8,435 Kroner kontant til Arbejds Udførelse, at der af 2 Lodsejere, nemlig Maler Hjernøes Enke og Gartner H. Petersen udstedes Obligationer til Byen for de Beløb, de skulle tilskyde, nemlig resp. 190 Kroner og 970 Kroner, hvilke Beløb skulle forrentes med 4 pCt. aarlig og forblive uopfigelige resp. i Enkens Levetid og i 10 Aar, at der af Kommunen tilskydes de ved Stiftelsen af Laanet hos Vikuben af 1874 paaregnede 9000 Kroner, og at Resten af Udgiften, der er beregnet til 22,000 Kroner, paalignes med $\frac{1}{3}$ Del i hvert af Aarene 1879, 1880 og 1881. Arbejdet udføres derhos i samlet Entreprise og paabegyndes allerede iaar. Forøvrigt varetager Udvalget det videre Fornødne. (Se Mødet den 28. Febr. og herefter den 20. Juni.)

^{51/78.} Fra Skoleudvalget forelaa Indstilling om Besættelse ved Konstitution af det ved Lærer H. Rissens Forskyttelse ledigt blevne Embede ved Byens Skolevæsen.

Byraadet udsatte Afgjørelsen til næste Møde.

^{67/78.} I Anledning af det senest i Mødet den 11. f. M. behandlede Andragende fra Skomager Josephsen og det dermed i Forbindelse satte Spørgsmaal om Tilvejebringelse af en Gade fra den vestlige til den sydlige Udkant af Byen vedtog man at opfordre Kasernebygningsudvalget til, ved Afstaaelsen af Grund til Garnisons-sygehusets Brug, at tage saadant Forbehold, at Byen til enhver Tid kan raade over det Areal, der ligger imellem Sygehuset og Skomager Josephsens Grund, samt dette Jordstykkets Fortsættelse, for derved at sikre sig den mod Vest fornødne Forbindelseslinie.

Andragendet selv kunde derimod ikke bevilges.

^{74/78.} Forslaget til en Omordning af Byens Borger- og Almueskolevæsen, fremlagt i Mødet den 11. f. M., blev undergivet Behandling, som vedtoges fortsat i næste Møde.

^{92/78.} En fra Murer R. P. Jensen modtagen Klage over Tilstanden af Rendestenen ud for hans Ejendom paa Hjørnet af

Frederiks Allé og Banegaardsvejen henvistes til Afgjørelse af Vandløbsudvalget.

^{93/78}. For at tilvejebringe en heldigere Retningslinje for den Vej, der paatænkes anlagt fra Randers Landevej til den ny Kirkegaard, havde Vejudvalget under Forbehold af Byraadets Approbation affluttet en Magelægskontrakt med Dampstibsejerspejter C. Bergmann om Afgivelse af det til Bejlanlægget fornødne Areal af hans Tost imod Erstatning herfor dels i den nedlagte Vej til Limfabrikken, dels i det Areal af den tilstødende Lergravs Grund, som nærmere er angivet paa et medfulgt Kort.

Byraadet approberede Udvalgets Indstilling og overdrog til Landinspektør Honum at foretage det Fornødne med Hensyn til Matrikelforholdenes Berigtigelse.

^{97/78}. Røjmand C. Langballe havde indgivet et Andragende om at erholde Byraadets Tilladelse til i Anledning af et paatænkt Byggeforetagende paa et paa den sydvestlige Side af Immervad til Naen stødende Areal at maatte sætte Stenbolværk i Naen i Flugt med Grænserne for de tilstødende Ejendomme saaledes, at der derved afstæres et Stykke af Naens tidligere Leje, som han agtede at lægge til sin Grund.

Byraadet udtalte, at det for sit Vedkommende intet havde at erindre imod de paatænkte Udrykninger, naar Bolværket anbringes som i Andragendet nærmere omtalt. (Se Mødet den 16. Maj.)

Mødet den 9. Maj.

— Det meddeltes, at Kaptajn af Fodfolket C. H. L. R. Baumann, R., den 6. ds. var valgt til Medlem af Byraadet for den tilbagestaaende Del af Aaret.

— Dernæst blev meddelt, at Ræmnerregnskabet for 1877 af Rasseudvalget var modtaget i Koncept den 28. f. M.

^{1/78}. I Anledning af den i Mødet den 14. Marts behandlede Forespørgsel var igjennem Amtet modtaget en Skrivelse fra Indenrigsministeren af 25. f. M., hvorefter Ministeriet har samtykket i, at en Reservelæge erholder Fribolig i det nye Garnisonsfygehus, dog kun under Forbehold af Udslytning, saafremt Lokalets Benyttelse til Sygebelægning maatte blive nødvendig.

^{37/78}. Fra det i Byraadsmødet den 7. Marts angaaende et ansøgt Tilskud til Museumsbygningens fremtidige Vedligeholdelse m. v.

nedfatte Udvalg forelaa en Indstilling, der nu blev tiltraadt af Byraadet, og hvorefter der under 10. Maj blev tilfæret Andragerne saaledes:

„Efter at have givet et Udvalg Anledning til at udtale sig over Hørr's Skrivelse af 15. Februar d. A. om Bidrag af Kommunen til Udgifterne ved den nye Museumsbygning har Byraadet i sit Møde G. D. vedtaget, fra 1ste Januar 1879 aarlig indtil videre at ville stille til Raadighed for Bestyrelsen af Museumsbygningen 700 Kr. under Betingelse af:

1. at der af Amtet ydes et tilsvarende Bidrag;
2. at et Medlem af det historisk-antikvariske Selskab i Aarhus tiltræder Bestyrelsen;
3. at Regnskab hørt Aar tilstilles Byraadet, og
4. at Museumsbestyrelsen foranlediger udlagt væsentlig i Museets egen Interesse og eventuelt paa Kommunens Bekostning en 4 Alen bred Gangsti fra Møllebroen langs Kjørebanelen, saa langt Museets Grund strækker.

Ved herom at meddele Underretning tilføjes, at Byraadet ligeledes i Gaar i Genhold til den stete Opfordring for sit Vedkommende har valgt undertegnede Borgmester til Medlem af Museets Bestyrelse.

P. B. R. B.

Schmidtten.“

(Se Mødet den 23. ds.)

^{51/78}. I Doerensstemmelse med Skoleudvalgets i forrige Møde fremkomne Indstilling vedtog Byraadet at foreslaa Seminarist Søren Petersen til at konstituere i det ledigt værende Embede ved Byens Skoleøfen (Se Mødet den 4. Juli.)

^{74/78}. Forhandlingen af det fra forrige Møde udsatte Forslag til en Omordning af Byens Borger- og Almueskoleøfen blev ikke tilendebragt og udsattes paa ny til Mødet den 23. Maj.

^{94/78}. I Doerensstemmelse med et fra Rasseudvalget foreliggende Forslag besluttede Byraadet at anmode Amtsrådet om at bestemme, hvor stort et Beløb „Aarhus Vandmølle“ som et med Kjøbstaden forbundet Landdistrikt i Aarene 1878, 79 og 80 skal udrede til Kommunens Brandvæsensudgifter, heri medregnet Halvdelen af Bygnings- og Brandinspektørens Løn, samt hvad der medgaar til Forrentning og Vedligeholdelse m. v. af Sprøjtehusene i Nagade og i Arresthusets Gaard.

I den i Genhold til nærværende Beslutning under 10. j. M. til Amtsrådet afsendte Skrivelse blev Landdistriktets Bidrag for det

nævnte Treaar opgjort til 26 Kr. 71 Øre aarlig som den forholds-
mæssige Andel af den samlede Udgift 3329 Kr. (Se Mødet den
11. Juli.)

^{98/78.} Fra Markudvalget forelaa en Taxationsforretning, hvor-
efter der er tilkendt Lejeren af Lodden Nr. 29 i Skovvang en Er-
statning af 200 Kroner for Affavnet af det Stykke Jord, hvorover
Bejen til den nye Kirkegaard skal anlægges, og i Forbindelse hermed
forelaa et Andragende fra Loddens nuværende Besidders Apotheker
Meyer om at faa Lejetiden forlænget faaledes, at den falder
sammen med den Lejetid, som bliver bestemt for Bortlejen af Kom-
munens Lodder efter 1880.

Forinden videre foretages, besluttede man at søge tilvejebragt
Oplysning om, med hvilken Hjemmel Apotheker Meyer er kommen
i Besiddelse af Jordlodden. (Se Mødet den 16. ds.)

— I dette Møde blev desuden forhandlet 2 Andragender om
Dispensatton fra Byggeloven, 1 Andragende om, at et Lejemaal af
en af Kommunens Jorder maatte overføres paa en anden Lejer, 1
Andragende om Fritagelse for Stat og 1 Andragende om Udflykning
af en Bygrundsejendom.

Mødet den 16. Mnj.

— Et af Bankdirektør G. Meyer, som den 13. ds. var valgt til
kommunal Revisor for Tiden indtil Februar 1882, indgivet Andragende
om Fritagelse for det ham overbtagne Hverv blev bevilget, og Byraadet
vedtog at lade foretage nyt Valg af en kommunal Revisor.

^{70/78.} Paa Indstilling af Markudvalget approberede Byraadet,
at Lodderne Nr. 24 og 38 i Oldjorden overgaa til Leje af Andre
end de nuværende dertil Berettigede.

^{90/78.} Fra Grundejerne og Beboerne i Landdistriktet „Aarhus
Bandmølle“ var i Anledning af det i Mødet den 25. f. M. Ved-
tagne modtaget en Skrivelse, hvori gives tilkendte, at man ønsker
at forhandle om Distriktets Indlemmelse i Byen.

Som Følge heraf besluttede man at nedsætte et Udvalg i dette
Øjemed og valgte til Medlemmer heraf Borgmesteren, Esmann, G.
Rjer og J. Rjer.

^{97/78.} Fra Husejer Jens Jensen i Møllestien havde Byraadet
modtaget en Skrivelse, hvori han i Anledning af Byraadets Udtalelse
med Hensyn til det af Rjebmand G. Langballe i Mødet den 2. ds.
indgivne Andragende anholder om Tilladelse til ogsaa at foretage
en Udrykning i Aaen for sin Grundes Vedkommende.

Byraadet besluttede at svare, at det ikke kunde meddele Andrageren den begjærede Tilladelse, eftersom det med Hensyn til Langballe's Andragende havde indskrænket sig til at svare, at man ikke „for Byens Bedkommende“ havde fundet noget at erindre imod den foreslaaede Udrykning af Ejendomsgrænsen i Aaen, hvilken det kun betragtede som en Skjelregulering.

^{98/78.} Paa Markudvalgets Forlangende overleveredes til samme den i forrige Møde forelagte Sag om Erstatning til Besidderen af Rodden Nr. 29 i Skovvang m. v. til ny Forhandling med Apotheker Meyer. (Se næste Møde).

^{99b/78.} Ved Justitsministeriets Resolution af 2. Maj 1861 blev det approberet, at en Byen tilhørende Jordlod, den saakaldte „Folden“, ved Udløbet af den Lid, for hvilken Byen havde lejet et Skolelokale og et Fattighus af Hospitalets Bygninger, skulde tilskjødes Hospitalet efter den Værdi, der derpaa fattes af uwillige og kyndige Mænd, hvilken senere i Følge Stiftsøvrighedens Skrivelse til Hospitalsinspektionen af 27. Septbr. 1861 blev fastsat til 1000 Rdlr.

Da dette Beløb, nu 2000 Kr. i ingen Sinde er indbetalt til Kommunen, besluttede man at rette en Henvendelse desangaaende til Hospitalet med Tilbud om samtidig at meddele Skjøde paa Arealen.

^{100/78.} Paa Forslag af Brolægningsudvalget vedtog Byraadet at lade Sønderallé, der i forestaaende Sommer skal brolægges paa Strækningen fra Fredensgade til Ryesgade, forsyne med Kloakledning paa dette Stykke paa det Billaar, at de tilstødende Grundejere udrede Halvdelen af den dertil medgaaende Udgift, som er anslaaet til 1400 Kroner.

^{101/78.} Paa Forslag af Markudvalget bevilgede Byraadet et Beløb af indtil 300 Kroner paa Konto for usorubfete Udgifter til Assistance for Stadsingeniøren ved Udarbejdelsen af en fuldstændig Plan for Dræningen af Byens Markjorder.

^{102/78.} Fra Renovationsmændene P. S. Fitting og J. P. Nielsen forelaa Andragende om Forhøjelse af Betalingen for Renovationens Udsørsel paa Grund af den forøgede Beslængde til de nye Renovationspladser, som nu ere tagne i Brug.

Man anmodede Markudvalget om at forhandle med Entreprenørerne om en fuldstændig Fornyelse af Kontrakten. (Se Mødet den 6. Juni.)

— I dette Møde behandlede desuden 5 forskjellige Andragender om Eftergivelse af Skatter og Skolepenge.

Mødet den 23. Maj.

^{4/78.} I Anledning af den i Byraadets Møde den 4. f. M. vedtagne Erklæring havde Indenrigsministeriet gennem Amtet ved Skrivelse af 13. ds. tilkjendegivet, at det vedblivende fastholdt som nødvendigt, at Planen til en Ombygning af en Del af Havnens Rjølshaleplads undergives Endring i den af Kammerraad, Ingeniør Bruhn og Vandbygningsdirektøren anbefalede Retning, og derhos underrettet om, at det, for at en fornøjet Overvejelse kan finde Sted, har anmodet Kammerraad Bruhn om at begiøe sig til Aarhus for at konferere mundtlig med Havneingeniøren og Havnebygningsudvalget.

Ved denne Konference, der havde fundet Sted den 21. ds., var der opnaaet Enighed imellem alle Vedkommende om Arbejds Udførelse, og Byraadet godkjendte nu Havneudvalgets Indstilling desangaaende.

^{37/78.} Fra Udvalget for Opførelsen af en Museumsbygning var under 21. ds. som Svar paa Byraadets Beslutning i Mødet den 9. d. M. modtaget en Skrivelse, hvorefter bl. A. Udvalget formener ikke at kunne imødekomme Raadet med Hensyn til den af det stillede Betingelse om Udlæggelse af en Gangsti, efterform denne er afhængig af Møllejer A. Weis, der havde nægtet at meddele det dertil fornødne Samtykke.

Sagen overgaves til det den 7. Marts nedsatte Udvalg.

^{17/77.} Fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet forelaa Samtykke til, at Embedet som Overlærer ved 2. Borger-Drengeskole indtil videre forbliver ubesat. (Se Mødet den 4. April.)

^{179/77.} Fra Stadsingeniøren forelaa Meddelelse om, at Foretagelsen af de i Mødet den 11. f. M. besluttede artefiske Boringer for at flasse Vand til Vandværket ikke havde ledet til noget Resultat. (Se Mødet den 1. Avg.)

^{98/78.} Med Apotheker Meyer, der, som de anstillede Underfølgelser havde vist, kun besad Jordlodden Nr. 29 i Skovvangen paa en Fremlejekontrakt med den oprindelige Lejer, haode Markudvalget i Anledning af hans senest i forrige Møde behandlede Andragende om at erholde selvstændigt Lejemaal paa Lodden truffet Overenskomst om, at Lejemaalet overgaar til ham for det Tidrum og paa de Betingelser, som maatte blive bestemte for Udlejen af Massen af Kommunens Lodder efter 1880; Lejeafgiften bliver derhos den tidligere fastsatte, og Apotheker Meyer frasalder ethvert Krav paa Erstatning for den fra Lodden afgivne Vej til den ny Kirkegaard.

Den saaledes foreliggende Overenskomst blev efter Udvalgets

Indstilling approberet af Byraadet, der i Forbindelse hermed opfordrede Markudvalget til at undersøge, om de andre Kommunejorder, der for Tiden ere udlejede, ogsaa besiddes og drives af de rette vedkommende Personer.

⁷⁴/₇₈. Den videre Behandling af det fra Mødet den 9. ds. udsatte Forslag til en Omordning af Byens Borger- og Almueskolevæsen bleo efter nogen Forhandling atter udsat til Mødet den 6. Juni.

¹¹⁰/₇₈. Fra Jernstøber J. E. Jensen, Lømmermester J. Jensen Broue m. fl. Deltagere forelaa Tilbud med Planer og Overslag om Opførelsen af en Forbindelsesbro fra St. Klemens Torv til Søndergade. (Om tidligere Planer i lignende Retning se Byraadsforhandlingerne for 1875 S. 60, 110 og Tillæg 70, for 1876 S. 11, 78 og 177 og for 1877 S. 48.)

Man overgaa Sagen til Betænkning af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse i Forening med Bro-lægningsudvalget. (Se Mødet den 29. Avg.)

¹¹¹/₇₈. En af Havneudvalget med Statsbanerne truffen Overenskomst om Forlængelse af Jernbanesporene paa den søndre Mole approberedes.

¹¹³/₇₈. Paa Andragende af Ryombanen tillod Byraadet, at der, dog kun indtil videre og under Havneudvalgets Kontrol, anbringes et Trinbræt og et Billeudsalg for Enden af Banens Stakit paa Rystvejen.

¹¹⁴/₇₈. Paa Indstilling af Skovudvalget approberede Byraadet de af Udvalget med Bærterne i „Salonen“ og „Pavillonen“ i Nis Skov trufne Overenskomster om Fornyelse af disses respektive Lejemaal, dog med Forbehold af, at Bærten i „Salonen“ skal, naar forlanges, flytte Reglebanen fra dens nuværende Plads, saaledes at der paa denne kan indrettes en Terrasse ned mod Jernbanen.

^{116a}/₇₈. Efter Skoleudvalgets Indstilling bortgav Byraadet de for Tiden ledig værende Fripladser i begge Borger-Drengeskolerne samt i Borgerpigeskolen.

— Det paa Konto XVIII 6 bevilgede Beløb af 50 Kroner til Grundlovsdagens Festsiligholdelse blev stillet til Raadighed for vedkommende Udvalg.

— Formanden for Fattigudvalget meddelte, at Opsynsmand og Økonom ved Fattiggaarden, Eriksen, den 1. d. M. afgik som saadan, og at Overfergent Lindholm fra samme Dag af var antagen som Opsynsmand og Økonom paa væsentlig de samme Villkaar som Eriksen.

— Endvidere forhandlede Byraadet i dette Møde et til dets Erklæring fremsendt Andragende om Østergivelse af nogle Andragerens

afdøde Fader idømte Dagmulkt for Overtrædelse af Sundheds-polititilhold, samt et Andragende om Eftergivelse af resterende Skolepenge.

Ertaordinært Møde den 24. Maj.

^{116b/78.} Direktionen for Aarhus og Omegns Spare- og Laanekasse havde andraget om Kommunens Garanti for, at et Beløb af 100,000 Kroner, der er tilfagt Kassen af: 1) Godsejer H. B. Jørgensen paa Marselisborg, 2) Grosserer Hans Broge i Aarhus, 3) Møllejer A. Weis af Marslev Skovgaard, 4) Bryggeriejer L. Chr. Meulengracht paa Ceres, 5) Raadmand H. Riisberg af Aarhus, 6) Statsraad M. P. Bruun paa Jægergaarden, 7) Kammerherrinde E. Dahl paa Moesgaard, 8) General Steinmann i Aarhus, 9) Baron Guldencrone paa Vilhelmsborg og 10) Generalkonsul Pontoppidan paa Konstantinsborg, hver med 10,000 Kroner, til Sikkerhed for Dækningen af mulig tilstedeværende yderligere Deficit i Kassens Beholdninger, eventuelt skulde blive betalt, for at Direktionen derved kunde blive sat i Stand til at opfylde et af Ministeriet opstillet Billaar for, at en Sikvidationskommission kunde blive bestillet til Afviklingen af Kassens Forhold.

Man vedtog at paategne det foreliggende, af Garanterne udsærdigede Sikkerhedsdokument saaledes:

„Aarhus Kommune indestaar, med Forbehold af Indenrigsministeriets Samtykke, for, at foransførte Garanter opfylde den Forpligtelse, de have paataget sig, hver især for 10,000 Kroner, altsaa i alt indtil et Beløb af 100,000 Kroner.“ (Se Mødet den 4. Juli.)

Mødet den 6. Juni.

— I Borgmesterens Fraværelse paa en Rejse indtoges Forsædet af Kammerraad Esmann.

^{100/74.} Paa den af Byraadet i dets Møde den 13. Decbr. f. A. vedtagne Indstilling angaaende Refusion af Omkostningerne ved en i Aaret 1875 foretagen Istandsættelse af Slusebroen var modtaget og fremlagdes Indenrigsministeriets Resolution af 23. Maj d. A. saa lydende:

„Indenrigsministeriet har under 23. ds. tilskrevet Amtet saaledes:

„Ved Skrivelse til Amtet af 6. April 1876 resolverede Ministeriet, at det i Følge Lov af 21. Juni 1867 § 5 maatte paahvile Aarhus Rådskabskab at tage lige Del med det med Rådskabsstaden for-

bundne Landdistrikt i Udgifterne ved Istandsættelsen og Vedligeholdelsen af Slusebroen ved Aarhus Mølle, der udgjør en Del, af den offentlige Bivej bag om Aarhus By, og at Aarhus Rådhus som Følge heraf maatte være forpligtet til at refundere Halvdelen af de Omkostninger, der vare medgaaede til en i Aaret 1875 i Følge Amtets Foranstaltning foretagen Istandsættelse af bemeldte Bro, og som foreløbig vare afholdte af Rådhusets Politikasse. Aarhus Byraad undlod imidlertid at indbetale det omhandlede Beløb til Politikassen, og efter at Amtet havde erindret det herom, har det i en med Amtets behagelige Skrivelse af 21. Decbr. f. A. hertil indsendt Erklæring meddelt Amtet, at det foreløbig maatte vægre sig ved at indbetale Beløbet, men derimod var villigt til at modtage Søgemaal til Afgjørelse af Spørgsmaalet om dets Forpligtelse i den ommeldte Henseende.

I denne Anledning skulde man tjenstligst bede Aarhus Byraad tilkjendegivet, at Ministeriet, som maa fastholde, at dets oven nævnte Resolution, forsaavidt angaar Forholdet imellem Landdistriktet og Rådhuset med Hensyn til den ompurgte Bro, indeholder en endelig Afgjørelse, hvis Gylbigheid ikke vil kunne prøves af Domstolene, selvsagt hverken vil kunne indlade sig paa selv at indbringe eller tilstede Byraadet at indbringe det saaledes afgjorte Spørgsmaal for Domstolene og derfor maa forbre, at Rådhusets Andel i de omhandlede Omkostninger uden Ophold indbetales i Rådhusets Politikasse.

Om hvad der herefter maatte passere i Sagen, forventer man at modtage Indberetning fra Amtet."

Hvilket tjenstlig meddeles med Tilføje, at jeg maa forvente, at Beløbet snarest muligt vil blive indbetalt i Politikassen. Naar saadant er flet, beder jeg mig underrettet derom.

Standerborg den 28. Maj 1878.

A. Regenburg."

Til

Aarhus Byraad.

I Anledning heraf vedtog Byraadet at foranstalte det Kommunen afkrævede Beløb, 330 Kroner 48 Ore, indbetalt til rette Vedkommende, i det man dog i Overensstemmelse med Ministeriets Udtalelser i Skrivelse af 6. April 1876 refererede sig imod, at denne Indbetaling foregriber Sagens endelige Ordning, navnlig for saa vidt Gjæren af „Aarhus Mølle“ i Følge særlig Retgrund overfor Kommunen maatte være pligtig til at deltage i Vedligeholdelsen i et større Omfang end allerede statueret.

^{71/77}. Gjennem Amtet var fra Justitsministeriet modtaget en

Skrivelse af 24. f. M., hvori Ministeriet fremsætter sine Bemærkninger til Udkastet til den nye Sundhedsvedtægt (der senest har været behandlet i Byraadets Møde den 28. Febr.).

Man anmodede det tidligere nedsatte Udvalg om at afgive Erklæring. (Se Mødet den 4. Juli.)

^{76/77}. Der fremlagdes en Skrivelse fra Amtet af 24. f. M., hvori meddeles, at Amtsrådet i Mødet af 15. f. M. for sit Vedkommende har tiltraadt den af Byraadet i Mødet den 11. April godkendte Regel for Landdistriktets Bidragspligt til Kommunens Fornødenheder for Treaaret 1878—80, ligesom ogsaa, at Amtsrådet i samme Møde i Henhold til Lov af 6. Juli 1867 § 3 og Lov af 26. Maj 1868 § 5 har fastsat, at Møllens Stattebidrag skal lignedes med $\frac{1}{4}$ Del paa Hartkorn og $\frac{3}{4}$ Del paa Formue og Lejlighed, hvorhos Amtsrådet maatte ønske, at Ligningen efter Indenrigsministeriets Udtalelser i Skrivelse af 30. Decbr. 1867 foretages af Kjøbstadens Ligningskommission og Bidraget opkræves af Aarhus Kommune. (Se Mødet den 1. Avgust.)

^{83/77}. Der fremlagdes en Skrivelse fra Krigsministeriet af 29. f. M., saalydende:

„Krigsministeriet.

Kjøbenhavn den 29. Maj 1878.

D. 431.

I Skrivelse af 28. Februar d. A. har Aarhus Byraad anholdt Ministeriet om, at der, naar den ene af de i Overenskomsten af 5. Avg. og 23. Septbr. 1873 § 1 A. a. omhandlede, for Fodfolkskarnisonen i Aarhus bestemte Kassernebygninger og den sammesteds § 1. C a. nævnte Bagtbygninger ere tilvejebragte, paa Grund af Kommunens økonomiske Forhold maatte gives Udsættelse med de øvrige tilbagestaaende Byggearbejder, der i Følge denne Overenskomst paahvile Kommunen. Da det er Ministeriet magtpaaliggende i saa høj en Grad, som det er foreneligt med Hærens Interesser, at indbefomme Byraadets Ønske om en Bempelse med Hensyn til Gjennemførelsen af Overenskomsten af 1873, har man efter en nøje Overvejelse af samtlige i Betragtning kommende Hensyn besluttet, at der, naar de 2 ovenfor nævnte Bygninger, nemlig den ene Mandstabskaserne: den sydligste, ud til den nye Vej beliggende, samt Bagtbygningen ere tilvejebragte, hvortil der bør gjøres de fornødne Skridt i den allernærmeste Fremtid, indrømmes en foreløbig Udsættelse med de resterende Byggearbejder alene med Undtagelse af Oversergentsbygningen, hvis Opsørelse af Hensyn til Opretholdelsen af behørig Disciplin og Kaserneorden

nødvendigvis maa iværksættes samtidig med de tvende fornævnte Bygninger. Medens Ministeriet saaledes ser sig i Stand til i alt Fald til Dels at imødekomme det af Byraadet fremsatte Ønske, anser man det dog for nødvendigt samtidig udtrykkelig at fremhæve, at den indrømmede Udsættelse ikke vil kunne udstrækkes over noget langt Tidrum, men at man meget mere maa fastholde Nødvendigheden af, at de efter Opsørelsen af foransørte tre Bygninger endnu manglende tilvejebringes i en nær Fremtid, og at man derfor forventer, at Byraadet i Tide vil være betænkt paa at søge de hertil fornødne Pengemidler skaffede til Stede.

Ministeriet skal sluttelig tilføje, at man paa Grund af hvad der i Byraadets foransørte Skrivelse er fremhævet om Kommunens ugunstige økonomiske Status har rettet en Henvendelse til Indenrigsministeriet om, at dette paa Byraadets nærmere Andragende vil forhjælpe samme til af Indkvarteringsfonden at erholde et midlertidigt Laan paa 57,000 Kr., hvilket Beløb paa det Nærmeste svarer til den Udgift, som Opsørelsen af Oversergentskasernen tør forudsættes at ville koste.

J. Dreyer.

Til

Nielsen.

Aarhus Byraad."

Byraadet vedtog at anmode Kasernebygningsudvalget om snarest at foranstalte det Fornødne til, at Opsørelsen af den ene Mandstabskaserne og Vagtbygningen kan paabegyndes, samt foranledige de nødvendige Forarbejder foretagne med Hensyn til Oversergentbygningen, saaledes at Opsørelsen af denne, efter erhvervet Approbation, kan blive paabegyndt i tilstundende Efteraar.

Med Hensyn til Laanet af Indkvarteringsfonden besluttede man at anmode Rasseudvalget om at foretage det videre Fornødne.

(Se Møderne den 20. Febr. og den 13. ds.)

^{87/77.} Der fremlagdes en Kommunikation af Justitsministeriets Skrivelse af 23. f. M., hvorved det af Tobaksfabrikant Sørensen indgivne og i Mødet den 2. f. M. fremlagte Andragende om Dispensation fra Byggelovens Bestemmelser approberes.

Man vedtog at anmode Bygningskommissionen om at drage Omforg for Udstedelsen af en Deklaration, til hvis Afgivelse Andrageren har forpligtet sig.

^{283/77.} Der forelaa en Skrivelse fra Bygningskommissionen af 31. f. M., hvori Kommissionen besvarer det til den i Medfør af Vedtagelsen i Byraadets Møde den 4. April rettede Spørgsmaal derhen, at en Vagtbygning ud til en privat Færdelsvej ubetinget maa tage Karakteren af en saadan, naar der alene haves Udgang til

den fra slig Vej, men at en stadig uhindret Afgang igjennem Forhuset heller ikke er en Betingelse for, at en saadan Bygning kan anses for en Bagbygning.

^{19/78}. Fra Amtet var modtaget Skrivelse af 29. f. M., hvori Justitsministeriet meddeler, at Hans Majestæt Kongen i Anledning af det i Byraadets Møde den 7. Febr. vedtagne Andragende under 27. f. M. allernaadigst har bifaldet:

1. at der maa oprettes et nyt Apothek i Aarhus Kjøbstad i den Del af Byen, der ligger inden for Grænserne af Distriktet Frederiksbjerg, under de i allerhøjeste Resolutioner af 23. Decbr. 1842 og 16. Juni 1876 bestemte Vilkaar;
2. og at det i Bevillingen betinges, at den skal træde ud af Kraft, saafremt Bevillingshaveren ikke inden 1 Aar fra Bevillingens Dato maatte have tilendebragt Apothekets Anlæg og Indretning, eller saafremt han ikke maatte opfylde den ham paahvilende Forpligtelse til at holde en examineret Medhjælper.

Toges til Efterretning. (Se endvidere Sagen Nr. 123 i Mødet den 22. Avg.)

^{68/78}. Fra Indenrigsministeriet fremlagdes en Skrivelse af 20. f. M., hvori meddeles, at, da der ikke vil kunne forventes Stadsfæstelse paa nye Lavsvedtægter, i hvilke Lavsprøverne, være sig i uforandret eller forandret Skikkelse, bibeholdes, har det af Smedelavet i Aarhus indgivne og her i Raadet fæstet den 11. April behandlede Andragende ikke kunnet bevilges.

^{74/78}. Den endelige Behandling af det fra Mødet den 23. f. M. udfatte Forslag til en Omordning af Byens Borger- og Almueskolevæsen blev udsat til næste Møde.

^{89/78}. Den i Mødet den 25. April æstede Erklæring fra Stadsingeniøren om Nivellementet i Baldemarsgade forelaa nu men da Besludvalget for Tiden har et Andragende fra Beboerne i denne Gade om Brolægning m. v. til Undersøgelse og Erklæring, vedtog man at lade disse tvende Sager afgjøres under et og derfor paa ny at behandle Gartner Bannows Andragende, naar den anden Sag foreligger.

(Se Mødet den 5. Septbr.)

^{102/78}. Med Entreprenørerne for Udførelsen af Byens Renovation havde Markudvalget truffet Overenskomst om, at den gjældende Kontrakt, der udløber den 31. Decbr. d. A., forlænges til den 31. Decbr. 1879, hvorhos Vederlaget forøges med 600 Kroner aarlig, medens ellers Kontraktens Bestemmelser forblive uforandrede.

(Se Mødet den 16. f. M.)

Efter Udvalgets Indstilling approberede man den foreliggende Overenskomst.

¹²⁰/₉₈. Odense Byraad havde i en Skrivelse af 3. ds. udbedt sig meddelt nogle statistiske Oplysninger om den her senest afholdte Folketælling, og man vedtog i den Anledning at henoise til, hvad der i saa Henseende findes anført i Byraadsforhbl. for 1875 S. 14 og 52, samt i Till. S. 57.

¹¹⁸/₇₈. Fra Skoleudvalget forelaa Indstilling om Approbation paa en af det med Overlærer Olsen truffen Overenskomst om Forlængelse indtil Oktober Flyttedag 1879 af den med Overlæreren tidligere sluttede Kontrakt om Benyttelse af hans Embedsbolig til Skolelokaler. (Se Byraadsforhandlingerne for 1877 Side 59 og 64.)

Byraadet vedtog Udvalgets Indstilling.

¹²¹/₇₈. Et Andragende fra Detailist N. P. Petersen om Tilladelse til at oprette et Udsalgsskud for bagerst Ol m. m. paa Knudrisbakke blev enstemmig forkastet.

¹²²/₇₈. En fra et af Rasseudvalgets Medlemmer fremkommen Forespørgsel, om Raadet ønskede en Indstilling fra Udvalget om at give forøget Tilskud til de kommunale Revisorer til Anskaffelse af Medhjælp, blev besvaret benægtende.

¹²⁴/₇₈. Fra Likvidationskommissionen i Aarhus Spare- og Laanekasse var modtaget en Meddelelse om, at Ublaansrenten for denne Kasses Kapitaler fra den 11. ds. vil blive forhøjet til 5% aarlig.

Da Kommunen stylder Sparekassen en Kapital paa 11,500 Kr., vedtog man at udbede sig Rasseudvalgets Erklæring. (Se næste Møde.)

¹²⁵/₇₈. Fra Fattigvæsens-Udvalget forelaa Meddelelse om, at den hidtilbærende Fattigvæsenstetær, Proprietær Ryeland, var afgaaet ved Døden, og at examinatus juris F. C. J. Hübner var konstitueret som Sekretær for den tilbagestaaende Del af dette Aar.

Byraadet udtalte sin Villigelse af Udvalgets Foranstaltning.

Fra Amtet forelaa en Meddelelse om, at Gaardejer Loft i Viby af Amtsrådet var valgt til at indtræde i Fællesbestyrelsen for Raad- og Arresthuset i Stedet for afdøde Stoleforstander Bjørnbak.

— Endvidere behandledes i dette Møde en Udslykningsag og en Sag om Myndighedsbevilling.

Mødet den 13. Juni.

— Borgmesterens Fraværelse paa en Rejse indtoges Forsædet af Rammerraad Esmann.

⁸³/₇₇. Der fremlagdes en Skrivelse fra den Højstbefalende af 7. ds., saa lydende:

„Paa derom flet Forestilling fra Forplejningskorpset har Krigsministeriet under 29. f. M. for sit Vedkommende approberet:

1. at følgende Bygninger, henhørende til det i Overenskomsten af 1873 omhandlede Fodfolkestablishement i Aarhus, nemlig:

2 Mandstabskaserne med Latrinbygninger,

1 Overfergentsbygning,

1 Sergentsbygning og

1 Vagt- og Arrestbygning,

opføres, som angivet paa den medfulgte Situationsplan, dateret Januar 1878, og i Overensstemmelse med de ligeledes medfulgte af Byens Arkitekt udarbejdede Bygningsplaner, dog med de Endringer, som ere foreslaaede af Oberst Glahn, og saaledes at der foretages en mindre Forandring i Indretningen af Mandstabskaserne, hvorved det bliver gjort muligt i hver af disse 1ste Etage ved Gavlen midlertidig at kunne indkvartere 2 ugifte Lieutenanter eller ugifte Stabsfereenter.

2. at Maximum for de Beløb, i Genhold til hvilke den Leje bliver at beregne, som Krigsbestyrelsen i Følge § 6 c. af den ovenfor nævnte Overenskomst skal svare af de Lokaler, der ikke efter Indkvarteringslovgivningen skulle tilvejebringes af Kommunen, fastsættes efter de indsendte Overslag, som følger:

for hver af Mandstabskaserne .

med Latriner og Hegn til.... 125,206 Kr. 44 Øre.

„ Overfergentsbygningen med Latriner og Hegn..... 65,136 — 75 —

„ Sergentsbygningen med do. do.. 56,800 — 44 —

„ Vagt- og Arrestbygningen med do. do. 17,147 — 23 —

„ Forandring af Chausséer til .. 3,300 — „ —

„ Jordarbejde, Planering, Brolægning, Chausséring, Grusning, Kloak- og Drænledninger samt

Bandlebning m. m. 41,940 — „ —

dog at, for saa vidt den virkelige Udgift ved nogen af de her nævnte Bygningers Opførelse efter Licitation maatte paa Grund af Prissligninger overstige den ovenfor for hver Bygning anførte Overslagssum, vil denne virkelige Udgift, dog ikke ud over et Beløb, der overstiger Overslagssummerne med 10%, kunne lægges til Grund ved Beregningen af for nævnte Leje.

Hvilket, ved Tilbageføndelsen af de med Byraadets Skrivelse af 22. Febr. d. A. fulgte Overslag og Tegninger, meddeles det ærede Byraad med Tilføjende, at Ministeriet endvidere har bemyndiget Forplejningskorpset til at indrømme saadanne Endringer i Grundplan og Bygningsplaner, som maatte vise sig nødvendige, hvilken Bemyndigelse Korpset paa sædvanlig Maade vil have overdraget til Oberst Glahn."

Ved at meddele Foranstaaende til behagelig Efterretning, skal jeg, henholdende mig til Krigsministeriets Skrivelse D. 431 af 29. f. M. til Aarhus Byraad, tillige udtale, at Paabegyndelsen af Oversergentsbygningen, som nødvendig for Disciplinens og Kaserneordenens Styld, sættes i første Række og fuldføres samtidig med Mandstabskaseren og Vagt- og Arrestbygningen, hvorhos jeg forønter, at Byggearbejderne snarest paabegyndes, saaledes at der kan være Haab om, at de her nævnte 3 Bygninger ville kunne tages i Brug til April 1879.

Sluttelig skal jeg anmode det ærede Byraad om, snarest gjørligt, hertil at indsende Kalkuler af samtlige medfølgende Tegninger.

M. Baland,

Oberst, f. L. Højstbefalende.

Til

Aarhus Byraad."

Strioelsen afgives til Kaserneudvalget. (Se Møderne den 6. og den 20. ds.)

^{74/78}. Med Hensyn til det senest i forrige Møde behandlede Forslag til en Omordning af Byens Borger- og Almestolevæsen vedtoges det:

at lade opføre en Skolebygning, som kan tages i Brug den 1. Novbr. 1879, for en Forstole og en ny Bystole, beregnet paa at rumme eller kunne udvides til at rumme henimod 1000 Børn, — hver Klasse skal bestaa af indtil 35 Elever — tillige med en Overlærerbolig, en Bolig for en Lærerinde, et Gymnastiklokale og mindst 2 Gaardsrøm til Legeplads og deslige;

til dette Brug at anoende saa meget som fornødent, mindst 7000 □ Alen, af en Kommunen tilhørende Grund paa Frederiksbjerg, stor 15000 □ Alen,

og endelig at overdrage til det bestaaende Udvalg at lade udarbejde en Plan til en saadan Skolebygning og snarest muligt at forelægge den med Tegninger og Overslag til Byraadets Approbation og videre Foranstaltning.

(Se Mødet den 1. Avg.)

¹²⁴/₇₈. I Overensstemmelse med Kasseudvalgets Indstilling vedtog Byraadet allerede i indværende Aar at udbetale Sparekassen dens tilgodehavende Kapital paa 11,500 Kroner. (Se forrige Møde.)

¹²⁸/₇₈. Paa Forslag af Brandkommissionen tilstodes Brandinspektør Springborg et Beløb af 50 Kr. paa Konto for uforudsete Udgifter som Rejseundersættelse for at kunne overvære et Embedsmøde af Landets Brandinspektører i Odense i Slutningen af August Maaned d. A.

¹²⁹/₇₈. Da Kaserneudvalget efterhaanden under sine Arbejder var kommet til den Overbevisning, at den bestaaende Tilstand, hvorefter Afløbet fra det nye militære Sygehus og den søndre Del af Rytteretablisementet fra det Punkt, hvor de lukkede Kloakledninger fra disse Anstalter udmunde i Grøften, der danner Stjeldet mellem den neden for Ribe-banen anlagte offentlige Spaseregang og Mølleengen, finder Sted i aabne Ledninger lige til Aaen, ikke i Længden kunde opretholdes, navnlig af Hensyn til de for den offentlige Sundhed skadelige Stoffer, som maa befrygtes at ville blive afledede fra Sygehuset, naar dette tages i Brug, og det saa meget mere, som Ejeren af den tilslødende Mølleeng har paatænkt at anvende denne til Behyggelse, havde man ladet udarbejde en Plan for en luftet Kloakledning fra ovennævnte Punkt indtil et Punkt i Nærheden af Aaen, hvorfra Ledningen da skulde fortsættes i en aaben stenfat Grøft, saaledes at det navnlig derved opnaaedes, at den oven nævnte aabne Grøft kunde falde bort. For endvidere at undgaa en anden Ulempe ved den nuværende Ordning, hvorefter Afløbet fra Rytteretablisementets nordlige Del udmunder i en aaben Rendesten i Sønderallé, havde man tænkt at føre dette Afløb til den fornævnte Kloak gennem en luftet Ledning.

De af disse Arbejder flydende Udgifter, der ene ere foranledigede af de nævnte militære Anlæg, forment man ogsaa burde bæres af disse og havde derfor under 25. Marts sidstl. opfordret 2. Generalkommando-Intendantur til at udvirke det fornødne ministerielle Samtykke hertil.

Der fremlagdes nu en fra denne Autoritet under 11. d.s. modtagen Skrivelse, hvorefter Krigsministeriet for sit Vedkommende antager Byraadets Forslag, dog mod at de med Arbejdet forbundne Udgifter, hvorved der ikke maa foranlediges nogen Overstridelse af de for Rytteretablisementet og Garnisonsygehuset tidligere approberede Maximalbeløb, fordeles saaledes imellem Kommunen og Etablisementerne, som af Oberst Glahn i den af ham afgivne Erklæring under Hensyn til den Nytte, Kloakanlægget vilde medføre for de tilgrænsende Kvartaler, havde foreslaaet og hvorefter Kommunen skulde udrede 2,387

Kroner, medens Etablissementerne skulde bære Resten af den samlede Overslagssum, 7,784 Kroner. For saa vidt endelig Indenrigsministeriets Samtykke var nødvendigt for den Del af de omhandlede Udgifter, som falder paa Sygehuset, havde Ministeriet henvist Kommunen til direkte at udvirke saadant.

Byraadet vedtog Kaserneudvalgets Forslag og besluttede at anmode det om at indkomme med nærmere Forslag til Sagens Indstilling til Indenrigsministeriet.

(Det bemærkes, at dette Anlæg vil komme til at udgjøre en Del af Kloakanlægget for Frederiksbjerg, hvortil der er fremsat Forslag under Sagen Nr. 172—77, se ovenfor Side 33 og 36. — Se Mødet den 11. Juli.)

^{130/78.} Der fremlagdes en gennem 2. Generalkommando-Intendantur modtagen Skrivelse af 4. ds., hvori Krigsministeriet approberer, at de i Mødet den 14. Marts under Sag 52—78 ommeldte Beje omkring Rytteretablisementet og det militære Sygehus anlægges paa den af Byraadet foreslaaede Maade (med Chaufsering paa Kjørebanelen), samt at de derved foranledigede Udgifter i Henhold til Byvedtægtens § 38, sammenholdt med § 39, fordeles med Halvdelen paa Rytteretablisementet, for saa vidt dettes Grund berøres af de paagjældende Beje. Ministeriet henholder sig i øvrigt til de af Ingeniør-oberst Glahn foreslaaede, mindre væsentlige Endringer og forbeholder sig, at de tidligere approberede Maximalbeløb for Rytteretablisementet og Garnisonsygehuset ikke overskrides ved de foreliggende Arbejder. For saa vidt endelig Byraadet havde anholdt om, at Overslaget ved Krigsbestyrelsens Foranstaltning maatte blive godkendt ogsaa af Indenrigsministeriet, nemlig for Sygehusets Vedkommende, henviste Ministeriet Byraadet til direkte at søge saadan Approbation. Det bemærkes, at efter Overslaget ville de paagjældende Udgifter udgjøre i alt 8,890 Kroner, hvoraf der falder paa Kommunen 2,706 Kroner, paa Sygehuset 2,330 Kroner og paa Rytteretablisementet 3,854 Kroner. (Se Mødet den 11. Juli.)

— Endvidere behandlede i dette Møde et Andragende om Estergivelse af nogle idømte Xvangsbøder og tvende Offerlister, samt udsærbigedes et Hjemstedsbevis.

Mødet den 20. Juni.

— I Borgmesterens Fraværelse paa en Rejse indtoges Forsædet af Kammeraad Esmann.

^{83/77.} I et den 14. ds. afholdt Møde af Kasernebygningsudvalget med Ingeniørberst Glahn havde denne paa Krigsbestyrelsens Vegne meddelt Dplysning om, hvilke Forandringer Militæretaten ønskede foretagne, saa vel i Henseende til Konstruktionen som med Hensyn til Brolægningssplanen, i den Mandstabskaserne og Overfergentholig for Fodfolket, hvis Opsørelse er forestaaende. Da disse Foranstaltninger hverken medførte Forandring i selve Byggeplanen eller i Overslagssummen, ligesom de heller ikke ville formindste Kommunens eventuelle Indtægt af Bygningerne, androg Udvalget om Byraadets Godkjendelse af:

1. at de foreslaaede Forandringer — hvorom Udvalget meddelte nærmere Dplysning mundtlig — foretages;
2. at det foranstalter Licitation afholdt over Opsørelsen af Mandstabskaserne samt Vagt- og Arrestbygningen, samt
3. at det lader udarbejde Detailoverslag til samt Konditioner for Opsørelsen af Overfergentholigen og lader denne udbyde i Entrepriise ved Licitation, saa snart det Fornødne i saa Henseende foreligger.

Byraadet approberede disse Indstillinger, Punkt 3 dog kun for saa vidt angaar Udarbejdelsen af Detailoverslag og Konditioner, hvorefter Udvalget vil have at indhente Byraadets nærmere Bestemmelse.

(Se Møderne den 13. ds. og den 11. Juli.)

^{201/77.} Ifølge en af Fysikus Weiss i Anledning af den ham affordrede Embedserklæring over Byraadets Indstilling angaaende Stadslæggeembedets Omordning m. v. til det paagældende Udvalg direkte stet Henvendelse havde dette under 18. ds. afgivet en Erklæring.

Denne vedtog Byraadet at tilstille Fysikus med Tilspøjende af, at man maatte fastholde sine en Gang gjorde Forslag, i det man dog, naar disse toges til Følge, vilde være villig til at give Stadslæggegagen et yderligere Tilskud af 200 Kroner aarlig. (Se Mødet den 12. Septbr.)

^{219/77.} Paa Vandløbsudvalgets derom foreliggende Indstilling approberede Byraadet et af Murmester Johan Petersen indgivet Tilbud paa 18,500 Kr. for Overbyggelsen af Borrebækken.

(Se Mødet den 2. Maj.)

^{54/78.} Der fremlages en gennem Amtet modtagen Skrivelse af 12. ds., hvorved Indenrigsministeriet approberer, at det paa indeværende Aars Havnebudget til Anskaffelse af en Damp-Bugserbaad opførte Belpå af 17,000 Kroner forhøjes til 30,000 Kroner. (Se Mødet den 4. April.)

^{59/78.} Der fremlagdes de fra Indenrigsministeriet modtagne

Decisioner til Antegnelserne til Indkvarterings Regnskabet for 1. Halvaar 1877. (Se Mødet den 21. Marts.)

^{132/78.} I Henhold til Skoleudvalgets paa Skolekommissionens Anbefaling støttede Indstilling bifaldt Byraadet, at der oprettes en 3. Klasse D i Skolens Pigeafdeling, hvorhos man bevilgede en tilsvarende Del af 300 Kr. for et helt Aar til Antagelse af en Time-lærerinde.

^{133/78.} Fra en Del Grundejere i Frederiksgade foreslaa Andrageude om, at Gaden ved den i Sommer forestaaende Ombrolægning maatte blive forsynet med Kloak i den Del, hvor saadan mangler, mod at Andragerne, enhver for sit Bedkommende, ydrede Halvdelen af de dermed forbundne Omkostninger.

I Henhold til Brolægningsudvalgets Indstilling var Byraadet stemt for at indgaa paa Andragerens Begjæring, naar de inden 14. Dage tilvejebringe Bevis for, at samtlige Grundejere i den paa-gjældende Del af Gaden ere villige til at deltage i Udgiften. (Se Mødet den 22. August.)

^{134/78.} Der fremlagdes en Meddelelse om, at Indenrigsministeriet havde approberet, at det paa Havnens Budget for indeværende Aar under Udgiftspost 6 d opførte Beløb til Forstærkning af Vølge-Hjørnen paa Havnens søndre Mole og til en Udvidelse af sammes Kronebredde forhøjes med indtil 1000 Kroner.

^{135/78.} Paa Foranledning af et Andragende fra det danske Hedeelskab besluttedes det at meddele samme, at der allerede paa Budgettet for i Aar er bevilget et Beløb af 50 Kroner til Understøttelse af dets Virksomhed i indeværende Aar.

^{136/78.} Et Andragende fra Murer N. B. Pedersen, Jægergaardsvejen Nr. 2, om at maatte faa Erstatning for et Jordstykke paa Hjørnet af Jægergaardsvejen og Frederiksalé, som han formener at have maattet afgive til det Offentlige, sandt Byraadet ikke Anledning til at indgaa paa, da Kommunen ikke har stillet noget Forlangende i den af Andrageren anshede Retning og ej heller har overtaget Jordstykket, der endnu tilhører Andrageren som hans private Ejendom. (Se Mødet den 12. December.)

^{138/78.} I Anledning af et af en Del Værtshusholdere her i Byen indgivet Andragende om Forandring i Politivedtægten, saaledes at det kunde tillades at holde Beværtningslokaler aabne til Kl. 11 Aften hele Aaret rundt, havde Amtet udbedt sig Byraadets Erklæring.

Sagen blev udsat til Mødet den 11. Juli.

^{139/78.} Paa Foranledning af Bankdirektør Skovby vedtog Byraadet at overdrage til ham i Forbindelse med Brolægningsud-

valget at konferere med Hospitalsinspektionen om, hvilke Foranstaltninger der — i Anledning af den for Tiden stedfindende Restauration af Hospitalets Bygninger m. v. — kan træffes til at forbedre Samfærdselsforholdene omkring Hospitalets Grund, navnlig ved Udlægning af Fortove til de langs samme gaaende Gader. (Se Mødet den 4. Juli under Sag Nr. ¹⁵¹/₇₈.)

— Foruden at et Hjemstedsbevis blev udfærdiget, behandlede endvidere i dette Møde et Andragende om Eftergivelse af en Skolekontingentreffance.

Mødet den 4. Juli.

— Borgmesterens Graværelse paa en Rejse indtoges Forsædet af Kammerraad Esmann.

²⁷/₇₇. I Anledning af Byraadets Vedtagelse i Mødet den 24. Januar var modtaget en af det tgl. Sundhedskollegium afgiven Erklæring, hvorefter Kollegiet intet finder til Hinder for, at den Mølle-ejer A. Weis tilhørende Grund „Møllengen“ tillades bebygget paa de af Sundhedskommissionen i Skrivelse af 14. Januar d. A. foreslaaede Billaar.

Sagens videre Behandling blev udsat til næste Møde.

⁷¹/₇₇. Fra vedkommende Udvalg forelaa Betænkning over den i Mødet den 6. f. M. fremlagte Skrivelse fra Justitsministeriet angaaende Forslaget til den nye Sundhedsvedtægt. Udvalget indstiller, at Ministeriets Bemærkninger tages til Følge, saa at der til § 2 føjes de tre sidste Punkturner i den nu gjældende Vedtægt, i § 10 indsættes Ordene „i Brønde“ efter Ordet „Bandet“, i § 12 indsættes Ordene „for Aarhus Kommunes Regning“ i Stedet for „for offentlig Regning“, i § 60 efter Paragrafens andet Punktum indsættes følgende Bestemmelse:

„De med Beboernes eventuelle Udslytning i lige Tilfælde forbundne Udgifter erstattes dem af Kommunens Kasse“, i § 63 2. Stykke ombyttes Ordene: „hvor i Paalægget eller Forbudets Overtrædelse bestaar“ med Ordene: „som udgjør Gjensstanden for det overtraadte Paalæg“.

Udvalget meddeler derhos en af Ministeriet forlangt Oplysning med Hensyn til Udkastets § 30.

Man vedtog Udvalgets Forslag; men Mødt maatte dog for-mene, at Endringen til § 60 var saa ubestemt affattet, at den ikke afgav tilstrækkelig Norm for Burderingen af Erstatningen, ligesom

ogfaa, at en saa fri Disposition over Kommunens Kasse, som den foreslaaede Bestemmelse aabnede Afgang til, kunde frembyde Farer.
(Se Mødet den 5. Septbr.)

¹⁵¹/₇₈. Det meddeltes, at Seminarist Søren Petersen under 18. f. M. af Skoledirektionen var konstitueret som Lærer ved Byens Skolevæsen. (Se Mødet den 9. Maj.)

^{146b}/₇₈. Fra Indenrigsministeriet var gennem Amtet modtaget en Skrivelse af 19. f. M., hvori der meddeles Samtykke til den af Byraadet i Mødet den 24. Maj paa Kommunens Begne tegnede Garanti for en Ration paa 100,000 Kroner til Dækning af mulig uopdaget Understud i Aarhus Sparekasses Beholdninger.

¹⁴¹/₇₈. Proprietær Carl Sørensen, der ejer Stedet paa Hjørnet af Frederiksgade og Østergade, havde andraget om at erholde Tilladelse til — for at forhindre Kjørse, der i det snævre Rum stader Ejendommene — at anbringe en Stænte for Indgangen til den Smøge, der ved Andragerens Ejendom fører fra Østergade til Søndergade.

Man vedtog at udbede sig Bysfogedens Erklæring. (Se næste Møde.)

¹⁴³ og ¹⁴⁴/₇₈. Tvende Andragender fra 4 Beboere i Baldemarsgade om Båndindlæg til deres Ejendomme vedtoges det at henvise til Vandværksudvalgets Erklæring. (Se Mødet den 5. Septbr.)

¹⁴⁵/₇₈. Til Indkvarteringsregnskabet for 2. Halvaar 1877 var fra Indenrigsministeriet modtaget Antegnelser, som det vedtoges at oversende Indkvarteringskommissionen til Besvarelse.

¹⁴⁶/₇₈. Efter Indstilling af Fattigudvalget vedtog Byraadet aarlig i 2 Aar at yde et Bidrag af 250 Kroner til den blinde Dreng Harald Baldemar Christoffer Jørgensens Ophold paa Hr. Joh. Kellers Abnormanstalter i Kjøbenhavn.

¹⁴⁸/₇₈. En Opgjørelse af Delinkvent- m. fl. Omkostninger for Horsens Røjbstad for Aaret 1877 vedtoges det, efter at samme var gennemgaaet af to af Kasseudvalgets Medlemmer, at tilbagesende til Amtet.

¹⁴⁹/₇₈. Fra Herredsfogeden i Ring Herred var modtaget en Skrivelse, hvori det henstilles at lade foretage en Udvidelse af Kommunens Badestue ved det gl. Ridehus. Man vedtog at udbede sig Erklæring af Udvalget for Bygninger og Inventar. (Se Mødet den 18. ds.)

¹⁵¹/₇₈. Fra det Udvalg, der i forrige Møde i Sagen ¹³⁹/₇₈ blev nedsat for at afgive Betænkning om det Onstelige i, at man benyttede det nuværende Tidspunkt til at faa nogle af de omkring Hospitalets Grund gaaende Gader udvidede, var fremkommet Erklæring

om, hvorledes saadan Udvidelse hensigtsmæssigt burde ske. Da Byraadet billigede Udvalgets Anskuelser, anmodede man det om, paa Grundlag af det foreliggende Forslag at indlede de fornødne Forhandlinger med Hospitalets Bestyrelse.

^{152/78}. Da Hospitalet i Anledning af Ombygningen af en Del af sammes Bygninger havde ønsket at faa alt Afløbet fra hele Hospitalets Grund ført ned til Nygades Kloak gennem en underjordisk Ledning, var fra Stadsingeniøren, efter Konference med Brolægningssudvalget, modtaget Forslag i saa Henseende. Stadsingeniøren foreslaar derhos, at Drænrørene i den nævnte Kloak og dens Fortsættelse gennem Grønnegade og Møllestien ombyttes med glasrør af større Dimensioner, for saaledes at fjerne enhver fra det forøgede Tilløb mulig senere opstaaende Vanskelighed og hæve de Ulemper, der allerede i enkelte Tilfælde have vist sig at være til Stede ved denne Ledning. Til dette Arbejde er der beregnet at ville medgaa 800 Kroner.

Byraadet indvilgede i, at Hospitalet anlægger den foreslaaede Ledning, dog paa Betingelse af, at det udreder Halvdelen af Omkostningerne ved Omlægningen af Kloaken i Nygade, da denne Foranstaltning maa anses som nødvendiggjort ved det forøgede Tilløb fra Hospitalets Grund. (Se Mødet den 7. Novbr.)

— Fra Komiteen for Bortgivelsen af Fru Olivia Jensen's Legat, var modtaget Beretning om Fordelingen af de ledige Legatportioner for Aaret fra den 1. Juli 1877 til 1. Juli 1878.

— Endnu behandlede i dette Møde et Andragende om Understøttelse fra Enken efter en i Kommunens Tjeneste afdød Lærer, et Andragende om Dispensation fra Byggeloven og et Andragende om at Lejemaal paa en Kommunejord maatte blive overført paa en anden Lejer.

Mødet den 11. Juli.

— I Borgmesterens Fraværelse paa en Rejse indtoges Forsædet af Kammerraad Esmann.

^{27/77}. Til at afgive Erklæring i Anledning af Sundhedskollegiets i forrige Møde fremlagte Betænkning angaaende Mølleengens Bebyggelse nedfattes et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil valgtes Mørk, Müller, C. Rjer, Stampe og J. Rjer. (Se Mødet den 5. Septbr.)

^{83/77}. Der fremlagdes en Skrivelse til Indenrigsministeriet, hvori Byraadet anholder om Approbation paa de som Bilag med-

følgende Planer og Overflag til Opsyrelsen af en ny Bagtbygning, indeholdende Vagt-, Forhørs- og Arrestlokaler, til Brug for den hervedværende samlede Garnison. Bortset fra et i Overflaget taget Forbehold om en Forhøjelse af 10 % paa Grund af eventuelle Prisstigninger, er Udgiften til denne Bygning anslaaet til 17,147 Kroner 43 Øre.

Endvidere forelaa Indstilling fra samme Udvalg om Approbation paa det af dHrr. Nørgaard og G. Jensen ved den afholdte Licitation paa Opsyrelsen af den ene Mandstabskaserne for Fodfolket gjorte laveste Bud, stort 92,800 Kroner.

Byraadet understreved den fremlagte Skrivelse og antog dHrr. Nørgaard og Jensen's Bud. (Se Møderne den 20. f. M. og den 18. dS.)

^{24/78.} Fra Amtet havde Byraadet modtaget en af Grundejerne og Beboerne i Møllebistriften afgiven Protest mod den i Genhold til Beslutningen i Mødet den 10. Maj affattede Opgjørelse over Landbistriftets Bidrag til Kommunens Brandvæsensudgifter i Aarene 1878—80. Som Grund til Protesten ansøres væsentlig, at Brandinspektørens Løn kun bør tages i Betragtning med 600 Kroner aarlig og ikke, som af Byraadet forlangt, med 1200 Kroner, samt at Udgifterne til de to nye Sprøjtehusse ikke eller i al Fald kun delvis bør medregnes.

Man afgav Sagen til Erklæring af Kasse- og Regnskabsudvalget. (Se Mødet den 8. August.)

^{129/78.} I Overensstemmelse med Kasernebygningsudvalgets Erklæring over 2. Generalkommando-Intendanturs i Mødet den 13. f. M. fremlagte Skrivelse af 11. f. M. angaaende Kloakanlægget fra Rytteretablisementet og det militære Sygehus vedtog Byraadet at indgaa til Indenrigsministeriet med Forestilling om, at den paa det hidt nævnte Etablisement falvende Andel 2153 Kroner af de paagældende Udgifter paaføres Sygehusets Konto. (Se Mødet den 26. Septbr.)

^{130/78.} Paa Foranledning af Kasernebygningsudvalget vedtog Byraadet at andrage hos Indenrigsministeriet om Sammes Godkendelse af, at der paalægges det nye militære Sygehus Halvdelen af de til Anlæggelsen af Gaderne der omkring medgaaende Omkostninger. (Se Mødet den 13. f. M. og herefter Mødet den 26. Septbr.)

^{138/78.} I Anledning af det i Mødet den 20. f. M. til Erklæring forelagte Andragende fra en Del Bærtshusholdere her i Byen vedtog Byraadet at svare, at, skjønt man ikke troede, at der her i Byen var nogen særlig Trang til, at Bærtshuse i Almindelighed holdes aabne ud over Kl. 10, skulde man dog ikke bestemt modsætte

fig, at det indtil videre som en Prøve meddeles Tilladelse til at holde Bærtshusene aabne til Kl. 11 Aften. (Se Mødet den 22. Aog.)

^{141/78.} Da Byfogeden med Hensyn til det i forrige Møde fremlagte Andragende fra Proprietær Carl Sørensen havde udtalt, at der fra Politiets Side ikke fandtes noget at bemærke imod, at Kjørsel gennem den betræffende Smøge forhindres ved Anbringelsen af en Pæl midt i Indgangen, hvilken Anbringelse heller ikke skønnedes at være betænkelig i Ildebrandstilfælde, vedtog Byraadet at svare Andrageren, at det fra dets Side intet var til Hindrer for, at han lader anbringe en Stænte eller Pæl ved Smøgens Forbindelse med Østergade

^{153/78.} Fra Kasernebygningssubvalget forelaa Forslag til Anskaffelse (paa Kontoen for vedkommende Etablisement) af en Jernhave til 66 Kr. og en Støbestaalstrømle til 240 Kr. til Brug ved Vedligeholdelsen af de større grusede Strækninger paa Ridepladserne og Gaardene ved Rytterkaserne.

Man vedtog at udbede sig Erklæring fra Regimentschefen om, hvorvidt Anskaffelsen af disse Redskaber maatte være begrundet i noget Onske hos Militæretaten, og om der af denne maatte kunne assisteres ved Beskæffning ved Benyttelsen af Redskaberne paa Excerpladserne. (Se Mødet den 1. Aog.)

^{154/78.} Skolelærer J. Anderfen af Tranbjerg havde andraget paa, at et offentligt politisk Møde, som Grundlovs-Børne-Foreningens Kredsafdelinger i Aarhus Amts 2. og 3. Folketingskreds agte at afholde i Aarhus den 27. ds., maatte finde Sted paa „Ferdinands-Pladsen“ i Ris Skov.

Man vedtog at give den begjærte Tilladelse, ogfaa før saa tidt Benyttelsen af Talerstolen angaar.

^{155/78.} I Anledning af en fremkommen Forespørgsel vedtoges det at indrømme Fotograf Dresler, der agter at foretage en Tilbygning ud imod Aaen til hans i Jissergyde beliggende Ejendom, Genstand med Opsørelse af Stenholværk imod Aaen indtil Opsørelsen af Bolværket for Naboejendommen imod Vest.

^{156/78.} Fra en Del Beboere af Frederiksbjerg forelaa Andragende om, at Frederikshallé og Vanegaardsvejen maatte blive forsynet med 2 Række Gliser til Fodgængernes Beskæmmelighed.

Man vedtog at udbede sig Bejuddalgets Erklæring. (Se Mødet den 5. Septbr.)

^{158/78.} Fra Indenrigsministeriet var fremkommet Begjæring om de fornødne Oplysninger til Bestemmelsen af den Rjæbstaden for Aaret 1879 tilkommende Indvarteringsgodtgjørelse m. m.

Sagen blev overgivet til Foranstaltning af Indkvarteringskommissionen.

— I dette Møde behandlede endnu et Andragende om Fuldmyndighedsbevilling til en Handelsbetjent.

Mødet den 18. Juli.

I Borgmesterens Fraværelse paa en Rejse indtoges Forsædet af Rammerraad Esmann.

⁸³/₇₇. Fra Kasernebygningsudvalget forelaa Indstilling om Approbation paa det af Murmester Olaf Rye Nielsen ved den afholdte Licitation paa Opsførelsen af en Vagt- og Arrestbygning gjorde laveste Bud, 11,250 Kr.

Dernæst havde samme Udvalg fremsendt detaillerede Overslag, Tegninger, Konditioner m. v. vedkommende Oversergentsboligen for Fodfolket og andraget om Bemyndigelse til at lade Opsførelsen af denne Bygning udbyde i Entreprise ved Licitation.

Byraadet tog begge Udvalgets Indstillinger til Følge.

Endvidere fremlagdes i samme Sag en Kommunikation af en Skrivelse af 9. ds., hvori Indenrigsministeriet meddeler Oplysning om, paa hvilke Betingelser det af Byraadet i Genhold til Krigsministeriets Skrivelse af 29. Maj v. A. (se Mødet den 8. Juni) ansøgte Laan af Indkvarteringsfonden til Beløb 57,000 Kr. vil kunne erholdes.

Man vedtog herover at udbede sig Kasseudvalgets Erklæring. (Se Møderne den 11. d. M. og den 1. August.)

⁹/₇₈. I Doerensstemmelse med modtagne Erklæringer fra vedf. Udvalg besluttede man at tillægge den over Slagter Kaempfe's Loft førende Gade Navn af „Bülowsgade“ samt at lade Belysningsudvalget anbringe en Lygte i samme. (Se Mødet den 17. Januar.)

¹⁴⁹/₇₈. Med Hensyn til den i Mødet den 4. ds. behandlede Genstilling for Herredsfogeden i Ring Herred havde Bygnings- og Inventariudvalget foreslaaet, at der anstaffes 2 nye offentlige Badestue.

Man vedtog at anmode Udoalget om at fremkomme med Sagen paa ny ved næste Budgetbehandling.

¹⁶⁰/₇₈. Fra 3. Dragon-Regiment var fremkommet Udgiftsbudget for Rytterkasernen for Aaret 1878, hvilket overgaves til Erklæring af Indkvarteringskommissionen, der tillige anmodedes om at foranstalte det Kommunen tilhørende Kaserneinventarium brandforsikret.

¹⁶¹/₇₈. Fra Skomager P. D. Jørgensen med flere Beboere

af Klostergade var fremkommet Andragende om, at den ud for Jørgensen's Ejendom, Nr. 1 i Klostergade, værende offentlige Pumpe, maatte blive fjærnet.

Man vedtog at udbeide sig Vandværksudvalgets Erklæring.
(Se Mødet den 5. Septbr.)

— Desuden behandlede i dette Møde 1 Byggeandragende og 4 Udskrytningsfager og afgjordes endeligt 1 Andragende om Understøttelse til en Enke efter en tidligere Bestillingsmand i Kommunens Tjeneste.

Mødet den 1. August.

⁷⁶/₇₇. Fra Ligningskommissionen var modtaget en Klage fra Cand. E. Weis over den ham m. fl. Beboere i Landdistriktet for indværende Aar paaligende Kommuneskat. (Se Mødet den 6. Juni.)

Da det i Følge Landkommunallovens Bestemmelse er Amtsraadet, der har at ordne det med en Kjøbstad forbundne Landdistrikts kommunale Anliggender, deriblandt ogsaa Paaligningen af Kommunebidrag, maatte Byraadet anse sig inkompetent til at afgjøre denne Klage, men besluttede dog at oversende Amtsraadet Sagen. (Se Mødet den 5. Septbr.)

⁸³/₇₇. Efter Indstilling af Kasernebygningsudvalget approberede Byraadet det af Murmester Bendelbo ved den afholdte Licitation paa Opførelsen af en Dørfsergentsholig for Fodfolket gjorde laveste Bud, 47,500 Kr.

I samme Sag forelaa endvidere Indstilling fra Rasseudvalget om at modtage det af Indenrigsministeriet tilbudte Laan af Indføarteringsfondens Midler paa de af Ministeriet opstillede Betingelser.
(Se Møderne den 18. f. M. og den 12. Septbr.)

¹⁷²/₇₇. Efter at Rasse- og Regnskabsudvalget i Genhold til den i Mødet den 4. April stillede Opfordring havde udtalt sig for, at Midlerne til Tilvejebringelsen af et 4. Filter ved Vandværket burde tages af Laanet af 1874, besluttede man at udsætte Spørgsmaalet om Anskaffelsen af et saadant Filter til Afgjørelse under Budgetbehandlingen.

⁷⁴/₇₈. Efter Indstilling af Udvalget for en Omordning af Byens Borger- og Almueskolevæsen (se Mødet den 13. Juni) bevilgede Byraadet samme et Beløb af 50 Kroner, til dermed at lade Bygningsinspektøren foretage en Rejse til Kjøbenhavn for i Anledning af Udarbejdelsen af Planen til den nye Byfskole at gjøre sig bekendt

med de nyeste Forbedringer i de der opførte Stoler. (Se Mødet den 3. Oktober.)

^{78/78.} Paa Ræmnerens derom indgivne Forestilling approberede Byrådet samtlige ved Auktionen den 17 f. M. paa Leje af de Kommunen tilhørende Pladser ved Gaonen gjorde højeste Bud.

(Se Møderne den 11. og 25. April.)

^{102/78.} Som Svar paa den i Mødet den 11. f. M. besluttede Benvendelse var modtaget en Skrivelse af 19. f. M. fra 8. Dragonregiment, hvori det meddeles, at Regimentet meget ønsker, at der anskaffes en Jernharve og en Støbejernstrømle til Brug paa de grusede Strækninger af Rytteretablisementets Territorium, hvorhos Regimentet lover at afsikre Kommunen med Bespænding ved Redskabernes Benyttelse der.

I Genhold til denne Udtalelse vedtog man at anskaffe de omhandlede Redskaber.

^{160/78.} Af den Højstbefalende var fremsendt Modtagelsesforretningen for det nye Garnisonssygehus, i Anledning af hvilken man besluttede at beregne Rente for Juni og Juli Maaneder af det til Opførelsen af Bygningerne medgaaende Beløb, men derimod først Godtgjørelse af disse som Sygehus betragtede fra Dags Dato.

^{167/78.} Efter at det gamle Garnisonssygehus nu er forladt af Militæret, besluttede man at udbede sig Erklæring fra Udvalget for Bygninger og Inventar om, hvilken Anvendelse der kan gøres af sammes Bygninger. (Se Mødet den 29. ds.)

^{169/78.} Fra Murerlavets Sygeforening forelaa et Andragende, hvori der meddeles, at denne Forening, der har bestaaet i længere Tid og som for Tiden har 115 Medlemmer, der hoer ubrede et maanedligt Bidrag af 1 Kr., har besluttet at opløse sig paa Grund af pekuniære Vanskeligheder.

Da der imidlertid i Foreningen er 24 ældre Medlemmer, der alle ere over 50 Aar gamle og ikke kunne blive optagne i andre Sygeforeninger uden at erlægge et Indskud af 30 Kr., som de paa-gjældende Medlemmer ere ude af Stand til at betale, ansøger Foreningen Byrådet om, at dette vil lette disse Medlemmer Indtrædelsen i den herværende Sygekasse for Haandværkere og Fabrikarbejdere ved at betale Halvdelen af det forlangte Indskud af Kommunens Kasse.

Forinden man tog Beslutning om dette Andragende, vedtoges det at nedsætte et Udvalg, bestaaende af Borgmesteren, Krabberg og Hald, for at forsøge gennemført en Sammensmeltning af alle her i Byen bestaaende Sygeforeninger. (Se næste Møde.)

^{170/78.} Fra Byfogden forelaa Indstilling om Ansættelse af en

Betjent i Politiets Tjeneste i Stedet for Politibetjent Jøns, der har faaet Ansættelse andensteds.

Man besluttede at gjøre Indberetning til Krigsministeriet om at en saadan Post var ledig. (Se Mødet den 22. August.)

— Man forhandlede om, hvorvidt der skulde gives et eller flere af Byraadets Medlemmer Bemyndigelse til at møde og paa Kommunens Vegne afgive Stemme ved den til den 14. ds. indvarslede Generalforsamling af Aktionærer i Aarhus-Ryomgaard Jernbanen angaaende Forslaget om Banens Salg til Staten. Ved Afstemning blev Afgjørelsen heraf udsat til et senere Møde. (Se Mødet den 8. August.)

— Fra Ræmnerkontoret forelaa en Meddelelse om, hvilke Konti i indeværende Aars Regnskab der allerede ere blevne eller ere nær ved at blive oerfskredne.

— I dette Møde behandlede endnu et Andragende om Dispenstation fra Byggeloven og et Andragende om Indsødsret.

Mødet den 8. August.

^{40/77}. Fra Udvalget for en Omordning af de kirkelige Forhold (se Mødet den 11. April) forelaa Udkast til en Indstilling til Kirke- og Undervisningsministeriet, saa lydende:

„I Skrivelse af 11. April d. A. tilbød Byraadet sig, næst at andrage om den snarlige Afgjørelse af Spørgsmaalet om et tredje Sogn og en femte Præst her i Byen, at udtale, at man i en nærmere Fremtid vilde tillade sig at vende tilbage til Sagen om Bevilling af Midler til Opførelsen af den paatænkte nye Kirke for den i Kjøbstaden indlemmede Del af Landdistriktet fra Biby Sogn. Der er dertil saa meget større Opfordring i de øjeblikkelige Forhold, som Katholikerne her i Byen allerede have paabegyndt Opførelsen af en ny Kirke, hvortil mindst vil blive anvendt 100,000 Kr., en Kirke, som vil blive opført netop paa Grænsen af dette Distrikt, der efter vor Mening trænger til forøget geistligt Tilsyn.

Ministeriet var ikke saa heldigt ved Behandlingen af Finansloven for indeværende Aar at saa dets Forslag om en Bevilling paa 50,000 Kr. i saa Henseende gennemført. Vi tvivle ikke paa, at Ministeriet paa ny paa Udkastet til Finanslov for 1879—80 vil gjenoptage Forslaget, idet vi maa erklære det for umuligt at forvente, at hele Kapitalen til Anlægget af den projekterede

Kirkebygning, der mindst maa anslaaes til 70,000 Kr., kan tilvejebringes ved Sammenstøb af Private her i Byen, der allerede, som oplyst, maa foare 20 Dre pr. 100 Kr. Statteindtægt til de nuværende 2 Kirker. Byraadet ser sig heller ikke i Stand til at bebyrde Kommunen med Udgift i saa Henseende, i hvilken Henseende vi skulle tillade os at oplyse, at det i 1874 optagne større Laan alt er forbrugt til andre Djemed, og at Byen endog i den seneste Tid har været nødt til at optage et mindre Laan af 57,000 Kr. til Guldspørelse af de alt tidligere besluttede Foretagender. For dog at gjøre hvad der kan gjøres, have vi bemyndiget det nedsatte Udvalg til at søge tegnet hos Private, hvad de kunne og ville yde i det nævnte Djemed. Det er allerede i en Skrivelse fra det nedsatte Udvalg af 8. Oktober f. A. udtalt, at man vilde søge det ud over de 50,000 Kr. yderligere fornødne Bælsb paa ca. 20,000 Kr. tilvejebragt ved frivillige Bidrag; men for at stille Sagen noget heldigere ved dens Genoptagelse paa Udkastet til den nye Finanslov have vi tillige opfordret Udvalget til at fremskynde den private Tegning saa meget, at det betids, forhaabentlig i Oktober Maaned, kan indberettes til Deres Excellence, hvor meget der er sikret ad denne Vej.

Uagtet vi ikke tvivle paa Deres Excellences Interesse for den omhandlede Sag, tillade vi os dog at tilføje, at vi anse den for en Bælsbdsfag for vor By og Trosbekjendelse, og derfor at haabe, at ogsaa Rigsdagen vil imødekomme Andragendet om en Understøttelse, uden hvilken vi ikke tør nære nogen Forventning i nogen nær Fremtid om Opspørelsen af den saa nøbøendige Kirkebygning."

Man vedtog Udkastet, hvorefter samme strax blev forsynet med Underskrift.

^{94/78.} Fra Kasse- og Regnskabsudvalget forelaa Erklæring i Anledning af Møllebistiftets Protest mod Kommunens Beregning af sammes Andel i Brandvæfensudgifterne for Aarene 1878—80. (Se Mødet den 11. f. M.)

Man vedtog at foare Amtsrådet i Doerensstemmelse med Udvalgets Forslag, der gaar ud paa at fastholde Kommunens tidligere Standpunkt i denne Sag. (Se Mødet den 5. Septbr.)

^{169/78.} Fra det i forrige Uge nedsatte Udvalg forelaa Beretning om, at samme forgjæves havde bestræbt sig for at tiloejebbringe en Sammenstøbning af samtlige her i Byen bestaaende Sygeföreninger, hvorfor Byraadet vedtog af Kommunens Kasse at udrede et Bælsb

af 360 Kr. for at lette de i Andragendet fra Murernes Forening ommeldte 24 ældre Mureres Optagelse i Gaandværkernes og Fabrikarbejdernes Sygekasse. Beløbet paasæres Kontoen for uforudsete Udgifter. (Se Mødet den 29. f. M.)

¹⁷⁴/₇₈. Fra 17 forskellige Mælkeforhandlere forelaa et Andragende, hvori de, under Henviisning til, at der i Byens Blade havde været ført Klage over det Misforhold, der her i Byen finder Sted imellem Mælkepriserne og Smørpriserne, hvortil Bladene søge Aarsagen hos Forhandlerne, men som disse tro uden Grund, anholde om, at Byraadet, i Lighed med hvad der formenes at finde Sted i andre større Byer, vil træffe Foranstaltninger til at hindre, at Mælkeproducenterne eller Forhandlere tjære fra Hus til Hus og salbyde Mælken, saaledes at Affætningen henvises til visse bestemte Udsalgsteder eller Forhandlere.

Byraadet fandt ikke at kunne foretage noget i denne Sag, hvorom Andragerne ville være at underrette.

— Til at møde og afgive Stemme for Kommunens Attiebelsøes Bedkommende ved den til den 14. d.s. berammede Generalforsamling af Aktionærerne i Aarhus-Nyomgaard Jernbanefabrik valgtes Esmann, Mørk og Hald, saaledes, at Fuldmagten udsædtes til Esmann.

— Desuden behandlede i dette Møde et Andragende om en Kommunejords Overgang til en anden Lejer, 3 Udstykningsager, 2 Andragender om Indsødsret samt 1 Andragende om Henslæb med Betaling af refterende Bidrag til Montanavejens Istandfættelse, hvad man dog ikke fandt Anledning til at bevilge.

Mødet den 22. Avgust.

¹²³/₇₈. Paa Foranledning af Justitsministeriet havde Amtet under 14. d.s. æffet Byraadets Erklæring angaaende Pladsen for det nye Apothek, der skal oprettes her i Byen.

Man opfatte at tage Bestemmelse om denne Sag til næste Møde.

¹³³/₇₈. Efter at det i Mødet den 20. Juni fra nogle af de tilstødende Grundejere manglende Samtykke til den halve Udbredelse af de med Anlæggelsen af en Kloak i Frederiksgade paa Strækningen fra Østergade til Sønderallé forbundne Udgifter nu var tilvejebragt paa en nær, besluttede Byraadet al lade Kloaken anlægge paa de af

Andragerne nævnte Vilkaar og faaledes at Hovedledningen ifkun søres til Rigsbmand S. M. Holsts Port.

^{139/78.} I Anledning af det i Mødet den 11. f. M. forhandlede Andragende fra en Del Værtshusholdere her i Byen om at erholde Tilladelse til at have deres Beværtningslokaler aabne til Kl. 11. hele Aaret rundt havde Justitsministeriet i Skrivelse af 27. f. M. bemyndiget Amtet til at foretage den i saa Henseende fornødne Forandring i Rjøbstadens Politivedtægts § 63. Ved at meddele dette havde Amtet tillige fremsendt det paagjældende, af Samme udstedte Tillæg til Politivedtægten, der findes trykt i Tillægget.

^{170/78.} Fra Krigsministeriet var modtaget Underretning om, at den ved Politibetjent Jøns's Afgang ledig blevne Politibetjentpost var opslaaet vakant til Ansøgning af Hærens Underofficerer. (Se Mødet den 1. ds.)

^{177/78.} Fra Politimesteren var modtaget Meddelelse om, at Politibetjent P. Rasmussen var befordret til en anden Ansættelse, i hvilken Anledning det indstilledes, at den derved ledig blevne Plads blandt Politiets Betjente foreløbig bestrides af en af Politimesteren dertil antagen velfikket Mand.

Man opsatte at tage Bestemmelse i denne Sag, indtil der foreligger Oplysning om, hvilke Ansøgere der have meldt sig til den anden for Tiden ledig værende Politibetjentpost.

^{178/78.} Fra Politibetjent P. Rasmussen, der den 1. Septbr. udgaar af Politiets Styrke for at overtage en lignende Ansættelse i Kronborg vestre Vart, forelaa et Andragende, hvori han under Angivelse af, at det ved hans Ansættelse i Korpsen i sin Tid blev ham paalagt selv at anstaffe sig Uniform m. v., anholder om at maatte ved sin Afgang forblive i Besiddelse af sine Uniformsgjenstande, da han i sin nye Tjeneste selv skal forsyne sig med Uniform.

Politimesteren anbefalede Andragendet, i alt Fald for saa vidt angik de Gjenstande, hvoraf Andrageren allerede var i Besiddelse, og faaledes blev det bevilget af Byraadet, idet man ikke kunde gaa ind paa at udlvere Andrageren de Gjenstande, som han, hvis han var forbleven i Politiets Tjeneste, vilde have havt Krav paa den 1. Juli.

^{179/78.} Fra Opsyndsmanden ved Epidemilokalet, N. J. Tøjberg, var fremkommet Andragende om at erholde et Lønningstillæg paa Grund af, at den af ham forudsatte Fortjeneste ved Patienternes Bespisning aldeles har manglet siden 1876.

I Betragtning af hvad vedkommende Udvalg derover havde ptret kunde Andragendet ikke bevilges.

^{187/78.} Fra Grundejerne i Nygade forelaa Andragende om,

ved Byraadets Foranstaltning at fag Gaden forlænget til Frue Kirkeplads.

Sagen blev udfat til næste Møde. (Se Byraadsforbdl. for 1873 S. 18.)

— Til faste Burderingsmænd efter Loven af 19. Marts 1869 gjenvalgtes for et Tidrum af 3 Aar Murmestrene R. Nielsen, C. Lund og J. Jensen, Lømmestrene M. C. Andersen og S. W. Bang, Smedemestrene J. C. Jensen og H. J. Jensen, Jernstøber S. Frich, Bognmand C. Sijer, Forpagter Faurstgen og Rjebmand J. S. Lottrup og valgtes Lømmester J. Jensen Broue.

— Til Hegnshusmænd efter Loven af 6. Marts 1869 § 14 og tillige som Burderingsmænd efter Loven af 25. Marts 1872 gjenvalgtes for et Tidrum af 3 Aar Kammerraad Esmann og Rjebmand J. S. Lottrup samt valgtes Bognmand Dyhr; til Suppleant valgtes Rjebmand J. Ormslev.

— Til at afgive Botum om Kapitelstarten gjenvalgtes for 3 Aar Rjebmand J. Chr. Spliid.

— Til for Rjebstadens Bedkommende at tiltræde Sessjonen for 1879 valgtes Holm og Baumann.

— Foruden at Sygehusøkonomens Betaling for Patienters Bespisning blev bestemt for Juli Hjerdingaar, og at en Friplads i 2. Borgerdrengeskole bortgaves, behandlede endnu i dette Møde et Andragende om Estergivelse af Brændevinsafgift og 3 Andragender om Indfødsret.

Mødet den 29. August.

^{110/78.} Fra vedkommende Udvalg (se Mødet den 23. Maj) forelaa Betænkning over det senest fremkomne Projekt til Opførelsen af en Forbindelsesbro fra St. Klemens Torv til Søndergade.

Den endelige Beslutning blev opfat til næste Møde.

^{122/78.} Efter at et af Funch fremsat Forslag om, at det ny Apothek (se forrige Møde) skulde ligge hen imod den nordlige Del af Ryesgade eller ved Grænserne af den ny og den gamle By, var forfattet med 11 imod 5 Stemmer, vedtoges følgende Forslag af Mødet: „Byraadet maa, med Hensyn til de Grunde, som overhovedet have gjort det ønskeligt at faa et nyt Apothek anlagt her i Byen — nemlig at give Behoerne i det nye Kvarter Frederikshjerg let Adgang til Lægemidler, — udtale, at dette Formaal bliver uopfyldt i samme

Grad, som det ny Apothek rykkes ind efter til den gamle By og de tidligere Apotheker, og man anser derfor ikke Fysikus Weis's Forslag*) for formaalstjenligt, hvorimod man maa anse Banegaardsvejen og Omgivelserne af Jernbanestationspladsen for det nordligste, man bør gaa til." (Se Mødet den 26. Septbr.)

¹⁶⁷/₇₈. I Anledning af den i Mødet den 1. ds. stillede Forspørgsel var fra Udvalget for Bygninger og Inventar fremkommet en Erklæring, hvori Udvalget tilraader paa en nærmere angiven Maade at realisere det gamle GarnisonsSygehus's Grund og Bygninger.

Byraadet kunde dog ikke anse dette Forslag for betimeligt og anmodede derfor Udvalget om at overtage Ejendommens Bestyrelse og indtil videre at udleje den paa bedste Maade. (Jofr. Sag ²⁰⁴/₇₈ Mødet den 12. Septbr.)

¹⁶⁹/₇₈. Fra den forhenv. Bestyrelse for den nu opløste „Mureres Sygesforening“ forelaa en Skrivelse, hvori meddeles, at de 24 ældre Mureres Optagelse i Haandværkernes og Fabrikarbejvernes Sygekasse nu var fuldbjyrdet, om end paa noget anderledes Bilskaar, end tidligere forudsat, og udtales de Vedkommendes Tak for den Hjælp, Kommunen herved har ydet.

¹⁸⁷/₇₈. Med Hensyn til det i forrige Møde fremlagte Andragende om Nygades Forlængelse besluttes det at nedsætte et Udvalg til at lede de her hen hørende Forhandlinger, og valgtes hertil Borgmesteren, Holm og Knudsen.

¹⁸⁸/₇₈. Fra det staaende Udvalg for den danske Kjøbstadsforening var fremkommet Meddelelse om, at Foreningen afholder Møde i Odense i 1879, hvorhos Udvalget udtaler Ønske om, at Byraadet for sit Vedkommende vilde tiltræde den ved sidste Delegeret møde satte Beslutning, „at Udgifterne til disse Møder fremtidig afholdes af samtlige Kjøbstæder og Handelspladser, hvad enten disse lade sig repræsentere ved det enkelte Møde eller ikke“.

Man besluttede at svare, at Aarhus Byraad er villigt til fremtidig at bethage i de ommeldte Udgifter i Forhold til Indbyggerantallet, hvad enten Kommunen er repræsenteret paa det enkelte Møde eller ikke.

¹⁸⁹/₇₈. Fra Navigationslærer A. C. Møller forelaa et Andragende om, at det Tilskud, som Navigations-skolen plejer at erholde af Kommunens Kasse, ogsaa maa blive den tildelt for 1879, forhøjet

*) Fysikus Weis's Forslag gik ud paa, at Apotheket burde anlægges i den nordlige Del af Nysegade.

til 800 Kr., for at Stolen derved kan blive sat i Stand til at bære den Udgift, som Undervisningen i Maskinlære medfører.

Andragendet henvises til Budgetbehandlingen (under hvilken der blev bevilget Stolen et Tilskud af 600 Kroner).

^{191/78.} Fra Kjøbmand Chr. A. Bünger og Prokurator A. Langballe forelæse Andragende om at maatte faa den i deres til hinanden stående Lodder — Nr. 25 og 49 i Møllevangen — beliggende Grusgrav med tilhørende Vej, der tilsammen udgjøre henved 1 Lønde Land, til Kjøbs.

I Overensstemmelse med Markudvalgets Indstilling kunde Byraadet ikke indgaa paa Andragendet, da det ikke kunde anses for vist, at Graven var udtømt for Grus.

^{193/78.} Fra Gæstgiver N. Christensen forelæse et Andragende, hvori han under henvisning til, at han har kjøbt Steedet Nr. 12 paa Nagade, hvori der i en Række af Aar har været drevet Værtshusholdernæring, som nu ved Steedets Salg er ophørt, anholder om Byraadets Minde til, at han tager Borgerstab som Værtshusholder, da Brændevinsafgiften af Gæstgiveriet efter hans Nærings Omfang er ham en for trykkende Byrde.

Byraadet fandt ikke Anledning til at meddele den begjærte Tilbedelse.

— Til at tiltræde Sundhedskommissionen i den Stikkelse, den har faaet ved den under 13. ds. stadfæstede Sundhedsvedtægt, valgtes Lægerne Juul og Bünger.

— Endvidere behandlede i dette Møde et Andragende om Genstand med Betaling af et Vejbidrag, et Andragende om Leje af et Kommunen tilhørende Stykke Jord og en Bøværning fra en Skatteyder over, at der var pantet for den ham paalagte Kommunestat.

Mødet den 5. September.

^{27/77.} Fra Møllejer A. Weis var modtaget en Skrivelse af 3. ds., hvori bl. A. udtales, at det er kommet ham for Dre, at vedkommende Udvalg ikke finder de i sin Tid af Stadsingeniør Obel foretagne Boringer i „Mølleengen“ paalidelige og derfor agter at lade foretage nye Boringer til Undersøgelse af, om Terrænet egner sig til Bebyggelse, hvorfor han meddeler, at han ikke kan indrømme Udvalgets Berettigelse til at lade saadanne nye Boringer foretage og derfor heller ikke agter at taale, at de finde Steb. Skulde de nye Boringer derimod kun gaa ud paa at kontrollere de i sin Tid

foretagne ældre Boringer, vil han ikke modsætte sig, at Udvalget lader samme foretage.

Sagens videre Forhandling udfattes til næste Møde.

^{76/77}. Der forelaa en Skrivelse fra Amtet, hvorefter Amtsraadet ikke har kunnet foretage noget i Anledning af den af Cand. E. Weis indgivne og i Mødet den 1. f. M. fremlagte Skatteklage.
(Se næste Møde.)

^{89a/78}. Med Hensyn til den af Gartner Bannow indgivne Besværing over Nivellementsforholdene i Valdemarsgade besluttede Byraadet at svare, at, da det fremgaar af det af Stadsingeniøren nu optagne Nivellement, at Nivelleringen af den Del af Gaden, der støder til Søgade, er korrekt, maa den anden Side af Gaden, hvor Andragereis Ejendom ligger, rette sig derefter, hvorfor man ikke kan foretage videre i Anledning af Andragendet.

Det ligeledes i Mødet den 6. Juni ommeldte Andragende fra Beboerne af den nævnte Gade om Brolægning eller Chaufsering besluttede man at afgjøre under Budgetbehandlingen.

^{94/78}. Fra Amtet var modtaget en Skrivelse af 30. f. M., hvori meddeles, at Sagen om, hvilken Andel Mølledistriktet skal bære af Aarhus Kjøbstads Brandvæsensudgifter, har været forhandlet af Amtsraadet, der formente, at det maatte bero paa en Misforstaaelse, at Vidraget var foreslaaet fastsat for 3 Aar ad Gangen, hvorimod man antog, at det maa ske efter aarlig Opgjørelse og bestemmes efter Asurancesummerne, faaledes som de ere hvert Aars 1. April. Da Amtsraadet derhos efter Omstændighederne fandt det nødvendigt at lade Delegerede forhandle Sagen med Byraadet, havde man dertil valgt de samme Medlemmer, som tidligere have forhandlet om Aarhus Mølles Forhold, nemlig Stiftamtmanden, Godsejer Jagerslev og Savoærksejer Kjeldsen, idet man var gaaet ud fra, at Byraadet ogsaa paa sin Side vilde vælge Delegerede til at forhandle Sagen.
(Se Mødet den 8. f. M.)

Til at forhandle med Amtsraadets Delegerede i denne Anledning udvalgte Byraadet for sit Bedkommende Borgmesteren, Rier og Skooby. (Se Mødet den 26. Septbr.)

^{110/78}. I den fra forrige Møde udfatte Sag angaaende en Bro fra St. Clemens Torv til Søndergade fremlagde Mørk en Skrivelse af Dags Dato fra Hørr. J. Jensen Broue og J. C. Carstenfen, hvori der tilbydes at levere Broen med de af Stadsingeniøren paaapegede Forandringer og Brolægning paa Buffleplader for en Pris af 94,000 Kroner, deri indbefattede uforudfete Udgifter, lige-

som de ogsaa forbinde sig til at give Broen den samme Styrke som den præmiebelønnebe.

Man besluttede at udsætte Sagens videre Behandling til det kommende Aar.

¹⁴³ og ¹⁴⁴/₇₈. Med Hensyn til de i Mødet den 4. Juli fremlagte Andragender om Vandindlæg til forskellige Huse i Valdemarsgade havde Vandværksudvalget i Skrivelse af 28. f. M. oplyst, at Vandledningsrør for samtlige Andrageres Vedkommende nu vare indlagte, samt at Udvalget var betænkt paa at nedlægge en Rørledning ogsaa paa det manglende Stykke af Gaden, saaledes at denne kom til at forbinde Ledningerne i Valdemarsgade og Borupsgade med hinanden, naar Byraadet besluttede at lade Gaden Chaufere.

¹⁵⁶/₇₈. Af Vejudvalget var med Hensyn til det i Mødet den 11. Juli fremlagte Andragende angaaende Flisebelægning af Frederiks Allé og Banegaardsvejen under 14. f. M. oplyst, at, medens Fyldeingen af Grøften ved Alléens vestlige Side i sin Tid efter meddelt Tilladelse af Amtsrådet var færdig ved Byrådets Foranstaltning. (Se Sagen ⁵⁸/₇₃ i Byrådsforh. for 1873 S. 69), havde der derimod ikke fundet Forhandlinger Sted med Amtsrådet angaaende Lægning af Fliser, hverken i Alléen eller paa Banegaardsvejen. Man havde dernæst udbedt sig Erklæring fra Amtsrådet, der under 2. ds. havde svaret, at det ikke fandt Anledning til at bekoste de omhandlede Fliserækker, men at det intet havde at erindre imod, at det skete uden Befordring for Amtsrepartitionsfonden og efter Byrådens Anvisning.

Man vedtog at anmode Brolægningsudvalget om efter Konference med Vejinspektøren at fremkomme med Overlag over den eventuelle Udgift. (Se Mødet den 26. ds.)

¹⁶⁰/₇₈. I Overensstemmelse med den af Vandværksudvalget afgivne Erklæring over Skomager Jørgsens m. Fleres i Mødet den 18de Juli fremlagte Andragende fandt Byraadet ikke Anledning til at fjerne den ud for Ejendommen Nr. 1 i Klostergade værende offentlige Pumpe; men da det nuværende Pumperedskab er gammelt og Forholdene i deres nuværende Skikkelse i flere Henseender til Besvær for de Omboende, besluttede man at ombytte det med en ny, frostsri Jernpumpe, hvortil bevilgedes 110 Kroner.

¹⁹⁵/₇₈. Fra Kjøbmand M. Lazarus var modtaget en Skrivelse, hvori han paa det mosaiske Trossamfunds Begne andrager om Tilladelse til at indtage Jord fra Frederiks Allé til en 3 Alléns Gang i den sydlige Ende af Samfundets Kirkegaard. Denne forsynes for Tiden med et nyt Gitter og savner meget en saadan Gang, idet Gravstederne ligge lige op til Plankeværket.

Man vedtog at udbeke sig Forfijnnelsesudvalgets Erklæring. (Se Mødet den 12. ds.)

^{196/78.} Fra Enken efter den i Aaret 1876 afdøde Brandinspektør, Snedkermester Chr. Theilgaard var modtaget et Andragende om en aarlig Understøttelse af Kommunens Kasse. Hun støtter sit Andragende paa, at hun er 67 Aar gammel og blottet for alle Subsistensmidler, samt henviser forøvrigt til hendes afdøde Mand's 20-aarige Birtfomhed i Kommunens Tjeneste.

Man vedtog at foretage Sagen paa ny den 26. ds.

— Formanden meddelte, at Justitsministeriet havde stadfæstet det af Byraadet vedtagne Udkast til en Sundhedsvedtægt for Aarhus Kjøbstad og derom under 13. f. M. udfærdiget en Bekjendtgjørelse.

Denne er optagen i Tillægget. (Se Sagen ^{71/77}, der senest er foretagen i Mødet den 4. Juli.)

— Desuden foretoges i dette Møde 2 Udstykningsandragender.

Mødet den 12. September.

^{27/77.} Den videre Behandling af Mølleer Weis's Plan til „Mølleengen"s Bebyggelse (se forrige Møde) blev udfat, da Udvalget endnu ikke havde været i Stand til at afholde noget Møde til Fremme af Sagen. (Se næste Møde.)

^{76/77.} Fra samtlige Beboere af Landdistriktet forelaa Meddelelse om, at de have indgivet Klage til Amtsrådet angaaende det Landdistriktet paalagte Beløb til Kommunens Skole- og Fattigvæsen og fammes Fordeling. (Se Mødet den 5. ds.)

Man besluttede af Hensyn til Opkræningen og den eventuelle Udpantning at meddele Ræmneren fornøden Underretning herom. (Se Mødet den 28. Novbr.)

^{83/77.} Der fremlagdes en Kommunikation af en Skrivelse af 5. d. M., hvori Indenrigsministeriet approberer de til det indseudte Planer og Overslag til den ny Vagtbygning for Garnisonen.

Loges til Efterretning for Kasernebygningsudvalget. (Se Møderne den 1. Avg. og den 26. d. M.)

^{201/77.} Fra Amtet var modtaget Kommunikation af en Skrivelse af 6. ds., hvori Justitsministeriet meddeler, at det efter at have brevvekslet om Sagen med det kongelige Sundhedskollegium kan antage det af Byraadet gjorte Forslag til en Deling af Stadslegemebedet paa Betingelse af, at der af Kommunens Kasse udredes et yderligere Bidrag til Stadslægens Lønning, svarende til den For-

mindstelse i Indtægter, det nævnte Embede vil ikke derved, at i Følge Forslaget Sygeplejen for det underordnede Politipersonale, Behandlingen af de under offentlig Kur værende veneriske Syge samt Visitationen af de offentlige Fruentimmer skulle henlægges til Sygehuslægen.

Man vedtog i Anledning heraf at indhente Erklæring fra vedkommende Udvalg. (Se Mødet den 3. Oktbr.)

^{195/78.} I Overensstemmelse med den af Forskjønnelsesudvalget afgivne Erklæring tillod Byraadet, at den mosaiske Kirkegaard udbedes imod Syd i en Bredde af 1 Alen. (Se Mødet d. 5. ds.)

^{187/78.} Ved en Skrivelse af 6. ds. haade Sundhedskommissionen henledet Opmærksomheden paa, at Alsbets Regulering kun skrider langsomt frem, og at dets forskjellige Bredde giver Anledning til, at Mudder ophober sig paa flere Steder, hvad der navnlig ved Ravvande forarsager skadelige Uddunstninger. Vel paahviler Aaens Regulering de tilstødende private Grundejere; men da Kommissionen ikke tror, at den fornødne Samvirken af disse for Tiden vil kunne tilvejebringes, forespørger den, om Arbejdet ikke — i Sighed med hvad der er bestemt i Sundhedsordtgættens § 62 — kan udføres ved Kommunens Foranstaltning.

I Anledning heraf besluttede Byraadet i Henhold til Overenskomsten af 9. Juli 1877 at opfordre Havneudvalget til paa Budgettet for 1879 at optage det fornødne Beløb til Opførelsen af i det mindste en Del af Bolværterne paa Fistergades Side. Med Henvisning til Byraadsforhdl. for 1873 S. 70, 72, 94, 96, 109, 124, 136 og 143, for 1874 S. 11 og 61, for 1875 S. 24, 25, 66, 82 og 97, samt Tillægget S. 76, for 1876 S. 31 og 161 og for 1877 S. 48, 53 og 55, hvor der findes Referater af hvad der tidligere er passeret vedrørende Aaens Regulering og Indsnevring samt Opførelsen af Stenbolværk mod Fistergades Side, bemærkes endvidere, at den ommeldte Overenskomst af 9. Juli 1877, foruden hvad der er angivet i Byraads mødet den 12. f. M., tillige gik ud paa, at Opførelsen af Bolværket fra Fabrikant Stampes Ejendom til Fisterbroen skulde ske med Granit ved Havneudvalgets Foranstaltning og under Havningemesterens Ledelse, men for Byens Regning, saaledes at Ræmmerkassen skulde refundere Havnekassen dennes Udlæg inden en Frist, der nærmere forbeholdes Ministeriets Approbation, men foreløbig tænkes ansat til 5 Aar med $\frac{1}{5}$ Del aarlig. (Se Mødet den 28. Novbr.)

^{199/78.} Fra Sygehusudvalget forelaa Indstilling om en ekstra-

ordinær Bevilling for at bringe Sygehusets Latrinvæsen paa en med den ny Sundhedsvedtægt stemmende Fod.

Man vedtog at anmode Udvalget om at lade de foreslaede Arbejder udføre og at optage de dertil medgaaende Udgifter paa Budgettet for 1879. (Se dettes Udgiftskonto VII 2 b 3.)

²⁰⁰/₇₈. Fra samme Udvalg forelaa ligeledes Indstilling om en ekstraordinær Bevilling til en Udvidelse af Sygehusets Vaskerilokaler.

Sagen henvises til Afgjørelse under Budgetbehandlingen. (Ved Budgettet for 1879 er der i dette Øjemed bevilget 300 Kroner, se Udgiftskonto VII 2 b 2.)

²⁰⁴/₇₇. Efter at et af Stolebestyrer N. Høyer indgivet Andragende om at erholde Lejemaal paa det gamle Garnisonsygehus for en aarlig Leje af 600 Kroner og mod at Brugeren sørger for Bygningernes Vedligeholdelse var forkastet, vedtog Byraadet i Genhold til ligeledes foreliggende Andragende at udleje denne Bygning til St. Stefansforeningen foreløbig paa 1 Aar, fra Oktober Flyttedag d. 1. at regne, og derefter med $\frac{1}{2}$ Aars Opsigelse til en af de almindelige Flyttedage.

Man fastsatte dernæst Lejesummen til 400 Kroner aarlig, foruden at Foreningen besørger saavel Bygningernes indvendige som udvendige Vedligeholdelse. (Se Sagen ¹⁶⁷/₇₈ i Mødet den 29. f. M. og Mødet den 12. Decbr.)

²⁰⁵ og ²⁰⁶/₇₈. Fra Sundhedskommissionen var modtaget en Skrivelse af 9. f. M., hvori der gjøres opmærksom paa de uheldige Afløbsforhold, som findes ved en Del Steder i Grønnegade, idet Spildevandet fra disse gennem en Rendeften føres ned i Gartner L. Thomsens Have, hvor det efterhaanden synker i Jorden, hvisaarfag Kommissionen henstiller, at Afløbet bliver ført til Grønnegades Kloak. I Forbindelse hermed forelaa et Andragende fra Fabrikant J. E. Schmalfeld om at maatte føre en Rørledning fra Baggaarden til hans Ejendom Nr. 29 paa Vestergade til Kloakledningen i Møllestien, der er en Fortsættelse af Grønnegades Kloak. Over begge disse Forslag var modtaget Stadsingeniørens, gennem Vandløbsudvalget fremsendte Erklæring. Han tilraader at optage Afløbet fra de af Sundhedskommissionen nævnte Steder i Grønnegades Kloak; men da den paagældende Ledning allerede nu er af utilstrækkelige Dimensioner og en Del mangelfuld, finder han det nødvendigt, at den i sin Helhed omlægges og forsynes med glasfærede Rør af større Dimensioner. Udgifterne herved anslaaes til 2,000 Kroner, hvoraf Frue Hospital kan paaregnes at ville bidrage 400 Kroner (se Sagen

¹⁵²/₇₈ i Mødet den 4. Juli) og Fabrikant Schmalfeld, som Erstatning for den af ham ansøgte Tillæbelse, 100 Kroner.

Byraadet vedtog at henvise Sagen til Afgjærelse under Budgetbehandlingen (ved hvilken man besluttede at lade hele den nævnte Kloak omlægge i Aaret 1879, se Udgiftskonto VIII 3 d).

²⁰⁷/₇₈. Et af Forskønnelsesudvalget indgivet Forslag om Anbringelse af en ny Bro med Statit o. s. v. over Tilkjørflen til Sandgraven ved Knudrisbakke henvistes til Afgjærelse ved Budgetbehandlingen.

(Under denne bevilgedes her i dette Øjemed 400 Kroner, se Budgettet for 1879 under Udgiftspost XIV 4.)

²⁰⁸/₇₈. Et af Prins Ferdinands Tegnestole indgivet Andragende om Statstilskud til Understøttelse af dens Virksomhed vedtoges det at anbefale.

Mødet den 26. September.

²⁷/₇₇. Fra Møllejer A. Weis var i Anledning af den af ham indgione Plan til „Mølleengen“s Bebyggelse (se forrige Møde) modtaget tvende Løgeerklæringer, betræffende Sundhedstilstanden i Aarhus Mølle i de sidste 33 Aar.

Sagens videre Behandling blev udfat til næste Møde.

⁸³/₇₇. Der fremlagdes en Skrivelse af 22. ds. fra den Højstbefalende i Aarhus, hvori det meddeles Byraadet, at Lejen af det i den ny Bagt- og Arrestbygning projekterede Forhørslokale i Følge derom ført Brevvevling imellem Krigsministeriet og Indenrigsministeriet vil være at bære af Militæretaten paa den i Overenskomsten af 1873 foreskrevne Maade. (Se Møderne den 12. ds. og den 24. Oktober.)

²⁹⁴/₇₇. For det Udvalg, der i Byraadets Møde den 13. Decbr. f. A. blev nedfat til at forhandle om, hvad der kunde foretages til Rettelse af den da blandt Arbejdsklassen herskende Rød, afslagde Overlærer Kraiberg Beretning om, hvad der af samme i faa Henseende var foranstaltet, efter at Udvalget havde konstitueret sig som Komite ved Tillæbelse af Mænd blandt Byens Indvaanere. Han afleverede derhos til Byraadet Regnskab fra Komiteens Kassierer, Grosferer Broge, for de til samme indkomne frivillige Bidrag.

Byraadet tog Sagen til Efterretning.

⁹⁴/₇₈. Fra Amtet var modtaget Meddelelse om, hvad der i det den 21. ds. afholdte Møde af Byraadets og Amtsrådets Dele-

gerebe (se Mødet den 5. ds.) var vedtaget med Hensyn til Mølle-distriktets Bidrag til Rjøbstadens Brandvæsensudgifter.

Byraadet tiltraadte for sit Bedkommende den foreliggende Vedtagelse — der gaar ud paa, at det ommeldte Bidrag denne Gang fastsættes for et Aar, at den samlede Sum, der faalebes for 1878 skal fordeles mellem Rjøbstaden og Mølle-distriktet, ansættes til 2,450 Kroner, og at Fordelingen skal ske efter det Forhold, hvori Assurance-summen for Bygningerne i Distriktet staar til Assurance-summen for Bygningerne i Rjøbstaden — dog at man forbeholdt sig, at denne Overenskomst ikke skal præjudicere hvad Landdistriktet fremtidig skal betale som sit Bidrag til Kommunens Skole- og Fattigvæsen. Derhos vedtog man at erhverve Approbation paa, at i Brandvedtægtens § 11 Brandinspektørens aarlige Løn fastsættes til 1,200 Kroner i Stedet for som nu 600 Kroner. (Se Mødet den 28. Novbr.)

¹²³/₇₈. Med Hensyn til Bestemmelsen af Pladsen, hvor det ny Apothek skal ligge (se Mødet den 29. f. M.), havde Amtet ønsket sig meddelt et Situationskort over den paagjældende Del af Byen.

Man besluttede at tilstille Samme et af Stadsingeniøren til den Ende udarbejdet og i Mødet fremlagt Kort.

¹²⁹ og ¹³⁰/₇₈. Der fremlagdes en gennem Amtet modtagen Skrivelse af 19. ds., hvorved Indenrigsministeriet meddeler Samtykke til, at henholdsvis 2,153 Kroner og 2,330 Kroner paaføres Garnisons-hjugehusets Konto til de feneft i Mødet den 11. Juli omhandlede Kloak- og Gadeanlæg, dog at den approberede Overlagssum af 109,061 Kroner ikke derved overstrides.

¹⁵⁶/₇₈. I Anledning af det feneft i Mødet den 5. ds. behandlede Andragende vedtoges det i Overensstemmelse med Brolægningsudvalgets foreliggende Indstilling at lade Gangstien langs Frederiksallé paa Strækningen fra Frederiksport til Vanegaardsvejen chausfere med Murstensskjærver og forsyne med Kendersten, hvilket Arbejde efter Stadsingeniørens Overlag vil medføre en Bekostning af 1,050 Kr. Med Hensyn derimod til Forbedringen af Gangstien paa Vanegaardsvejen fandt Byraadet ikke for Tiden Anledning til at lade noget foretage.

Rasfe- og Regnskabsudvalget anmodes derhos om at tage under Overvejelse, paa hvilken Konto det fornævnte Beløb vil være at opføre.

¹⁹⁶/₇₈. I Genhold til det af Brandinspektør Theilgaards Enke indgivne og i Mødet den 5. ds. fremlagte Andragende tilstod By-

raadet hende en Understøttelse af 25 Kroner for hvert af de første 4 Fjerdingaar, fra den 1. Oktbr. d. A. at regne.

^{209/78.} Paa Hensætning af Kommunebogholderen, der havde modtaget Indtægtsordrer for de Beløb, som skulle refunderes Kommunen for Brolægningen af Korsgade, Olsens Gade og Knudrigsgade, indrømmede Byraadet de vedkommende Grundejere Hensætning i 5 Aar med Betalingen, saaledes at Beløbet erlægges med $\frac{1}{10}$ Del i hver af disse 5 Aars 2 Terminer, og at det til enhver Tid skyldige Restbeløb forrentes med 4 % aarlig, hvilken Rente dog forhøjes til 5 % p. a. for de Beløb, der ikke prompte betales ved Aafkrævningen.

En lignende Indrømmelse vedtog Byraadet dernæst at lade gjælde med Hensyn til de Beløb, der skulle refunderes Kommunen for Brolægningen af Jordbrovejen, Badevejen og den Del af Grønlands-gade, der gaar fra Badevejen til Viadukten, hvilke Strækninger alle bleve brolagte forrige Aar.

^{210/78.} Gjennem Udvalget for Vandløb var fra Stadsingeniøren modtaget en Erklæring over Kloakernes nuværende Tilstand og Forslag til Afhjælpning af de tilstedeværende Mangler. Disse Mangler, der ikke kunne hidrøre fra en for ringe Bidde af Rørledningerne, men snarest maa antages at grunde sig paa Aflejringen af de Slimede og faste Bestanddele, som Spildevandet fører med sig, ville efter Stadsingeniørens og Udvalgets Mening kunne hæves ved stadigere Tilsyn og hyppigere Rensning, hvorfor der foreslaas at antage en Mand til jævnlig at efterse og renholde samtlige Ledninger og Slamfister.

Byraadet indgik paa Forslaget, idet man vedtog foreløbig at anvende et Beløb af indtil 200 Kroner i dette Øjemed og anmode de Vandløbsudvalget om at drage Omsorg for Sagens endelige Ordning efter at have konfereret derom med Politimesteren.

^{212/78.} Med Brolægningsudvalgets Erklæring forelaa fra en Del Grundejere og Beboere i Møllestien et Andragende om, at Gaden maatte blive ombrolagt og en Lygte anbragt i den.

Man vedtog at lade Gaden strax forsyne med en Lygte, men ellers at henvise Andragendet til Afgjørelse under Budgetbehandlingen.

^{213/78.} Fra Sundhedskommissionen var modtaget Hensætning om at tilvejebringe et bedre Afløb for en Del Ejendomme i Dynstarken og Midderstræde.

Man vedtog at udbede sig Vandløbsudvalgets Erklæring.

— Endnu behandlede i dette Møde et Udstyfningsandragende.

Medet den 3. Oktober.

^{21/77}. Fra Udvalget angaaende Mølleer Weis's Plan til Mølleengens Bebyggelse (se forrige Møde) forelaa en Erklæring, saa lydende:

„I Anledning af en fra Mølleer Weis til Byraadet fremsat Begjæring om Approbation paa Bebyggelse af Matr. Nr. 7 b (Mølleengen) i Aarhus har Byraadet med Hensyn til, at der, ogsaa efter at Sundhedskollegiets Betænkning om Sagen var indhentet, fremdeles næredes meget stærke Tvivl om Tilraadeligheden af at meddele den attraaede Approbation, udnævnt Undertegnede til som Udvalg at foranstalte nærmere Underfølgelse og afgive yderligere Betænkning.

Udvalget skal da herved tillade sig at meddele:

Hovedspørgsmaalene maa efter vor Formening i denne Sag blive:

hvorvidt Grunden i den nævnte Mølleeng er af saadan Befæstethed, at den i hygiejnisk og andre Henseender kan anses for tjenlig til derpaa at opføre gode, funde og solide Boliger i samlede Gadeanlæg, der altsaa vilde komme til at udgjøre et Kvarter af Byen;

og, i Tilfælde af at dette besvares bekræftende, hvilke Betingelser der fra det Offentliges Side maatte være at stille for Grundens Udlægning til Gade og Bebyggelse.

Det vil være Byraadet bekendt, at indtil den for 4 Aar siden trufne Ordning om Vandmøllens Nedlæggelse var hele det her omhandlede Terræn, ved Opstemning af Mølleaaen, overskylt af en betydelig Vandmasse fra Efteraaret til hvert Aars 1. Maj. Formodningen maa selvfølgelig være for, at her findes en blød, fugtig og med Hensyn til Jordbundsbeskaffenhed uheldig Grund.

Dette har Udvalget saa meget mere haft Grund til at formode, som det er kommet til dets Kundskab, at en af en teknisk Mand foretagen tilfældig Boring paa et Sted i det Terræn, som attraas bebygget, har givet et højt utilfredsstillende Resultat. Vedkommende Tekniker fandt nemlig efter privat Meddelelse, men med hans egne skriftlige Ord „12½ Fod blød Bund, som intet fornuftigt Menneffe vil bygge Hus paa; i denne Dybde bliver Bunden fastere, uden at jeg dog med Spidsboret kunde komme til Erkjendelse af, om det var Ler eller Sand; jeg tror det første“.

At tidligere Undersøgelser er Sagen vel bilagt med et Kort over nogle Boringer, foretagne den 28.—31. Marts f. A. af daværende Stadsingeniør Obel; men det er urigtigt, naar Møllejeer Weis for Byraadet ved en nylig fremlagt Skrivelse har angivet, at denne Undersøgelse er foretagen efter Byraadets Foranstaltning, og altsaa af Hr. Obel som Stadsingeniør; tværtimod fremgaar det udtrykkelig af Hr. Obels Sagen vedlagte Skrivelse af 31. Marts 1877 til Hr. Møllejeer Weis, at disse Boringer ere „foretagne efter Deres (Hr. Weis's) behagelige Anmodning“ og sælgelig at betragte som et privat Arbejde, hvilket Raadet hvoften havde givet fornøden Instrux til eller med Hensyn til Omfang haft nogen Indflydelse paa, saa lidt som Jordbundsprøver, saa vidt vides, ere fremkomne.

Da det nu netop alligevel af de nævnte Hr. Obels Boringer fremgaar, at han paa flere Steder har fundet høist tvivlsomme Forhold, saasom „8 Fod Kvægsand over 2 Fod Strandgrus“, „12 Fod Kvægsand under 3 Fod Sandmuld“, „6 Fod Dynd under 2 Fod Sandmuld“; da det overhovedet er tvivlsomt, om hvad der benævnes „Sandmuld“, nemlig Engens øverste tynde, 1 à 2 Fods Lag, i hvilket Vegetationen findes, er andet end halvt omsformet delvis Mudder, der i hvert Fald burde undersøges nærmere, og endelig da der ikke af Hr. Obel er foretaget paa langt nær saa mange Boringer, at man kan bedømme, hvor vidt de uheldige Bunderforhold strække sig, — saa ansaa Udvalget det for en uomgængelig Nødvendighed at lade foretage en mere omfattende Undersøgelse af Bunden ved Kommunens nuværende Inge-niører som saadanne, nemlig Stadsingeniøren og Havneingeniøren i Forening. Som det vil erindres, er det nemlig begge disse Teknikere ved deres Instrux paalagt, naar forlanges, at udføre saadanne Arbejder i Forening, for at saa meget større Ansvarlighed og Paalidelighed kan opnaas.

Udvalget tilfrev sælgelig Stadsingeniøren, Sletting, og Havneingeniøren, Hornemann, det vedlagte Brev af 31. August, og disse tilmeldte medundertegnede Mærk, at de den 5. September agtede at foretage den begjærte Undersøgelse.

Den nævnte Dag mødte de Nævnte tillige med medundertegnede J. Kjær paa Aastedet, men erfarede da ved Hr. Cand. E. Weis jun., at Hr. Møllejeer A. Weis nægtede Tilladelse til at foretage nogen Undersøgelse, der gif

ud over at prøve netop de samme Boresteder, som Obels Kort udviste. Den samme Indsigelse havde Hr. Weis, os dengang uafoidende, sendt til Byraadet, og uagtet det forestilledes Vedkommende, at det heroede paa en Misforstaaelse, naar Hr. Obels tidligere Undersøgelse blev udgivet for at være en efter Byraadets Begjæring foretagen Stadsingeniørvirksomhed, samt at det ikke var for at revidere denne, men tværtimod for at foretage en selvstændig Prøvelse af Sagen, at man var mødt, blev det fastholdt, at en saadan ikke tilloides, og Hr. C. Weis erklærede paa Forespørgsel, at en videre Henvendelse i saa Henseende til Faderen vilde være unyttig.

Udvalget har saaledes set sig affkaaren fra at lade foretage den Undersøgelse, som maatte være det første Grundlag for Sagens egentlige Bedømmelse.

Da vi derhos end ikke ere bleone bekendte med den Erklæring, som af Hyffus er afgiven, saa have vi ikke set os i Stand til at faa de bestaaende Tvivl om Bundens gode Bestaffenhed hævede.

Som det vil være Byraadet bekendt, har den paa Mølleengen opførte Museumsbygning ikke afgivet noget fordelagtigt Vidnesbyrd om, at Mølleengen egner sig til Bebyggelse, idet denne Bygning er sunken i Bunden i temmelig betydelig Grad, og Kjælderens tildels har maattet fyldes til og ikke oist sig tjenlig til Opbevaringssted.

Naar man endelig ser paa Grundens Situation i Forhold til de øvrige Bydele, da er det vel saa, at den som en Aile gaar ind imellem de sydlige og vestlige Udvidelser, som vor By er undergaaet, men paa den anden Side skjønnes ikke rettere, end at et Gadeanlæg her kun vil komme i uheldig Forbindelse med Frederiksbjergkvarteret paa Grund af sidstnævntes betydelig højere Beliggenhed, og at sælgelig et Forbindelsesled imellem den sydlige og vestlige Del af Byen ikke bekvemt vil blive dannet ved Gadeanlæg over den lavtliggende Eng.

Endnu skulle vi tillade os at henlede Opmærksomheden paa, at Bandoftløbet fra Mølleengen ikke i nogen som helst Henseende er ordnet. De vedkommende Interesser i saa Henseende varetages her i Byen af et af Byraadet indsat særskilt Bandoftløbsudvalg; men det er en Selvsølge, at de Forstrifter, som med Hensyn hertil skulle gives af Udvalget, ikke paa de

fra Hr. Weis med Hr. Obeis Assistance hidtil frembragte Oplysninger kunne fremsættes, hvorfor ogsaa i denne Henseende Hr. Weis's Bægring ved Ingeniørens Undersøgelse er os usforklarlig.

Vi se os derfor paa Sagens nuværende Standpunkt kun i Stand til at indstille til Byraadet:

at den begjærede Approbation ikke gives.

Aarhus den 3. Oktbr. 1878.

J. M. Mørk.

G. J. Møller.

J. Rjar.

P. B. Stampe.

Rjar."

Da Byraadet samstemmede med Udvalget i, at det er nødvendigt at tilvejebringe nøjere Oplysninger om Grundens Bestaafenhed m. v., end der har foreligget for Sundhedskommissionen og Sundhedsskollegiet, men Ejeren ikke har villet tilstede den hertil sigtende Undersøgelse, blev den ansøgte Approbation paa Engens Bebyggelse nægtet.

^{201/77}. I Overensstemmelse med Udvalgets foreliggende Erklæring vedtog Byraadet at besvare Justitsministeriets i Mødet den 12. f. M. fremlagte Skrivelse af 9. f. M. angaaende Stads-lægeembedets Deling derhen, at, da den hidtilværende Stads-læge kun har besørget Sygeplejen for det underordnede Politipersonale i Følge en af ham med Kommunen i sin Tid privat truffen Overenskomst, — der slutteligen endog er bleven op sagt af Stads-lægen selv, hvorefter Lægetilsynet ved Politistyrken er flet efter frit Lægevalg af Politimesteren i hvert enkelt Tilfælde, — kunde man ikke for saa vidt gaa ind paa at yde Embedsgagen nogen Erstatning; hvad derimod angaar de to andre af Ministeriet berørte Funktioner, nemlig Behandlingen af oeneriske Syge paa Sygehuset og Tilsynet med offentlige Fruentimmer, vilde man, idet man forlod sit tidligere — til Stiftssyhus fremfatte — Tilbud om et yderligere Tilskud til Stads-lægegagen af 200 Kroner, være villig til at stadesløsholde Embedet for Indtægten heraf med en aarlig Sum af 350 Kroner, der paa det nærmeste sparede til den afgaaende Stads-læges Gjennemsnitsindtægt af disse Forretninger.

Overensstemmende hermed blev tilstrevet Amtet den 4. Oktober.

(Se Mødet den 14. Novbr.)

^{74/78}. Fra Udvalget for en Omordning af Byens Skolevæsen var fremkommet Tegninger og Overslag til den ny By skole paa Frederiksbjerg, som bleve henlagte i Skabet til næste Møde. (Se Mødet den 1. Avg.)

^{151/78}. Af Udvalget for en Forbedring af Forholdene omkring Hospitalet var under 1. ds. indstillet, at der indledes Forhandling

med Hospitalet om, at det ny Hegn mod Klostergade og Tangen opføres saaledes, at der bliver Plads til et Fortov, der anlægges og forsynes med Fliser paa Kommunens Betaling, hvorimod Grunden afgives uden Bederlag, og at der intet Hegn gjenopføres omkring den Strimmel Jord, der ligger mellem Frue Kirke langs Kirkeristen til Tangen, hvorimod Gyden udvides til mindst 10 Alen, samt omlægges og forsynes med Fortove paa Kommunens Betaling. Hvad der af denne Jordstrimmel ikke medgaar til Gydens Udvidelse forbliver Hospitalets Ejendom, men med fri Afgang for Publikum. Som Bederlag herfor frasælber Kommunen Betalingen af de 2000 Kr., som Hospitalet skal betale for Afstaaelsen af den Kommune tilhørende Kvægfold, hvorhos Kommunen endvidere paatager sig — foruden de oven for omhandlede Bro-lægningsarbejder — at planere, beplante og vedligeholde det Jordstykke, som forbliver uindhegnet. Udvalget udtaler sig derhos for det Ønskelige i, at Jordstykket imod Nord (Klostergade) ogsaa blev udlagt med Afgang for Publikum, men henstiller i ethvert Fald, at der virkes hen til, at Hegnet omkring denne Plads ikke opføres i større Højde, end at Udsigten til de smukke Bygninger og det foranliggende Havparti bevares uden fra. (Se Mødet den 4. Juli.)

Man vedtog at fremsende Udvalgets Indstilling som et Tilbud, der gjøres, til Hospitalet.

^{214/78}. Fra Indkvarteringskommissionen blev fremlagt Meddelelse om, at de af Kjøbmand S. M. Holst paa Frederiksgade lejede Kasernelokaler af Kommunen ere optagne til Fraflytning den 1. Januar 1879.

Toges til Efterretning.

^{215/78}. Efter Havneudvalgets Indstilling godkjendte Byraadet den af Udvalget med Entreprenøren for Opsørelsen af den ny (søndre) Havnemole trufne endelige Afregning.

^{216/78}. Formanden meddelte, at et trykt Forslag til Kommunens Budget for 1879 vilde blive omdelt til Medlemmerne inden næste Møde.

^{219/78}. Fra adskillige Grundejere i Nørsgade forelaa Andragende om at erholde Hensland i 10 i Stedet for i 5 Aar med Udredelse af deres Bro-lægningsafgift.

Sagen blev udsat til den 7. Novbr.

— Endvidere behandlede i dette Møde 2 Andragender om Dispensation fra Byggeloven og et Andragende om Eftergivelse af refterende Skolepenge.

Mødet den 10. Oktober.

⁷⁴/₇₈. Til at drøfte de tekniske Punkter m. v. i de i forrige Møde fremlagte Planer og Overflag til den nye Byfcole paa Frederiksberg valgtes Lange og Lund. (Se Mødet den 31. ds.)

— Til Skuemeester for Svendeprøver i Klejn- eller Grovsmedehaandværkerne valgtes Smedemeester H. P. Jensen i Stedet for afdøde Smedemeester Meisner.

²¹⁶/₇₈. Første Behandling af Kommunens Budget for 1879 foretoges og tilendebragtes. (Se Mødet den 17. ds.)

— Efter Indstilling af Politimesteren vedtog Byraadet at lade Politibetjent J. Schougaard oprykke i ældste Lønningsklasse for Politibetjente i den ved Politibetjent P. Rasmussens Afgang ledig bleve Plads.

²²²/₇₈. Fra Markdirektionen var modtaget følgende Forslag til Dræning af Byens Markjorder m. v.:

„I Henhold til et Markdirektionen tidligere af Byraadet overdraget Hverv, at fremkomme med Forslag og Plan til Dræning af de Aarhus Kommune tilhørende Marker, har man ved Stadsingeniøren ladet udfærdige Kort og Overflag til et saadant Arbejde.

Idet man herved skal tillade sig at fremsende Kortet med Overflag, skal man tillige henvise til, at en Dræning vil medføre en Beføstning af 95 Kr. 40 Øre pr. Tønde Land, hvilket

for Borregaardsvangen, Skovvangen, Galge-

bakken og Galgefaldet med $115\frac{1}{4}\frac{3}{8}\frac{2}{8}\frac{2}{8}$ Td. Ld.

vil andrage 11,059 Kr. 75 Øre,

for Møllevangen med.... $243\frac{6}{4}\frac{3}{8}\frac{4}{8}\frac{0}{8}$ Td. Ld. 23,225 — 40 —,

for Oldjorden med $115\frac{8}{4}\frac{7}{8}\frac{5}{8}\frac{0}{8}$ Td. Ld. 11,030 — 63 —,

tilsammen... $475\frac{1}{4}\frac{1}{8}\frac{6}{8}$ Td. Ld. = 45,315 Kr. 78 Øre.

I Forbindelse med denne Sag har Markdirektionen ladet den Kommunen tilhørende Trindsø Eng opmaale og undersøge af en kyndig Engvandingsemester, nemlig D. H. Frick. Efter en af ham affattet Plan vil denne Eng kunne planeres og overrisles samt forsynes med en saafaldet Ventilationsdræning for en Beføstning af 717 Kr. pr. Td. Land, hvilket for de $14\frac{1}{2}$ Td. Ld. vil andrage 10,396 Kr.

Fr. Fricks Plan med tilhørende Kort fremsendes ligeledes.

Bed saaledes at fremsende de omhandlede Dokumenter vil Markdirektionen dog ikke driste sig til at fremkomme med en direkte Indstilling om snarlig Fremme af disse betydelige og betydelige Arbejder, ihvorvel man selvfølgelig maa hævde, at Udsørelsen vilde være i høj Grad gavnlig for Markjorderne og Engen.

Men de mange andre store og betydelige Arbejder, som Kommunen nu lader udføre, samt i den allernærmeste Fremtid vil være tvungen til at lade udføre, ville efter vor Opfattelse af Forholdene i saa overvejende Udstrækning lægge Beslag paa de Pengemidler, som Kommunen kan disponere over, at det formentlig vil være betænkeligt nu eller i den allernærmeste Fremtid ogsaa at bebyrde Kommunens Finanser med den med Dræningen m. m. forbundne betydelige Udgiftspost, selv om de forhaanden værende billigere Konjunkturer noget kunde friste til Jværfættelsen.

Derhos maa Markdirektionen udtale som dens Formening, at Kommunens Jorder efter det nuværende Lejemaalets Udløb ville give omtrent samme Lejeindtægt, hvad enten Dræning udføres eller ikke. Salsald vil en mulig noget større Lejeindtægt ikke i nogen Maade komme til at staa i Forhold til de betydelige Beføstninger, som Dræningen medfører.

Det maa dog formentlig fastholdes, at Kommunen vil og maa lade de omhandlede Dræningsarbejder udføre, naar tilstrækkelige Midler dertil kunne have disponible, og det maa selvfølgelig ved fremtidig Bortleje af Jorderne iagttages, at Bestemmelserne i de ældre Konditioner for Bortleje, nemlig: at Lejerne forpligtes til uden Godtgjørelse at taale Dræningens Udsørelse, samt desuden tilsvare Kommunen 6 % Rente p. a. af de efter Markdirektionens Opgivende medgaaende Omkostninger til Dræningen, atter blive at optage i de nye Konditioner for Bortlejen.

Markdirektionen i Aarhus den 7. Oktbr. 1878.

L. Chr. Meulengracht. H. J. Müller. A. P. Dyhr.

Til

Byraadet i Aarhus."

Forlaget vedtoges ved 1ste Behandling. (Se Mødet den 7. Novbr.)

^{223/78}. Paa Andragende og efter Markudvalgets Indstilling tilstodes Slagtermester Ziegler en Erstatning af 75 Kroner for den

Skade, der i Aar er tilføjet Kornet paa den af ham lejede Lod, Nr. 16 ved Bennelyst, ved den nærliggende Kasernepladses Dræning.

Beløbet paaføres Kontoen for Fodfolksetablissementet.

²²⁴/₇₈. Efter Sygehusudvalgets Indstilling tillod Byraadet Filialforeningen for Syges og Saaredes Pleje at anbringe 2 Sygeplejerste-Elever til Oplærelse paa Sygehuset i et Aar fra den 1. næstkommende med de samme Begunstigelser, som Foreningen nyder for de to Elever, som for Tiden ere paa Sygehuset. (Se Sagen ¹⁵⁶/₇₇ i Mødet den 14. Juni f. A.)

²²⁶/₇₈. Fra Politimesteren forelaa Forslag om en Forandring i Vedtægten for Torvehandelen med Hensyn til Salget af Kjøb.

Sagens videre Behandling blev udsat til Mødet den 7. Novbr.

²⁸²/₇₈. Efter Andragende af Lærer N. D. Sørensen bevilgedes et Beløb af 200 Kroner som Tilskud til Udgivelsen af en „Aarhus Vejviser for 1879“.

— Endnu behandlede i dette Møde 2 Udstykningsandragender og et Andragende om Myndighedsbevilling.

Mødet den 17. Oktober.

²¹⁶/₇₈. 2den Behandling af Kommunens Budget for 1879 foretoges. (Se Mødet den 24. dss.)

— Endvidere foretoges et Andragende om Myndighedsbevilling.

Mødet den 24. Oktober.

⁸³/₇₇. Fra Indenrigsministeriet var gennem Amtet modtaget Meddelelse om, at det af Byraadet ansøgte Laan af Indkvarteringsfonden ved tgl. Resolution af 26. August var bevilget bl. A. paa Billaar, at Laanet ydes ved et Beløb af 63,000 Kroner i tgl. 4 % Statsobligationer, der efter Kursen omtrent svarer til en Sum af 57,000 Kroner kontant, hvorhos Ministeriet anmoder om, at Obligationen maa blive udsædiget i Overensstemmelse med et fremsendt Udkast.

Man besluttede at indhente Rasseudvalgets Erklæring.

(Se Mødet den 26. Septbr. og endvidere den 14. Novbr.)

²¹⁶/₇₈. 2den Behandling af Kommunens Budget for 1879 tilendebragtes.

Mødet den 31. Oktober.

^{238/72}. Fra Kirkeinspektionerne var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 18. f. M., hvorefter Ministeriet, der, gjort bekendt med Byraadets Beslutning i Mødet den 5. Novbr. 1874 (Byraadsforhbl. for f. A. Side 75), fremdeles henholder sig til sin Skrivelse af 1. September 1874 (Byraadsforhbl. for f. A. Side 70) og ikke finder den af Byraadet foreslaaede Redaktionsændring, hvorefter Arealet til den nye Kirkegaard overlades Kirkerne til Begravelsesplads, men ellers vedbliver at være Kommunens Ejendom, egnet til at bisfalbes, ønsker sig meddelt Oplysning, om Byraadet vedbliveude fastholder sit Standpunkt angaaende Billaarene for Udlæggelsen af den nye Kirkegaard.

Man besluttede at nedsætte et Udvalg til Overvejelse af Sagen, bestaaende af Borgmesteren, Mørk, Rjer, Esmann og Halb. (Se Mødet den 5. Decbr.)

^{261/77}. Af det i Mødet den 15. Novbr. d. A. nedsatte Udvalg til Forhandling om Fornøjelsen af Kontrakten om Byens Forsyning med Gas blev nu mundtlig afgivet en Beretning om Sagens nuværende Standpunkt.

Man opfordrede Udvalget til at forhandle videre med det danske Gaskompagni, navnlig for at opnaa billigere Priser, end der af dette var tilbudt. For Gas at levere til de private Forbrugere tilbydes 5 Kroner pr. 1000 Kubikfod, og ligeledes vil Udvalget have at foreslaa, at Kontrakten bliver paa 5 Aar samt derefter med $\frac{1}{2}$ Aars Opsigelsesfrist fra Kommunens Side.

^{74/78}. Den af Udvalget for en Omordning af Byens Borger- og Almuestolevæsen i Mødet den 3. ds. fremlagte Plan til den nye Bystole paa Frederiksbjerg blev vedtagen, som den foreligger med de af Lange og Lund foreslaaede Ændringer. Saa snart Planen er rentegnet og Overslagene forandrede i Overensstemmelse hermed, vil den være at indsende til Approbation af Kirke- og Undervisningsministeriet, hvis Samtykke ligeledes søges udvirket til, at Undervisningen for Piger i Haandgjerning gøres forpligtende for alle Skolens Elever. Endvidere vedtoges det at indhente Indenrigsministeriets Godkendelse af, at Udgiften afholdes af Kjøbefummerne for Byggegrundene i Ryesgade. (Se Mødet den 7. Novbr.)

— Havnendvalget forelagde Havnens Budget for 1879, som blev henlagt i Skabet til næste Møde.

Mødet den 7. November.

^{154/77.} Fra Amtet forelaa en Skrivelse, hvori Sagen angaaende Udarbejdelse af nye Panteregistre for Kjøbstaden forlanges gjenoptagen. (Se Byraadsforhbl. for 1877 Side 52 og 78.)

Man nedsatte et Udvalg, bestaaende af Knudsen, Mørk og Skovby.

^{74/78.} Fra Udvalget for en Omordning af Byens Borger- og Almuestolevæsen var fremkommet Forlangende om en Bevilling af 200 Kroner til Udarbejdelse af en Plan til Anbringelse af det Nærfste Varme- og Ventilationsapparat i den foreslaaede nye Byskole paa Frederiksbjerg.

Man bevilgede Udvalget det forlangte Beløb. (Se Mødet den 31. f. M. og endvidere Mødet den 28. ds.)

^{152/78.} Fra Indenrigsministeriet var gennem Amtet modtaget en Skrivelse af 18. f. M., hvori Ministeriet forlanger Oplysning om Kommunens Berettigelse til at affordre Aarhus Hospital en Andel af de Udgifter, der ville medgaa til den paatænkte Omlægning af Kloaken i Nygade, til hvilken Kloaf Byraadet i Mødet den 4. Juli har tilladt Hospitalet at føre en Spildevandsledning under Forudsætning af, at det udbreder Halvdelen af de til Kloakens Omlægning medgaaende Omkostninger.

Man anmodede Borgmesteren om i næste Møde at fremkomme med et Udkast til en Svarskrivelse.

^{217/78.} Fra Byfogeden og Ræmneren forelaa tvende Begjæringer om at blive forfynede med Kort over Byen.

Da man ikke er i Besiddelse af flere Kort end dem, som allerede ere i Brug, og i Betragtning af, at disse ved mange foregaaende Forandringer ere blevne meget ufuldstændige, besluttede man at anmode Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om at forhandle med en sagkyndig Mand om Udarbejdelse af et helt nyt Kort over Bygrunden og Markjorderne. (Se Mødet den 5. Decbr.)

^{219/78.} Det i Mødet den 3. f. M. fremlagte Andragende fra en Del Grundejere i Nørsgade om hyderligere Hensstand med Betalingen af deres Brolægningss afgift blev foretaget, men kunde ikke bevilges.

I Anledning af en under Sagen falden Ytring blev det vedtaget at anmode Ræmneren om at give de Skjæder, der fremkomme til Paategning af ham i Overensstemmelse med Pl. 12. Jan. 1820, Bemærkning i Henshold til Byvedtægtens § 42 om, hvor stor en Brolægningss afgift der mulig maatte hvile paa Ejendommen, og

hvilkens Genstand det var givet med dens Udrethelse. (Se Mødet den 19. Decbr.)

²²²/₇₈. Den fra Mødet den 10. Oktbr. udfatte Sag om Markførdernes Dræning forelaa tillige med en Skrivelse fra Markudvalget om Approbation paa Auktionskonditioner for Bortlejning af Kommuneens Jordlodder i 10 Aar fra den 1. Oktbr. 1880.

Begge Udvalgets Forslag vedtoges.

²²⁶/₇₈. Til at forhandle med Politimesteren om det af ham fremsatte Forslag til en Forandring i Torvevedtægten med Hensyn til Salget af Kjøb nedfattes et Udvalg, bestaaende af Mørk, Krudsen og Skovby.

²³¹/₇₈. Fra Kjøbmand Chr. A. Bünger forelaa Andragende om, at Byraadet vilde tillægge den forbi hans Lommerplads gaaende Gade (den nu saakaldte Hjortensgade) et Navn.

Sagen overgaves til Erklæring af Udvalget for Byens Udvalgte og Behyggelse. (Se Mødet den 5. Decbr.)

²³²/₇₈. Efter Andragende af en Del Beboere af Baldemarsgade og Borupsgade og i Overensstemmelse med Belysningsudvalgets Indstilling vedtog Byraadet at lade anbringe en offentlig Lygte paa Hjørnet af disse Gader.

²³⁴/₇₈. Paa Andragende og efter Vandværksudvalgets Indstilling meddeltes Rørlægger Gylling — Jægergaardsvejen Nr. 35 — Autorisation som Vandmester.

²³⁸/₇₈. 1ste Behandling af Havnens Budget for 1879 foretoges og tilendebragtes. (Se foregaaende og næste Møde.)

²⁴²/₇₈. Fra Mæglerfirmaet N. Jørgensen & Co. forelaa et Andragende til Indenrigsministeriet om, at Havneafgiften af gammelt Jern maa blive nedsat med Hensyn til et Parti brugte Jernbaneskiner, der agtes udsorte her fra Havnen.

I Overensstemmelse med Havneudvalgets Erklæring anbefalede man, at Havneafgiften paa Grund af Partiets Størrelse nedfattes til Halvdelen.

— Endvidere behandlede i dette Møde 3 Andragender om Akkumulation af Næringsveje og 4 Andragender om Eftergivelse af resterende Skatter og andre Afgifter til Kommunen.

Mødet den 14. November.

⁸³/₇₇. Paa Forslag af Kasseudvalget vedtoges det at indgaa til Finansministeriet med Foresøgelse om, at den i Udkastet til

Kommunens Obligation til Indtægteringsfonden for 63,000 Kroner optagne Betingelse, at Fonden erholder Panteret i den paagjældende Underofficersbolig, udgaar, men iøvrigt at vedtage Udstøt, som det foreligger. (Se Mødet den 24. f. M.)

^{201/77.} Angaaende Delingen af Stads-lægeembedet var fra Amtet under 9. ds. modtaget en Kommunitation af Justitsministeriets Skrivelse af 7. f. M., saa lydende:

„Paa Justitsministeriets efter Modtagelsen af den med Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 11. f. M. hertil indsendte Erklæring fra Aarhus Byraad, betræffende Delingen af Stads-lægeembedet sammesteds, derom allerunderdanigst nedlagte Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 4. d. M. allernaadigst at bifalde, at Lægeforholdene i Aarhus Rigsstad omordnes saaledes: at Stads-lægen fritages for de ham paahvilende Forretninger som Læge ved Aarhus Sygehus, ved Fattiggaardens Sygestue, samt for Behandlingen af veneriske Syge, der ere under offentlig Kur, og for Visitation af offentlige Fruentimmer; at der ved Aarhus Sygehus ansættes en af Kommunen lønnet færlig Læge, som bestiftes af Aarhus Byraad, dog at der forbeholdes Justitsministeriet Stadsfæstelsesret paa hans Bestiftelse; at Sygehus-lægen tillige overtager de øvrige oven for nævnte, Stads-lægen tidligere paahvilende Forretninger, med derfor at oppebære det bestemte Vederlag, samt at der, i Stedet for den Stads-lægen ved allerhøjeste Resolution af 9. Juni 1865 tillagte aarlige Løn af Sygehuset 400 Kroner, af Kommunens Kasse tillægges ham 850 Kroner om Aaret, og for Epidemihospitalet, som han vil have at forestaa, 60 Kroner aarlig og 2 Kroner daglig, saa længe der er Syge paa Hospitalet.

Hvilket herved tjenstligt meddeles til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjærelse for Aarhus Byraad.“

Man anmodede det tidligere nedfattede Udvalg om at udarbejde et Overflag over den Sygehus- og Politilægen tillagte Lønning samt en Overfagt over, hvilke Forretninger der henhøre under hans Embedsgjærring. (Se Mødet den 19. Decbr.)

^{123a/78.} Fra Amtet fremlagdes en Kommunitation af Justitsministeriets Skrivelse af 6. ds., hvorefter det ved tgl. Resolution af 26. f. M. er tilladt cand. pharm. Niels Bygom Krarup af Ribe-benhavn paa de i allerhøjeste Resolution af 27. Maj d. A. bestemte

Villaar at indrette og drive et nyt Apothek i Aarhus Kjøbstad i den Del af Byen, der ligger inden for Grænsen af Distriktet Frederiksbjerg. (Se Mødet den 26. Septbr. og endvidere den 5. Decbr.)

^{152/78}. I Genhold til Beslutningen i forrige Møde fremlagde Formanden Udkast til en Svarskrivelse til Indenrigsministeriet angaaende Kommunens Berettigelse til at affordre Hospitalet Andel af de til Omlægningen af Kloaken i Rygade medgaaede Udgifter.

Det meddeles heri, at Kommunen ikke anser sig pligtig til at tilvejebringe underjordiske Afløbskanaler, og at derfor Anlægget af saadanne i ethvert Tilfælde, hvor der ikke paa Grund af særlige, i en offentlig Interesse grundede Hensyn findes Anledning til at gjøre en Undtagelse, sker efter Overenskomst med de tilstødende private Grundejere, mod at disse paatage sig en Del (Halvdelen) af Udgiften. Kommunens Fordring paa at erholde denne Refusion er saaledes af kontraktmæssig Karakter, hvilket ogsaa er Tilfældet i den her foreliggende Sag, idet der kun er meddelt Hospitalet Tilladelse til at slutte sit Afløb til den nævnte Kloak paa Villaar, at det udræder Halvdelen af de med Omlægningen forbundne Omkostninger, der ene ere foranledigede af det derved bevirkede forsøgte Tilløb til Ledningen.

Man sluttede sig til Forslaget, som derfor forfynedes med Byraadets Underskrift.

^{238/78}. Den Behandling af Havnens Budget for 1879 foretoges, under hvilken man besluttede at anmode Havneudvalget om at overveje Spørgsmaalet om Anbringelse af et Gangspil paa den søndre Mole til Hjælp ved Indsejlingen under vanskelige Forhold.

^{239/78}. Fra Havneudvalget forelaa en Meddelelse om, at samme var villigt til at lade Havnen besørge den aarlige Oprensning i Aaen fra Slusebroen til Frederiksbro efter Bestemmelserne i Sundhedsvedtægtens § 12 mod at erholde det paa Konto X. 4. for 1878 budgettede Beløb af 300 Kroner og det paa samme Konto for 1879 bevilgede Beløb af 200 Kroner stillede til Raadighed til Arbejdets Udførelse.

Byraadet tiltraadte Havneudvalgets Forslag, idet man forventede, naar den første Oprensning var tilendebragt, at modtage Underretning om, hvad der i følgende Aar vilde være at bevilge i dette Hjem.

^{249/78}. Paa Forespørgsel af Fattigudvalget, om der strax skal søges Efterbevilling, naar Beløbet paa en Konto er forbrugt, eller om dette kan udsættes, til det ved Aarets Udgang viser sig, hvor

meget de forskjellige Konti ere overfærdne, vedtoges det at henvise til Byvedtægtens § 4, Lit. e, f og g.

^{250/78}. Fra Karen Petersen forelaa et med Sundhedskommissionens Anbefaling forsynet Andragende om, at et af samme i hendes Ejendom Nr. 21 i Møllestien paabudt nyt Latrinhus i Medfør af Sundhedsvedtægtens § 62 maatte blive opført ved offentlig Foranstaltning, da hun sidder i smaa Raar.

Byraadet forment, at Sundhedsvedtægtens § 62 ikke omfatter Foranstaltninger af denne Art, og kunde derfor ikke tage noget Hensyn til Andragendet.

— Paa Forslag af Fattigudvalget vedtog man at henlede Sundhedskommissionens Opmærksomhed paa, at Antallet af Fnat-tilfælde er i en foruroligende Stigen her i Byen.

— Endvidere behandlede i dette Møde 2 Andragender om Dispensation fra Byggeloven, et Andragende om Leje af en Kommunejord og en Klage angaaende Vandafløb.

Mødet den 28. November.

^{76/77}. Fra Amtet fremlagdes en Skrivelse af 25. ds., hvorefter den af Møllejer A. Weis i Forening med de øvrige Stattebydere i Møllebistriktet indgivne Skatteklage har været forelagt Amtsraadet i Mødet den 20. f. M., men Raadet ikke fandt Anledning til at forandre Statteansættelserne og intet Hensyn kunde tage til Klagen.

(Se Mødet den 12. Septbr.)

^{74/78}. Af Udvalget for en Omordning af Byens Borger- og Almueestolevæsen var indstillet, at Funderingsarbejderne m. v. til den nye Bysskole paa Frederiksbjerg paabegyndes allerede i Efteraaret, og at Udgifterne herved, 3300 Kroner, bevilges for indeværende Aar; men efter Udfaldet af den desangaaende opstaaede Forhandling tog Udvalget Forslaget tilbage. (Se Mødet den 31. f. M. og den 23. Januar 1879.)

^{94/78}. Fra Amtet var modtaget Kommunikation af en Skrivelse af 9. ds., hvori Justitsministeriet besvalder, at § 11 i Brandvedtægten af 7. Noobr. 1873 forandres saaledes, at Lønningen for Brandinspektøren, der nu er 600 Kroner aarlig, fastsættes til Halvdelen af den Løn, som den i Rigsstaden ansatte Bygnings- og Brandinspektør til enhver Tid oppebærer.

Ligeledes fremlagdes en Meddelelse fra Amtet om, at Amtsrådet i Mødet af 20. ds. for sit Vedkommende har tiltraadt Overenskomsten af 21. Septbr. d. A. angaaende Størrelsen af det Bidrag, Mølle-distriktet har at udrede til Kjøbstadens Brandvæsens-udgifter for indværende Aar. (Se Mødet den 26. Septbr.)

^{197/78.} Udvalget for Indføringen af Aaen paa Fistergades Side havde indberettet, at der var plejet Underhandlinger med samtlige Grundejere paa Strækningen fra Fabrikant P. V. Stampes Ejendom til Fisterbro om, at der paa deres Betøstning og isvrigt paa samme Vilkaar som de i de tidligere Tilfælde (med Fabrikterne Holm og Stampe) vedtagne opføres Stenbolværk i Aaen ud for deres Ejendomme. Disse Forhandlinger haue i Almindelighed ført til et heldigt Resultat, idet Grundejerne paa den større Halvdel af Strækningen ere villige til at yde deres Bidrag i Løbet af 5 Aar, medens andre have forlangt eller dog forbeholdt sig at ansøge om Hensstand i 10 Aar, og kun enkelte af de mindste Grundes Ejere have antydet, at de muligen maa gjøre Fordring paa en længere Betalingsstid; 4 Ejere have derhos forbeholdt sig ved Arbejdets Udsførelse at gjøre Paastand paa, at deres Ejendomme blive forsynede med en indbyggende Afgang til Aaen, der dog ligesom Opfyldningen bag ved Bolværket udsføres for de Paagjældendes egen Regning. (Se Mødet den 12. September.)

Man vedtog at anmode Havneudvalget om i Henshold til den tidligere trufne Overenskomst at paabegynde Bolværkets Anlæggelse til næste Aar, hvorhos man opfordrede Aa-udvalget til, foruden i det Hele at varetage Kommunens Interesser med Hensyn til de Refusioner, der ere paalagte Grundejerne, i sin Tid at fremkomme med Indstilling om Størrelsen af hvert enkelt Bidrag, Indbetalingsmaaden m. v.

^{251/78.} Ved Skrivelse af 20. ds. havde Rammerraad Møller i Ringkjøbing anmodet om, at det Bidrag, som Kommunen ved Byrådets Beslutning i Mødet den 11. Juni 1874 (se Byrådsforh. f. A. Side 49) har forpligtet sig til at udrede i 5 Aar til Silkeborg-Herning-Jernbanens Drift, maatte blive indbetalt for de 2 første Driftsaar med 1600 Kroner.

Forinden man anviste det forlangte Beløb, der angaar Tiden fra den 28. August 1877 til den 28. August 1879, ønskede man ved Forespørgsel hos Indenrigsministeriet at erkjendige sig om, hvor vidt der fra dette Side maatte være noget til Hinder for, at den forlangte Udbetaling finder Sted. (Denne Sag foretoges igjen i Mødet den 2. Januar 1879.)

²⁵²/₇₈. Af Skoleudvalget var i Genhold til et med Skolekommissionens Anbefaling forsynet Forslag fra Overlæreren ved Frikskolen indstillet, at der til forestaaende Nyaar oprettes 4 nye Forberedelsesklasser ved denne Skole, 2 for Drengene og 2 for Piger, at Lærerpersonalet som Følge heraf forøges med 1 Timelærer og 1 Timelærerinde, og at Lokale til disse Klasser søges tilvejebragt uden for Skolens Bygning.

Man vedtog Sagen ved 1ste Behandling. (Se Mødet den 5. Decbr.)

²⁵³/₇₈. Af Indtægteringskommissionen var fremsendt Forslag til Besvarelse af Revisionsantegnelserne til Indtægteringsregnskabet for 1. Halvaar 1878, som vedtoges, hvorefter Sagen vil oere at indsende til Indenrigsministeriet.

²⁵⁵/₇₈. Et fra Fattigudvalget fremkommet Forslag om, at der tilstaaes den konstituerede Sekretær og Regnskabsfører ved Fattigvæsenet, Exam. juris Hübner, et Lønningstillæg af 200 Kroner for indværende Halvaar, bleo vedtaget ved 1. Behandling. (Se Mødet den 5. Decbr.)

²⁵⁸/₇₈. „Arbejdshjemmet for dødstumme Piger“ i Kjøbenhavn havde under 19. ds. andraget om, at Byraadet vilde oprette en Friplads i Anstalten for Kommunens Regning.

Der nedfattes et Udvalg, bestaaende af Funch og Kraiberg, til at afgive Erklæring i Sagen. (Se Mødet den 12. Decbr.)

²⁵⁹/₇₈. Fra Kasse- og Regnskabsudvalget var fremkommet Forslag om en ny Instrux for Skatteopkræverne, der vedtoges overensstemmende med Indstillingen. Instruxen er optagen i Tillægget.

²⁶⁰/₇₈. Paa Indstilling af Forskjønnelsesudvalget bevilgede Byraadet — paa Kontoen for uforudfete Udgifter — et Beløb af 100 Kroner til Plantning af et Læbælte paa Ridebanen i Balde-
marsgade lige over for den projekterede Skolebygning.

— I dette Møde behandlede endvidere et Andragende om Leje af en Kommunejord, samt bortgaves nogle ledige Fripladser i Borger-skolerne.

Mødet den 5. December.

²³⁸/₇₂. Fra det i Mødet den 31. Oktbr. nedfatte Udvalg var fremkommet Forslag til en Svarskrivelse til Kirke- og Underoivningsministeriet angaaende Kommunens Vilkaar for Udlæggelsen af den nye Kirkegaard.

Byraadet vedtog Forslaget og underskrev en i Overensstemmelse hermed udsærdiget Skrivelse til Kirkeinspektionerne, som er saa lydende:

„*Marhus Byraad den 5. December 1878.*

Til

Formanden for de samlede Kirkeinspektioner i Marhus, Hr. Stiftsprovst Sørensen.

I Skrivelse af 22. Oktober d. A. har Deres Højærværdighed meddelt Byraadet Indholdet af en Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 18. Septbr. d. A., hvori Byraadet opfordres til at erklære sig over, hvorvidt samme endnu fastholder sit hidtilværende Standpunkt i Spørgsmaalet om Vilkaarene for Afgivelsen af den nye Kirkegaard. I den Anledning undlader Byraadet herved ikke at meddele Følgende:

Saa vidt skjønnes, er det af Kirke-Ministeriet og det af Byraadet hidtil i Sagen indtagne Standpunkt ikke længere fjernede fra hinanden, end at det formentlig tør antages, at Overensstemmelsen vil kunne fjernes. Ministeriet gaar i sin Skrivelse af 16. Septbr. 1874, der jo indeholder den væsentlige Motivering af Ministeriets Standpunkt, ud fra den Pietet, der skyldes de i en nærmere Fortid Afdødes Hvilested, og fra det Hensyn, der skyldes de Esterlevendes Følelser, og fastholder som Følge heraf enten, at de til Kirkegaard indtagne Arealer ikke maa benyttes til Bebyggelse eller lignende Anvendelse, eller i alt Fald, at den til den Tid højeste Regjerings-Autoritets Samtykke forbeholdes med Hensyn til den Benyttelse, der af Kommunen maatte gøres af de omhandlede Arealer. Byraadet fra sin Side anerkjender i fuldt Maal det af Ministeriet hævdede Pietets-Hensyn. En Bys Befolkning skifter ikke i den Grad, at ikke i alt Væsentligt de samme Slægter igjennem mange Løb vedligeholdes, og ligesom det derfor er Byens Slægter i de to til tre sidste Generationer, hvorom der handles, naar Talen er om den ældre Kirkegaard, saaledes vil det blive om den nulevende Slægts jordiske Rester, at Forhandlingen om den nye Kirkegaard vil dreje sig. At Byens egne Autoriteter skulde miskjende de Hensyn, der i saa Henseende skyldes de Afdøde eller de Esterlevende, tør dog ikke antages, og Byraadet vilde derfor trygt, hvis der ikke fra Ministeriets Side var rejst Betæneligheder, have overladt det til de i de kommende Tider værende kommunale Autoriteter at tage endelig Bestemmelse om

den Benyttelse, der senere skulde gjøres af den vedkommende Kirkegaardens Arealer.

Naar Ministeriet imidlertid ved Siden deraf for den til den Tid vedkommende højeste Regjerings-Autoritet har forbeholdt et Samtykke med Hensyn til den Benyttelse, der af Kommunen maatte gjøres af de omhandlede Arealer, da se vi som Følge af Foransørte ikke tilstrækkelig Nødvendighed for en saadan Reservation. Ministeriet synes imidlertid at fastholde denne, og Byraadet skulde fra sin Side ikke have noget imod at indgaa paa samme, naar blot den begrænses saaledes, som Hensynet til de i en nærmere Fortid Afbøde nødvendig stilles. Efter Ministeriets hidtilværende Standpunkt har det imidlertid hævdet vedkommende Regjerings-Autoritets Samtykke indtil evige Tider, saa at t. Ex. Byraadet, efter at Kirkegaarden var nedlagt, samtlige Autoriteters Samtykke dertil erhvervet, og 100 eller 200 Aar derefter vare hengaaede, ikke havde Ret til at foretage nogensomhelst Benyttelse af de omhandlede Arealer uden vedkommende højeste Regjerings-Autoritets Samtykke. Til et Forbehold i denne Udstrækning ser Byraadet ikke tilstrækkelig Grund, og særlig kan Byraadet ikke skjønne det motiveret ved Hensynet til de i en nærmere Fremtid Afbøde eller disses Efterladte. Vi se derfor ikke rettere, end at Forbeholdet maatte kunne begrænses i Retning af Tid, og have i saa Henseende forment, at vedkommende højeste Regjerings-Autoritets Samtykke kunde forbeholdes i de første 30 Aar, efter at Kirkegaardene ikke alene ere nedlagte med Hensyn til nye Begravelser, men fuldstændig opgivne med Hensyn til at vedligeholdes som Kirkegaarde, og at det saa efter disse 30 Aars Forløb udelukkende overlodes til Byraadets Afgjørelse, hvilken Benyttelse der skulde gjøres af Arealerne. Med Hensyn til Fastsættelsen af Arrækken til 30 Aar tillader Byraadet sig at henlede Opmærksomheden paa, at det i alt Fald her i Byen hidtil har været Stik, at der, efter at det sidste Lig har været nedsat paa en Kirkegaard, endnu er hengaaet en passende Arrække, forinden Kirkegaarden erklæredes for opgivet. Naar denne Arrække lægges til de 30 Aar, vilde formentlig ethvert Pietets-Hensyn være fyldestgjort, og i ethvert Tilfælde maa det da ikke lades ude af Betragtning, at samtlige Autoriteters — derunder ogsaa Kirke-Ministeriets — Samtykke var forbeholdt til Kirkegaardens Nedlæggelse, saa at ved Fastsættelsen af dette Tidspunkt ethvert muligt sømmeligt Hensyn kunde tages.

Som Følge af Foransførte tillade vi os derfor at foreslåa:

At samtlige Punkter i Inspektionernes Skrivelse til Byraadet af 20. Maj 1874 bibeholdes, særlig Bestemmelserne om, at vedkommende Kirkegaard ikke hjemfaldt til Kommunen, forinden de ere nedlagte som Kirkegaard, og vedkommende Autoriteter erklære dem opgivne som saadanne, dog at der i Bestemmelserne af 20. Maj 1874 gjøres den Begrænsning, at det efter Kirkegaardenes Nedlæggelse og Opgiven som Kirkegaard forbeholdes den til den Tid vedkommende højeste Regerings-Autoritet i et Tidsrum af 30 Aar efter Opgivelsen at give sit Samtykke med Hensyn til den Benyttelse, der af Kommunen maatte gjøres af de omhandlede Arealer. Efter de 30 Aars Forløb er Arealet hjemfaldet til Kommunen uden Forbehold."

^{123a}/₇₈. Fra Apotheker N. B. Krarup forelaa til Erklæring et Andragende om Tilladelse til at anlægge det nye Apothek paa den nordre Side af Banegaardsvejen.

I Genhold til sin tidligere tagne Beslutning (se Mødet den 29. Avg.) fandt Byraadet intet mod Bevilgelsen af Andragendet at erindre, hvorom det blev forsynet med Paategning.

²¹⁷/₇₈. Efter Indstilling af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse bifaldt Byraadet, at det overdroges til Landinspektør Honum mod en Betaling af i alt 650 Kr. at udarbejde et Kort over Bygrunden med dennes nærmeste Omgivelse af Markjorden, som f. Ex. Skovvejen, Kaserneerne, Vandværket m. v., og et Kort over den samlede Markjord paa Billaar, at Honum uden anden Godtgjærelse end den aarlige Betaling, der er ham indrømmet for at holde Byens Matrikul i Orden, stadig holder disse Kort i tidsvarende Stand med Hensyn til de Forandringer, der maatte foregaa ved nye Gadeanlæg m. v., samt paa Kortene anlægges Sundhedsgrænsen og hvilke andre Grænselinier Byraadet maatte forlange. Beløbet paaføres Konto XVIII 30 i Budgettet for 1879. (Se Mødet den 7de Novbr.)

²³¹/₇₈. Efter Forslag af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vedtoges det at lade den saakaldte Hjortensgade beholde denne Benævnelse som offentlig Navn.

²⁵²/₇₈. Ved 2. Behandling vedtoges Skoleudvalgets i forrige Møde fremsatte Forslag om Oprettelse af 4 nye Forberedelsesklasser ved Friskolen m. v.

Til dets Gjennemførelse bevilgedes det under Konto IV 4 i Budgettet for 1879 opførte Beløb af 2,500 Kroner, der ikke vil komme til Anvendelse efter sin oprindelige Bestemmelse.

^{255/78}. Det af Fattigudvalget i forrige Møde fremsatte Forslag om at give den konst. Sekretær og Regnskabsfører ved Fattigvæsenet et ekstraordinært Lønningstillæg paa 200 Kroner for indeværende Halvaar vedtoges ved 2. Behandling.

^{261/78}. Foranlediget ved flere, til Dels udenbys, Stiksbymynderes Henvendelse til Havneudvalget om at faa overladt Plads til Stiksbymynderi her i Byen, havde Udvalget forespurgt hos Byraadet, om dette vilde overlade et Stykke af den gamle Ridebane til saadant Brug.

Byraadet erklærede sig villigt til at udleje en Del af den gl. Ridebane i det nævnte Djemed og forøentede, at Havneudvalget — efter Udfaldet af Forhandlingerne med de paagjældende Andragere — vilde fremkomme med nærmere Forslag.

^{262/78}. Paa Forslag af Sygehusudvalget forhøjedes Konto VII. 2. g. i Budgettet for indeværende Aar med 2,300 Kroner.

^{263/78}. I Skrivelse af 25. f. M. havde Udvalget for Sygehuset næst at meddele, at Kommunens Tilskud til Sygehuset i de sidste 5 Aar i Gjennemsnit har været 4,285 Kroner 88 $\frac{1}{2}$ Øre aarlig; indstillet, at den i Regulativet (se Byraadsforh. for 1869, Tillægget Side 183) fastsatte Betaling forhøjes for en Patient af 1. Klasse fra 2 Kroner 35 Øre til 2 Kroner 60 Øre og for en Patient af 2. Klasse fra 1 Krone 35 Øre til 1 Krone 60 Øre daglig fra 1. April 1879.

(Ved Sagens Foretagelse oplyste Udvalget derhos, at Kommunens Tilskud til Sygehuset i den forløbne Tid har været: i 1871 1,200 Kroner 84 Øre, i 1872 2,986 Kroner 12 Øre, i 1873 3,019 Kroner 98 Øre, i 1874 3,039 Kroner 90 Øre, 1875 5,512 Kroner 5 Øre, i 1876 3,896 Kroner 63 Øre, i 1877 5,960 Kr. 88 Øre, hvorhos der for indeværende Aar kan paaregnes et Tilskud af omtrent 6,400 Kroner; at det betydelige og stigende Tilskud hidrører fra det større Patientantal, Brugen af megen kostbar Medicin, navnlig til Feberpatienter, omhyggeligere Pleje etc., samt at hver Patient i 1877 daglig kostede 48 Øre ud over den reglementerede Betaling og for Medicin alene 35 $\frac{1}{2}$ Øre.)

Sagen blev udsat til næste Møde.

^{264/78}. Igjennem Kasse- og Regnskabsudvalget forelaa et Forslag af Ræmneren om forandrede Tidsfrister for Opkrævningen af Byens Vandafgift.

Man overdrog til Kasse- og Regnskabsudvalget i Forening med Vandværksudvalget at foreskrive de fornødne Regler, saafremt der maatte findes Grund til at foretage Forandring i den bestaaende Ordning.

— Formanden for Udvalget for Affattelsen af Valglister fremlagde de kommunale Valglister for det kommende Aar.

— Endvidere behandlede i dette Møde tre andre Andragender om Estergivelse af resterende Skatter og andre Afgifter til Kommunen samt et Andragende fra en Husejer om Genstand med Refunderingen af Udgifter ved Vandindlæg i hans Ejendom.

Modet den 12. December.

— Fra Amtet forelaa Meddelelse om, at Hofjægermester J. J. Folsach til Wedelslund under 28. f. M. paa ny var beklædt til Formand for Afsløsningen af Jagtretten i Aarhus Amt for de næste 3 Aar.

— Til Voldgiftsmænd ved Afsløsningen af Jagtretten for de næste tre Aar valgtes Overretsfagsfører Rjer og Kammerraad Esmann.

— Fra Amtet var modtaget en Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 2. ds., hvorved det tillades, at det Beløb af 11,500 Kroner, som skal anvendes til Betaling af Kommunens Restgjæld til Spare- og Laanekassen i Aarhus, i Overensstemmelse med hvad der er vedtaget under Budgetbehandlingen maa udredes af Kjøbsummerne for bortsolgte Byggegrunde i Ryesgade.

^{177/77}. Fra Amtet var modtaget Fortegnelse over de ikke private Beje uden for Landevejenes Klasse her i Kommunen.

Man vedtog at lade Fortegnelsen, der er udsædiget i Overensstemmelse med den i Tillægget optagne og i Mødet den 10 Jan. ommeldte Liste bekjendtgjøre i Aarhus Stiftstidende. (Se Mødet den 10. Jan.)

^{136/78}. Fra Murer N. P. Peterfen var atter modtaget et Andragende, hvori han tilbyder at sælge Kommunen det i Mødet den 20. Juni omhandlede lille Areal paa Hjørnet af Jægergaardsvejen og Frederikszallé.

I Betragtning af Omstændighederne vedtog man at kjøbe Pladsen, naar den kan faas for en Pris af ikke over 300 Kroner.

(Sagen kom paa ny til Forhandling i Mødet den 9. Jan. 1879.)

^{204/78}. Af Udvalget for Bygninger og Inventar var fremsendt den med St. Stefansforeningen afsluttede Lejekontrakt om det gamle Garnisonsfygehus. (Se Mødet den 12. Septbr.)

Man vedtog at tilstille Ræmneren Kontrakten til Opbevaring blandt Byens Aktiver.

^{258/78}. Paa Forslag af det i Mødet den 28. f. M. nedsatte Udvalg besluttede man fra førstkommende Aaar at oprette en Friplads i „Arbejdshjemmet for døvstumme Piger“ i Kjøbenhavn, idet man i Genhold til Lovens § 12 forbeholdt sig selv at bortgive Pladsen, naar nogen dertil trængende Person maatte findes her i Kommunen. Det bemærkes, at den aarlige Udgift ved denne Foranstaltning beløber sig til 240 Kroner. (Se Mødet den 19. ds.)

^{263/78}. Byraadet vedtog det i forrige Møde fremsatte Forslag om en forhøjet Betaling for Patienter paa Sygehuset. Derhos anmodebde man det i Mødet den 17. Jan. i Sagen ^{221/78} nedsatte Udvalg om paa ny at indlede Forhandling om Ophævelse af Fællesskabet om Sygehuset samt om, at den foran vedtagne Forhøjelse ogsaa kommer til at gjælde for Patienterne fra Landet.

^{268/78}. Fra Byfogeden forelaa et Forslag om, at Bekjendtgjørelser om Udpantning for Skatter og andre kommunale Afgifter skal indrykkes i alle Byens tre Aoisfer.

Foranlediget heraf, besluttede man at anmode Kasse- og Regnskabsudvalget om at oeroeje, paa hvilken Raade Kommunen bedst og billigst kan faa sine Bekjendtgjørelser publicerede i Bladene, og at forhandle med de paagjældende Bladudgivere om Vilkaarene for Dptagelsen.

^{269/78}. Paa Andragende af „Aftenstolen for Arbejdere“ tilstodes samme et Beløb af 147 Kroner til Dækning af Skolens Understod ved dens Virkomhed i indeværende Vinter.

^{272/78}. Igjennem Fattigudvalget var modtaget et Andragende fra Cigarmager N. C. Grouleff om, at Kommunen vilde paatage sig hele Udgiften ved hans Søn Carl Grouleffs Ophold paa Fbiotanstalten. (Sfr. ^{5/76} i Byraadsforhbl. for 1876 Side 27.)

Man anmodebde Fattigudvalget om at tilvejebringe nogle nærmere Oplysninger.

^{304/77}. Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse havde tilstillet Byraadet den af vedkommende Ejer angaaende en Gangsti imellem Banegaardsøen og den gamle Kirkegaard udstedte Deklaration, der er omhandlet i Mødet den 31. Jan. og findes optagen i Tillægget.

Man vedtog at sende Deklarationen til Ræmneren til Opbevaring blandt Byens Aktiver, hvorhos man anmodebde Forstjonnelsesudvalget om at lade Stien gruse og anbringe 2 Laager ind mod Naboparcellerne. Tillige besluttede man at udtale for Kirkeinspektionerne Ønsket om, at der anbringes en Laage i Kirkegaardshjernet

ud til denne Stk, hvorigjennem der i det mindste til enkelte Tider kunde aabnes Udgang til Kirkegaarden.

— Endvidere behandlede i dette Møde et Udstykningsandragende, et Andragende om Eftergivelse af Brændevinsafgift og et Andragende om Kumulation af Næringsadkomster.

Mødet den 16. December.

^{273/78.} Fra Amtet forelaa Meddelelse om, at der ved aabent Brev af 13. ds. er udstrebet nyt almindeligt Valg til Folkethinget Fredagen den 3. Jan. 1879.

Man valgte Borgmesteren, C. Rjer, D. Langballe, Esmann, J. Rjer, Halb, Holm, Sejerfen, Müller og Baumann til Medlemmer af Valgbestyrelsen. (Se næste Møde.)

Mødet den 19. December.

^{201/77.} Efter Indstilling af Udvalget vedtoges det at opslaa Sygehus- og Politilægeembedet ledigt, samt hos Indenrigsministeriet at andrage om Samtykke til, at den ved denne Læges Ansættelse nødvendiggjorte Forandring i den kommunale Vedtægt foregaar.

(Se Mødet den 14. f. M. Sagen foretoges paa ny i Mødet den 2. Jan. 1879.)

^{219/78.} Fra 2 Grundejere i Nørsgade forelaa Andragende om Henstand med Erlæggelsen af Brolægningsafgiften i 10 i Stedet for i 5 Aar. Efter Brolægningsudvalgets Indstilling og i Overensstemmelse med Byraadets Afgjærelse af et lignende Andragende i Mødet den 7. Novbr. kunde man ikke gaa ind paa Andragendet.

^{258/78.} Fra Bestyrelsen for „Arbejdshjemmet for døvstumme Piger“ i Kjøbenhavn var modtaget en Skrivelse, hvori Bestyrelsen udtaler sin Tak for den i forrige Møde oprettede Friplads i Anstalten.

^{273/78.} Paa Andragende fritoges Halb for det paa ham i forrige Møde faldne Valg som Medlem af Valgbestyrelsen, hvorintod i hans Sted valgtes Christiansen.

^{274/78.} Fra 3. Dragonregiment var under 17. ds. modtaget en Skrivelse, hvorefter Krigsministeriet den 26. f. M. har approberet, at den aarlige Lejegodtgjørelse, der skal udredes for de to nye Ridebåner her i Byen, fastsættes til 1,538 Kroner og beregnes Kommunen til Indtægt fra den 1. Juli f. A. Forføjelsen mellem denne Sum

og den af Forplejningskorpsen under 14 April 1877 fastsatte Godtgjærelse (se Byraadsforhbl. for 1877 Side 36) hidrører fra Fejl i den tidligere Dpgjærelse, som nu ere rettede.

^{275/78.} Paa Brolægningsudvalgets derom gjorte Indstilling approberede Byraadet, at den Nendesten eller Grøft, der fra Strædder Kettelsens Ejendom i Nørreallé fører forbi Frue Sogns Præstebolig, erstattes af en 12" Rørledning og en Redløbsbrønd i Stjellet imellem Naboejendommene, saaledes at Ledningen føres hen til den Kloakbrønd, der findes for Enden af Præsteboligen, imod at Præsteembedet udreder Halvdelen af Udgiften, der er anslaaet til 190 Kroner. Derimod kunde Byraadet ikke gaa ind paa, at Præsteboligens Grænse mod Gaden reguleres paa den af Udvalget foreslaaede Maade, med mindre Præsteembedet uden Vederlag afstaar den dertil fornødne Grund af omtrent 86 □ Alen.

^{277/78.} Paa Indstilling af Fattigudvalget gaves Tillægsbevilling paa følgende Konti for i Aar, nemlig:

III. 2. g. (Syge, der indlægges paa Kommunens Hospital) med	Kr. 1,500
" " k. 1. (Plejebørns Underholdning og Opdragelse uden for Stiftelsen) med	" 900
" " " 2. (Huslejhjælp) med	" 5,700
" " " 3. (Forfællelige Pengeunderstøttelser) med....	" 5,000
" " 1. (Refusion til fremmede Kommuner) med....	" 3,000
" 3. d. (Sindssyge-Anstalterne) med.....	" 600
" " c. (Bøggildgaard og Flakkebjergs m. fl. Institutioner) med.....	" 200
" " d. (Idiotanstalten etc.) med.....	" 400

^{278/78.} I en Skrivelse af 17. ds. havde Inspektionen for Domkirken andraget om, at Taarnvægterposten maatte blive indbragen som nu formentlig overflødig.

Man vedtog at indhente Brandkommissionens Erklæring.

(Sagen forhandlede paa ny i Mødet d. 2. Jan. 1879.)

— I Anledning af Hds. kgl. Højhed Prinsesse Thyras Formælingshøjtidelighed den 21. ds. overdrog man til Formanden paa Byraadets Begne at affende et Lykønskingstelegram til Hs. Maj. Kongen paa Formælingsdagen. Man vedtog dernæst at opfordre til en almindelig Flagning, at anmode Kirkeinspektionerne om at lade

Kirkefellofferne ringe under Højtideligheden, om Aftenen at lade Torvet belyse med Fakler under Tappenfregen, samt at lade Kommunens Fattige bespise.

Det overdroges til Hald og Lange at besørge Fattelbelysningen, medens Fattigudvalget foranstalter de Fattige bespise.

— I dette Møde foretoges endnu et Udskyfningsandragende.

